

Kemin kaupunki

Talousarvio 2023

Taloussuunnitelma 2023 – 2026

KESKUSVIRASTO
Talouspalvelut

14 / 2022

Kaupunginjohtajan katsaus

Talousarvioehdotus vuodelle 2023 – Käyttötalous kohti tasapainoa.

Tuleva talousarviovalmistelu on käynnistynyt poikkeuksellisena. Keskeisenä ohjaavana tekijänä on ollut valtuuston jo toukokuussa 2022 päättämä talouden sopeutusohjelma, jonka täytäntöönpanoon ja sen toteutukseen tuleva talousarvio keskittyy. Tähän samaan toiminnansuunnittelun viitekehykseen yhdistyy vielä itsenäisyyden ajan suurin uudistus kuntakentällä eli hyvinvointialueiden käynnistyminen talousarviovuoden alusta lukien. On kuitenkin huomioitava, että hyvinvointialueuudistus muuttaa kuntasektorin ennakoitavuutta osin helpottavasti, mutta samalla vaaravoittaa talouden toteutumisen arviota, jossa tulopohjan ja elinvoiman kehittyminen korostuu ja tulee korostumaan myös jatkossa merkittävästi. Tähän toimintaympäristöön olemme etenemässä. Tätä työtä on helpottanut valtuustokauden alussa päätetty strategia, joka on osoittanut painopisteet myös talouden sopeutusohjelman osalta.

Toisekseen maailmantilanteen raju muutos Venäjän hyökkäyssodan vuoksi on tuottanut lukuisia ennakoimattomia muuttujia myös kuntien ja kaupunkien talouteen niin energianhinnan kuin rahoitusmarkkinoiden vakauteen, mikä vaikeuttaa ja haastaa talousarvion ja sen kehityksen ennakoitavuutta merkittävästi. Riskit ja niiden vaikutukset ovat korostumassa ja kuntien reagoitakyky puolestaan heikkenemässä. Tämä edellyttää kunnilta lähitulevaisuudessa vahvaa käyttötaloutta ja sen kykyä puskuroida kuntien haasteita, onpa kyse sitten investointitarpeista tai yllättävistä menoista.

Käyttötalouden tasapainotusprosessi osoittaa selkeästi, että suunnitellut toimenpiteet ovat kääntämässä kaupunkimme kehityksen oikeaan suuntaan, mutta sen toteutuminen kokonaisuudessaan edellyttää vielä määrätietoista ja sitoutunutta sekä pitkäjänteistä prosessia tasapainotavoitteeseen pääsemiseen saakka. Työ on käynnistynyt ja huolimatta vaikeista päätöksistä, joita valtuusto on tehnyt, tulokset alkavat hiljalleen myös konkretisoitua jo tämän talousarvioesityksen lopputuloksessa, edellytyksellä että kustannukset ja muuttuvat riskit kyetään pitämään hallinnassa.

Vuoden 2022 tilinpäätösennusteen mukaan kertynyttä alijäämää olisi vuoden lopussa 17,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 talousarvioesitys on ylijäämäinen, kuten myös suunnitelmavuosien 2024-2026 esitykset. Talousarviota laadittaessa ja toteutettaessa on välttämätöntä saada ylijäämäiset tilinpäätökset, jotta kertyneet alijäämät kyetään hoitamaan kuntalain edellyttämällä tavalla tasapainoon. Kertynyttä alijäämää ei kuitenkaan saada katettua lain edellyttämässä ajassa vuoden 2023 loppuun mennessä eikä myöskään vielä suunnitelmakaudella. Alijäämää saadaan kuitenkin pienennettyä 14,7 miljoonaa euroa suunnitelmakaudella, joten suunta on oikea. Näiltä osin kriisikuntakriteerit alijäämän osalta täyttyvät, mutta nykyinen suunta ja siitä kiinnipitäminen

osoittaa uskottavalla tavalla sen, että sopeutusohjelmamme ratkaisut tuottavat toivotun lopputuloksen ja kaupunkimme kasvaa kokoisekseen.

Vuoden 2023 vuosikate on 9,9 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos on 4,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuoden 2023 talousarvioehdotuksen menot ovat 68,2 miljoonaa euroa. Perusturvatoimialan vuoden 2022 arvioidut menot, n. 110 miljoonaa euroa siirtyvät hyvinvointialueelle. Samalla siirtyy myös osa verotuloista ja valtionosuus lähes kokonaan. Vuoden 2023 tuloveroprosentti 9,11 %, määräytyy vuoden 2022 veroprosentin mukaan vähentämällä siitä 12,64 %-yksikköä. Sote-uudistuksen rahoitusjärjestelmien tasausjärjestelmät ja muutosrajoittimet rokottavat erityisen rankasti kuntia, joissa on ollut keskimääräistä korkeammat sote-menot. Todennäköistä on, että valtionosuudet vuonna 2024 ovat negatiiviset, joten tältä osin tilanne pysyy haastavana. Lautakuntien käyttötalouden talousarvioehdotukset on pääosin huomioitu sellaisinaan.

Suunnittelukaudella kaupungin investointitaso on bruttona noin 40 miljoonaa euroa. Suurimmat yksittäiset investoinnit ovat uimahallin peruskorjaus ja koulu- ja päiväkotiverkon vaatimat investoinnit. Sauvosaaren liikuntahalli on päätetty rahoittaa leasingrahoituksella. Yhtenä huomiona on lisäksi vesi- ja viemäriverkon sekä siihen liittyvän hule-vesiverkon rakentamisen ja uudistumisen nopeuttaminen. Tämä on välttämätöntä pidemmän aikavälin riskienhallinnan näkökulmasta, jotta vältymme yllättäviltä kustannuksilta perusinfraamme suhteen ja samalla helpotamme tulevaisuuden investointien toteutumista asianmukaisina. Valtion päätöksellä Sahasaarenkadun tieyhteyden rakentamiseen saadaan 14 miljoonaa valtionavustusta, joka maksetaan kaupungille useammassa erässä ja vähentää osin vuosittaista lainanottotarvetta. Lainakanta pienenee vuonna 2023 n. 8,3 miljoonalla eurolla ja pysyy samalla tasolla koko suunnittelukauden. Lainakannan osalta riskinä on, että inflaation mukanaan tuoma merkittävä korkotason nousu tuottaa haastetta myös käyttötalouteen, koska nousevat korkokulut rasittavat suoraan käyttötaloutta.

Kokonaisuutena talousarvioesitys ja taloussuunnitelma osoittaa, että pitkäjänteinen työ ja tavoite kaupungin talouden tasapainottamiseksi kokonaisuutena myös saavutetaan. Tämä on mahdollista toteuttaa yhdessä osaavan ja sitoutuneen henkilöstömme kanssa. Meidän kaikkien tulee kuitenkin puhaltaa yhteen hiileen ja työnantajan tulee tukea koko organisaatiota yli toimialarajojen rakentavalla ja asianmukaisella tavalla niin strategisella kuin operatiivisella tasolla. Vahvalla ja yhtenäisellä linjalla voimme kehittää elinvoimaamme ja kaupunkilaisten sujuvaa arkea entistäkin paremmaksi, jotta olemme jatkossakin Kemi, enemmän kuin kaupunki ja vieläpä vihreä sellainen.

Kemissä 23.11.2022

Matti Ruotsalainen
Kaupunginjohtaja

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖ	1
1.1. Väestö	1
1.2. Yritykset ja työpaikat	3
1.3. Työllisyyden edistäminen	5
1.4. Elinkeinoelämän kehitys	9
1.5. Maankäyttö ja asuntojen rakentaminen	15
2. TALOUSARVION 2023 YLEISPERUSTELUT	17
2.1. Talouden kehitysnäkymät ja kuntatalous	17
2.2. Kemin kaupungin talous	21
2.2.1. Sote-uudistus	21
2.2.2. Valtionosuudet	23
2.2.3. Vuosikate, poistot ja investoinnit	24
2.2.4. Korko- ja rahoitustulot ja -menot	25
2.2.5. Lainat	25
3. KEMI-STRATEGIA	26
3.1. Strategiaperusta	26
3.2. Kaupunkistrategian toimenpideohjelma 2023	26
3.3. Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus ja hyvinvointisuunnitelma	27
3.4. Vihreä ja kestävä Kemi	31
3.5. Hankkeet	38
3.6. Hankinnat	48
4. TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA	49
4.1. Kokonaistulot ja -menot	49
4.2. Tuloslaskelma	49
4.3. Rahoituslaskelma	51
5. KÄYTTÖTALOUSOSA	52
5.1. Toimintatulot	52
5.2. Toimintamenot	52
6. TALOUSARVION SITOVUUS JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN LAATIMINEN	53
7. HENKILÖSTÖ JA KOULUTUSSUUNNITELMA	55
7.1. Henkilöstösuunnitelma 2023-2026	55
7.2. Kaupunkistrategian ja muiden strategisten linjausten toteuttaminen	55
7.3. Henkilöstön rakenne, määrä sekä arvio kehittymisestä	55
7.4. Työsuhdemuotojen periaatteet	57
7.5. Työhyvinvoinnin ja työssä jatkamisen tukeminen	57
7.6. Osaamisen kehittäminen	58
7.7. Osaamisen kehittämisen strategiset painopisteet vuodelle 2023	59
7.8. Kemin kaupungin koulutussuunnitelma	59
7.9. Seuranta	61
8. KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIALOITTAIN	62
Numero-osa	62
Keskusvirasto	68
Elinvoimalautakunta	71
Hyvinvointilautakunta sekä Länsi-Pohjan musiikkitoimen yhteislautakunta	78
Ympäristölautakunta	86
9. INVESTOINNIT	95
10. RISKIENHALLINTA	96
11. OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET	99
12. ALUEELLINEN JA SEUDULLINEN YHTEISTYÖ	101
13. TYTÄROSAKEYHTIÖT	103
14. MUUT	114
Kemin kaupunkistrategia 2022-2025	

Kaupunginhallitus 28.11.2022 § 332
Kaupunginvaltuusto 12.12.2022 §

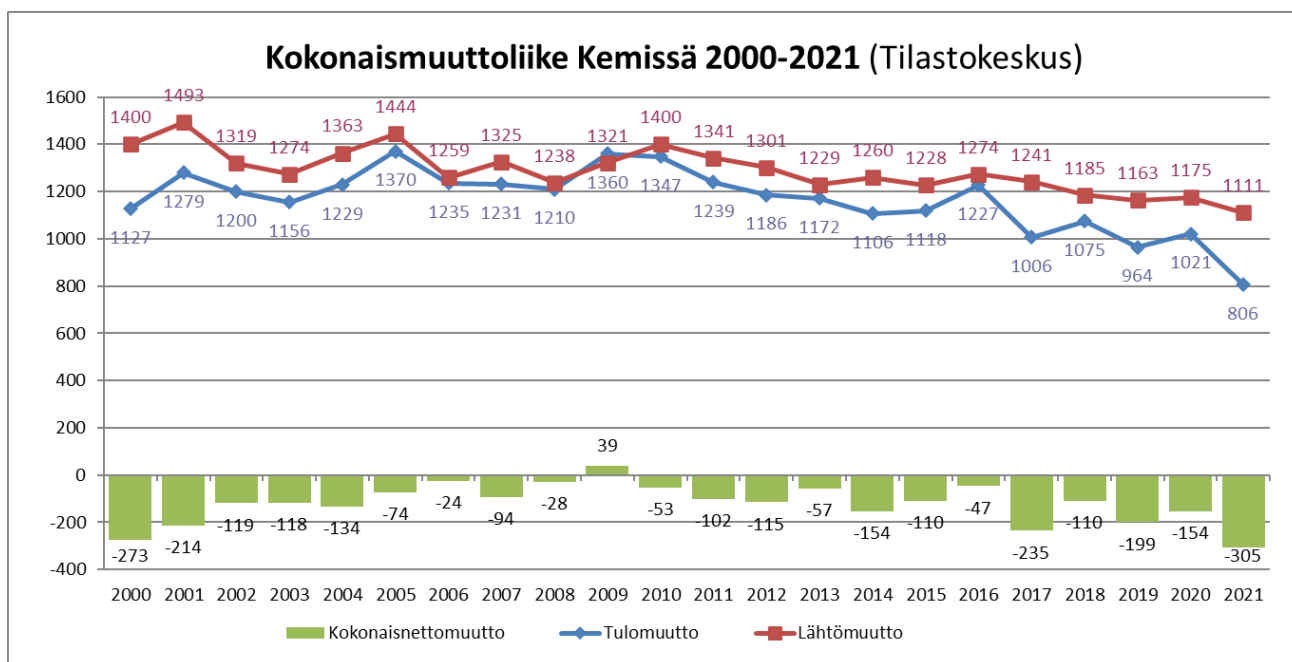
Kansi: Ilmakuva kaupungista, kesä 2022. Ilmakuva Vallas

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.1. Väestö

Kemissä oli vuoden 2021 lopussa 19 982 asukasta ja väestö väheni 455:llä hengellä (-2,2 %) edellisvuoteen verrattuna. Luonnollinen väestönkasvu on ollut Kemissä viime vuosina negatiivista eli ihmisiä kuolee enemmän kuin syntyy (-139 henkeä v. 2021).

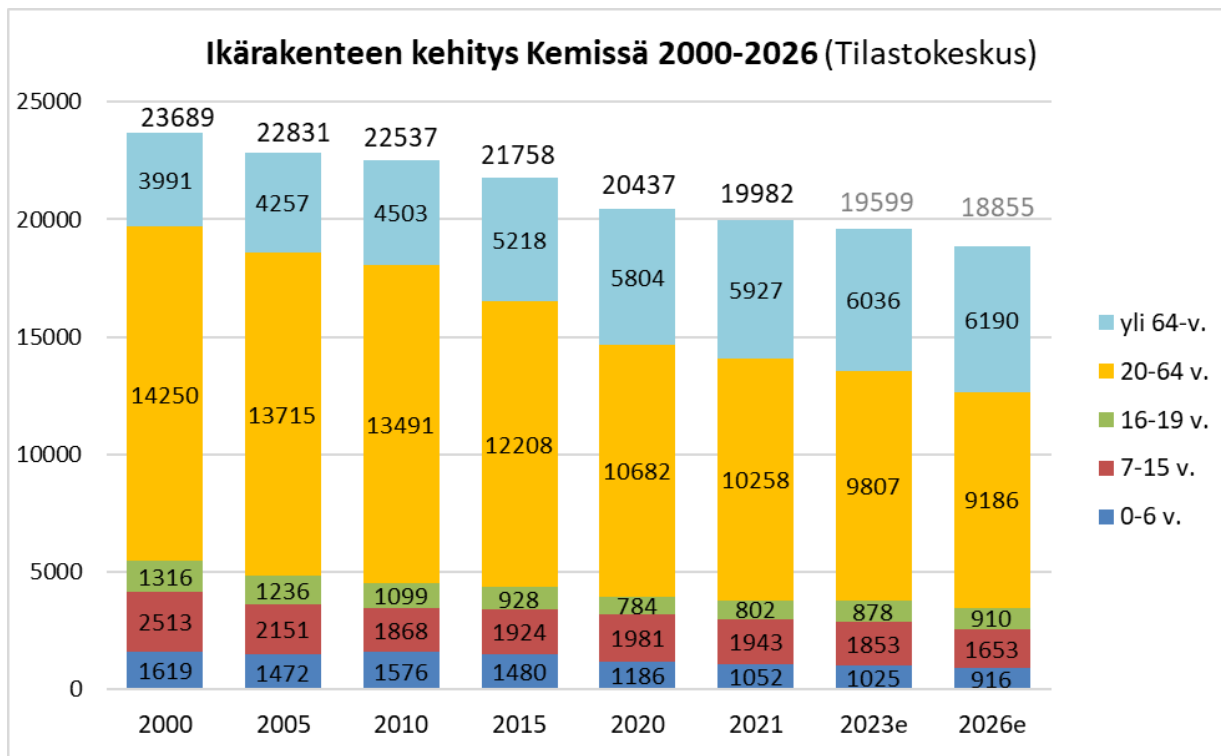
Kokonaismuuttoliike on ollut Kemissä viime vuosina tappiollista. Kokonaismuuttoliike sisältää kuntien välisen muuttoliikkeen ja siirtolaisuuden (maahanmuuton ja maastamuuton). Kemin kokonaistulomuutto oli 806 henkilöä ja kokonaislähtömuutto 1111 henkilöä vuonna 2021. Kokonaisnettomuutto on tulomuuton ja lähtömuuton erotus ja se oli Kemissä vuonna 2021 tappiollinen 305 henkilöä. Kuntien välinen muuttoliike on ollut Kemille kokonaisuudessa tappiollista, mutta maahanmuutto on tasoittanut muuttotappioita: vuonna 2021 Kemi hävisi kuntien välisessä muuttoliikkeessä 362 asukasta ja sai 57 asukkaan verran muuttovoittoa maahanmuutosta. Kuntien välisessä muuttoliikkeessä Kemi on viime vuosina menettänyt asukkaita ylivoimaisesti eniten Ouluun ja saanut muuttovoittoa lähiseudun kunnista (Simo, Keminmaa ja Tervola).

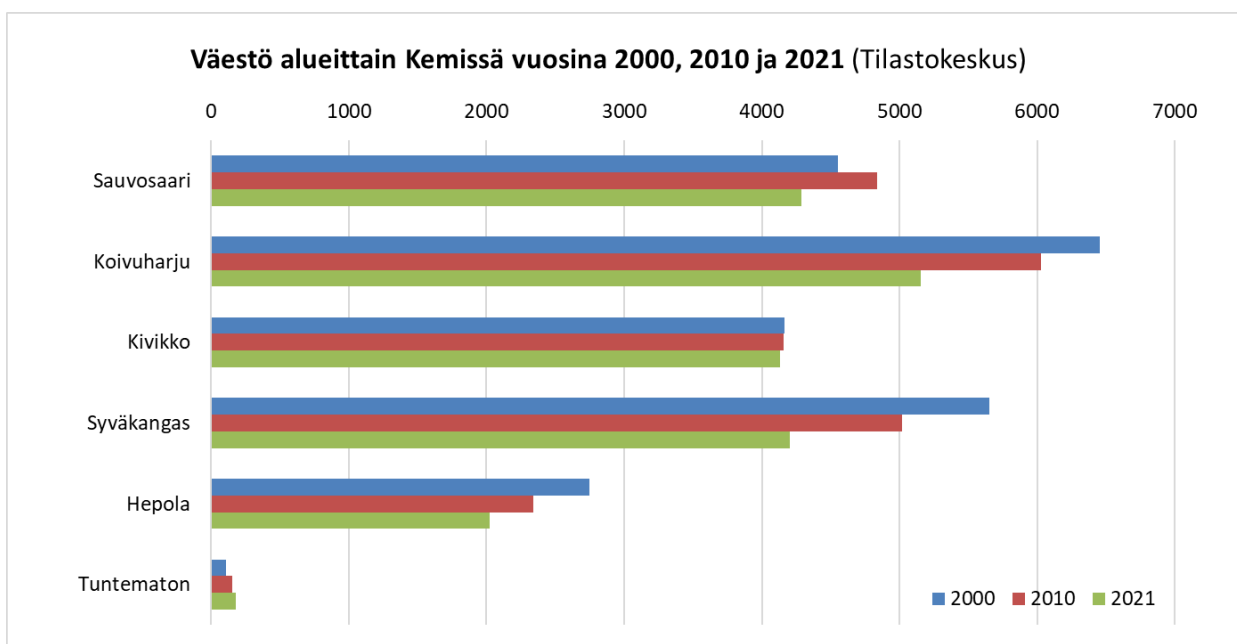
Tilastokeskuksen vuonna 2021 julkaiseman väestöennusteen mukaan Kemin väkiluku jatkaa laskuaan vuoteen 2040 saakka. Luonnollinen väestönkasvu pysyy negatiivisena, sen sijaan muuttotappion odotetaan vähenevän ja muuttuvan muuttovoitoksi vuodesta 2038 lähtien.

Väestöennusteen mukaan ikärakenne muuttuu. Vuonna 2000 noin 17 % Kemin väestöstä oli yli 64-vuotiaita, kun vuonna 2021 vastaava osuus oli jo 30 %. Vuonna 2026 yli 64-vuotiaita ennustetaan

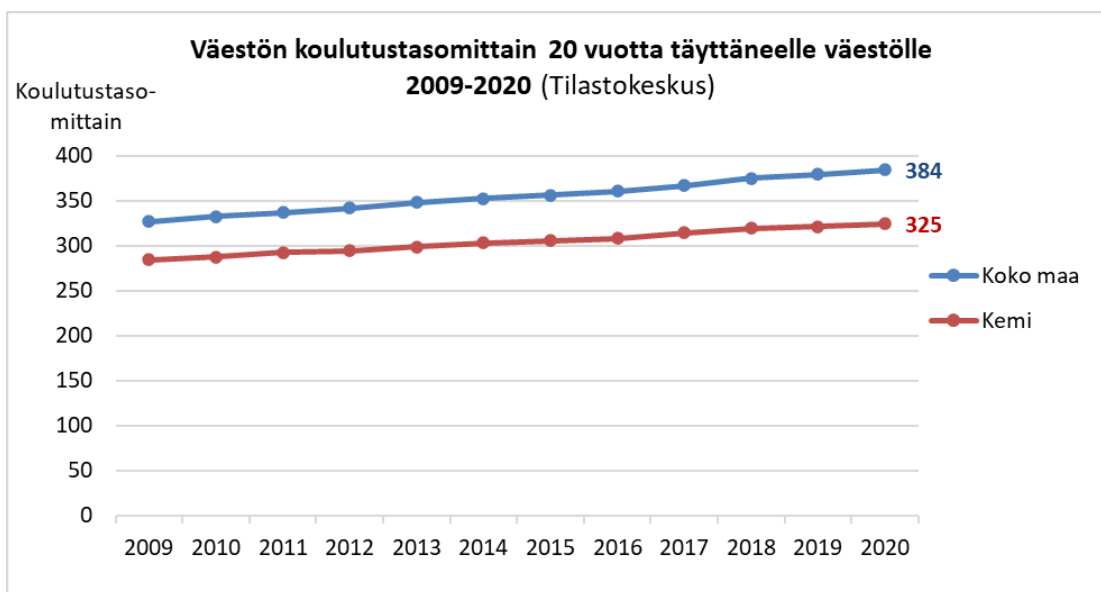
olevan noin 33 % väestöstä eli 6 190 henkilöä. Väestöennusteen mukaan suunnittelukaudella 2023–2026 yli 64-vuotiaiden määrä kasvaa 154:llä hengellä. Vuodesta 2000 vuoteen 2021 alle 16-vuotiaiden määrä on laskenut 1 137:llä hengellä. Väestöennusteen mukaan alle 16-vuotiaiden määrä laskee edelleen (-309 henkeä) suunnittelukaudella. Työikäisten (20–64 v.) määrä vähenee suunnittelukaudella noin 620:llä hengellä.

Väestön määrä on pysynyt lähes ennallaan Kivikon suuralueella vuodesta 2000 vuoteen 2021. Suhteellisesti eniten väestön määrä on vähentynyt Hepolassa (26 %) ja Syväkankaalla (26 %). Koivuharjun suuralueen väkimäärä on pienentynyt vuodesta 2000 noin 20 % ja Sauvosaaren suuralueen 6 %.

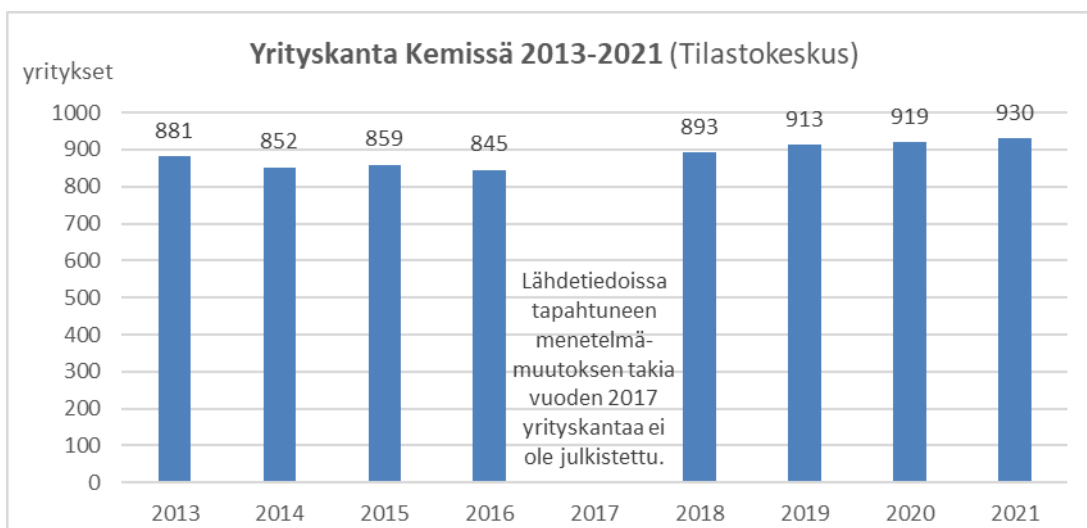

Kemiläisten koulutustaso on noussut 2000-luvulla, ja vailla perusasteen jälkeistä koulutusta olevien määrä on vähentynyt. Koulutustaso on Kemissä kuitenkin muuta maata ja Lappia alhaisempi. Vuonna 2020 koulutustasomittain oli Kemissä 325, oli se koko maassa 384 ja Lapissa 352. Väestön koulutustasomittain osoittaa perusasteen jälkeen suoritettua korkeimman koulutuksen keskimääräisen pituuden henkeä kohti. Esimerkiksi Kemien koulutustasoluku 325 osoittaa, että väestö oli suorittanut keskimäärin 3,25 vuotta koulutusta perusasteen jälkeen. Väestön koulutustasoa laskettaessa perusjoukkona käytetään 20 vuotta täyttäneitä väestöä, koska monen alle 20-vuotiaan koulutus on vielä kesken.

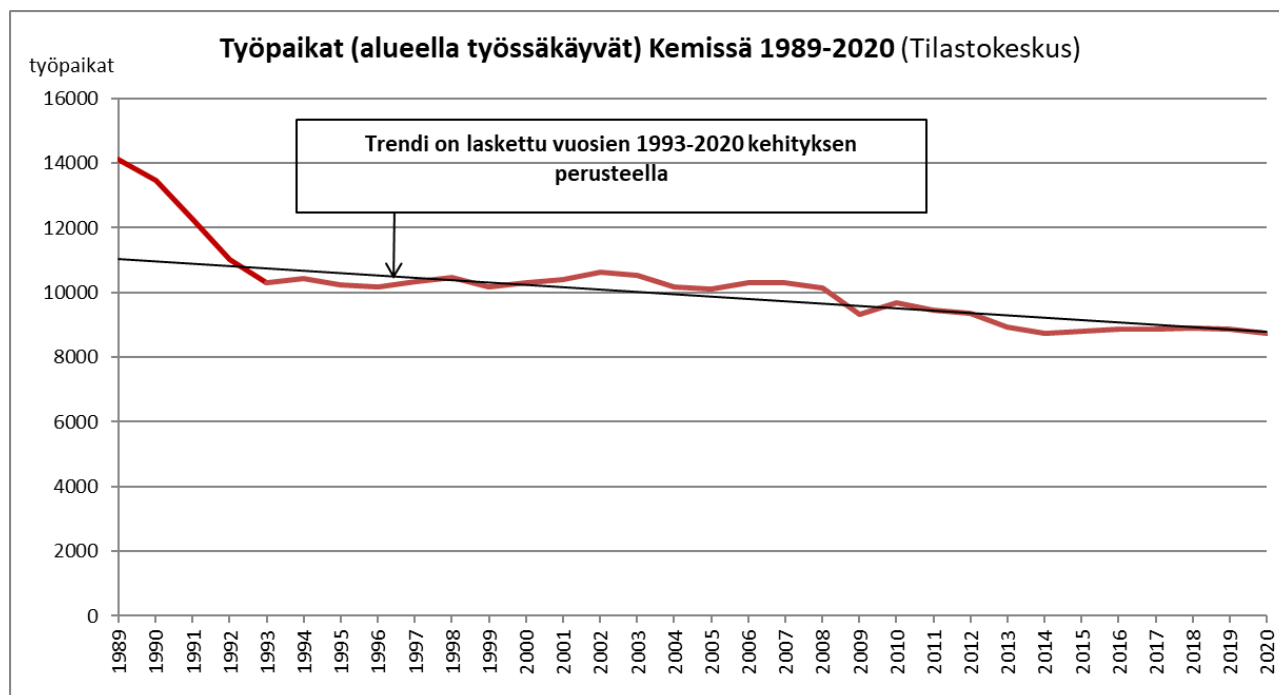

1.2. Yritykset ja työpaikat

Vuoden 2021 lopussa Kemissä toimi 930 yritystä. Vuosina 2018–2021 Kemissä oli enemmän aloittaneita kuin lopettaneita yrityksiä ja yrityskanta kasvoi.

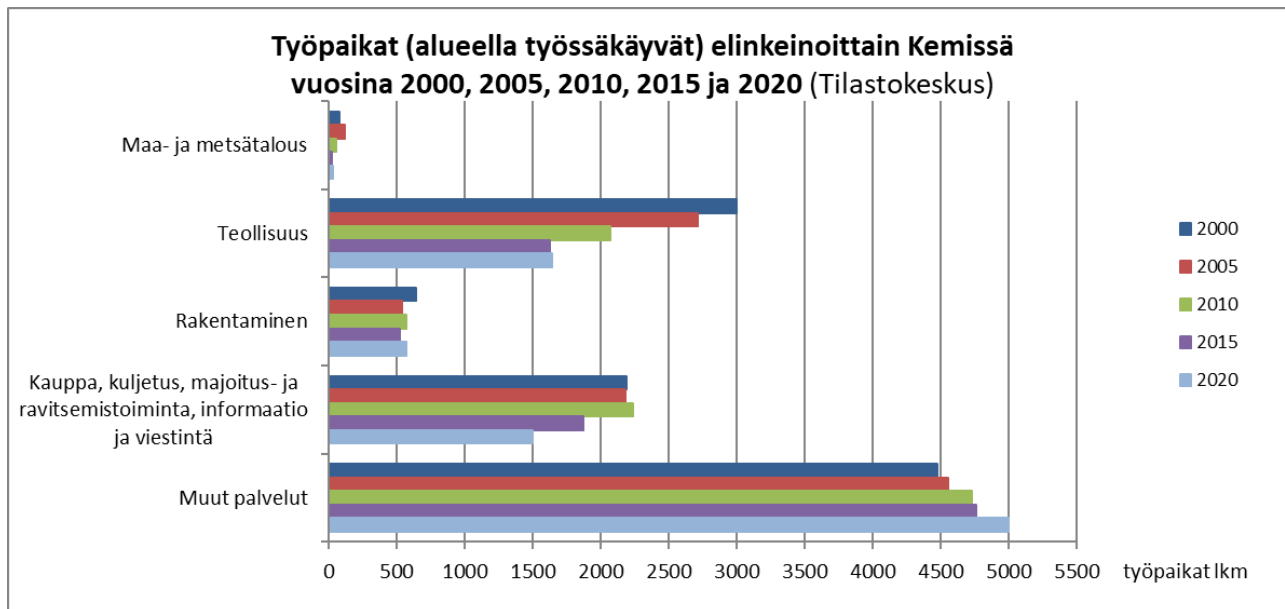
Kemissä oli vuonna 2020 yhteensä 8 745 työpaikkaa eli Kemissä kävi töissä 8 745 henkilöä. Työpaikkojen määrä pysyi lähes samana vuoden 1993 jälkeen, kunnes vuoden 2009 taantuma vei yhden vuoden aikana noin 800 työpaikkaa eli runsaat 8 % työpaikoista. Vuoden 2008 jälkeen työpaikat ovat vähentyneet lähes 14 % eli 1 388 työpaikkaa. Vuonna 2020 työpaikkojen määrä väheni 108:lla edellisvuoteen verrattuna.

Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkävien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Jos työpaikkaomavaraisuus on yli 100 %, on alueen työpaikkojen lukumäärä suurempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä (Tilastokeskus, Tietoa tilastoista, Käsitteet). Vuonna 2020 Kemien työpaikkaomavaraisuus oli 123 %. Kemien työpaikkaomavaraisuus on hieman noussut vuosina 2019 ja 2020.

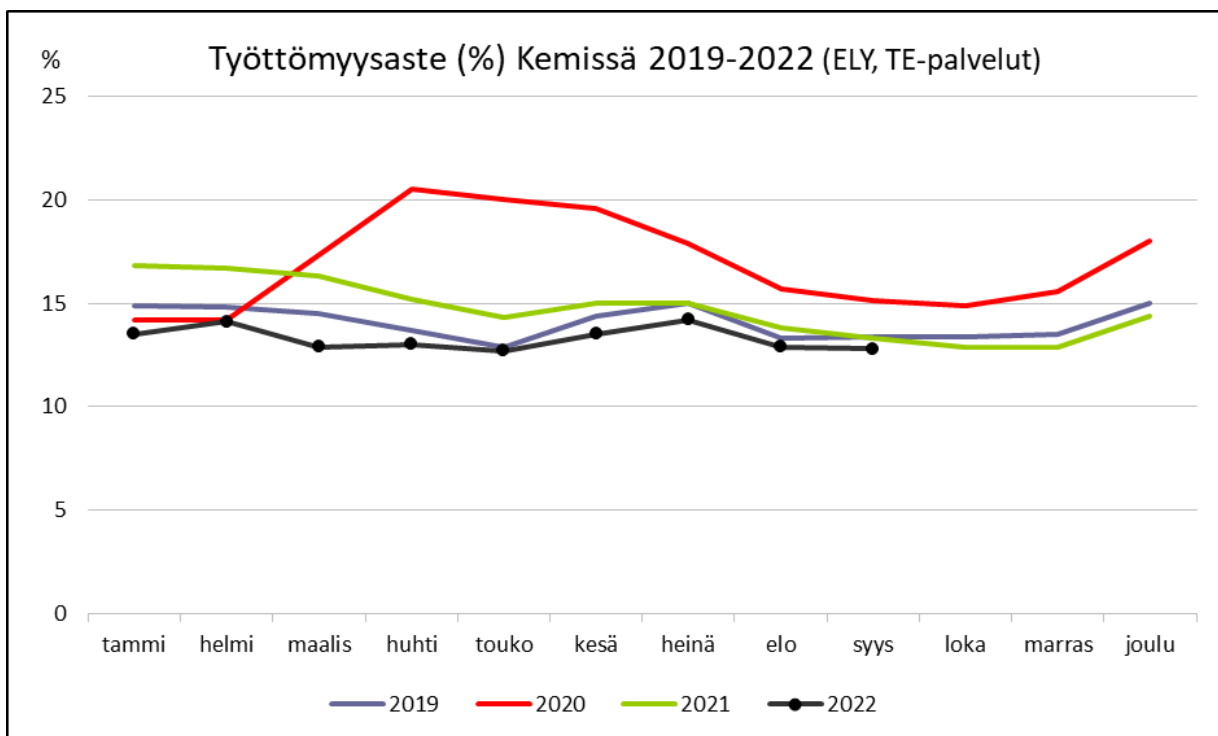
Pendelöinnillä tarkoitetaan työssäkäyntiä oman asuinalueen ulkopuolella. Nettopendelöinnillä tarkoitetaan alueen ulkopuolella työssäkävien ja alueelle muualta töihin tulevien henkilöiden välistä erotusta. Positiivinen nettopendelöintiluku tarkoittaa, että alueelle tulevien työllisten määrä on suurempi kuin alueelta sen ulkopuolella työssäkävien määrä (Tilastokeskus, Tietoa tilastoista, Käsitteet). Vuonna 2020 Kemissä kävi muista kunnista työssä 3 423 henkilöä, ja kemiläisiä kävi muissa kunnissa työssä 1 787 henkilöä. Nettopendelöinti oli 1 636 henkilöä eli Kemissä kävi muista kunnista tämän verran enemmän ihmisiä työssä kuin Kemistä käytiin työssä muissa kunnissa.

Kemi on elinkeinorakenteeltaan palveluvaltainen kaupunki. Kaupassa, kuljetuksessa, majoitus- ja ravitsemistoiminnassa sekä informaatio- ja viestintäpalveluissa oli 1 502 työpaikkaa ja muilla palvelualoilla 5 000 työpaikkaa vuonna 2020. Teollisuuden työpaikkamäärä on vähentynyt Kemissä voimakkaasti 2000-luvulla ja niitä oli jäljellä 1 644. Rakentamisessa oli 568 työpaikkaa vuonna 2020.

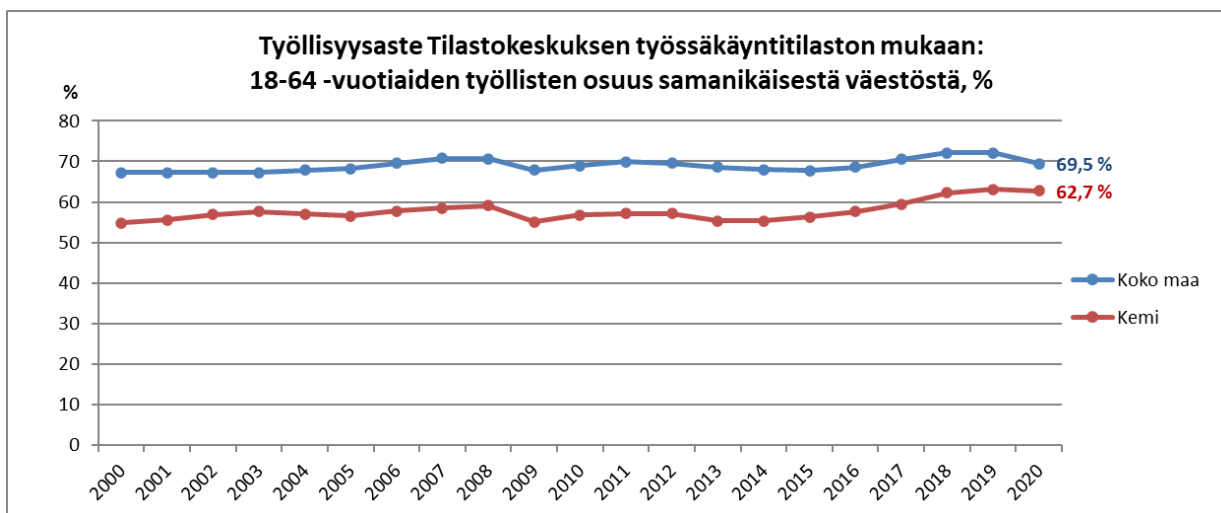

1.3. Työllisyyden edistäminen

Koronapandemian seurauksena keväällä 2020 työttömyys nousi voimakkaasti myös Kemissä mutta myös laski nopeasti ja on jatkanut laskuaan edelleen. Syyskuun 2022 lopussa Kemin työttömyysaste oli 12,8 % ja työttömien työnhakijoiden määrä 1 106. Työttömyys on siis alempana kuin ennen koronapandemiaa, ja syyskuun työttömyysaste on Kemissä ollut tätä alhaisempi viimeksi vuonna 2008. Erityisesti nuorten työttömien sekä rakennetyöttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrä on vuoden aikana vähentynyt merkittävästi. Rakennetyöttömien määrä on laskenut 22 % ja pitkäaikaistyöttömien määrä yli 23 % vuoden aikana. Positiiviseen työllisyyskehitykseen on vaikuttanut talouden elpyminen ja mm. Metsä Fibren biotuotetehtäsinvestoinnin tuomat työmahdollisuudet. Stora Enson Veitsiluodon tehtaan lopettamiseen liittyvät ÄRM-toimenpiteet ovat myös olleet vaikuttavia. Keväällä 2021 550 irtisanotusta henkilöstä työttömänä työnhakijana oli lokakuussa 2022 140 henkilöä. Lähes 400 henkilöä on löytänyt uuden ratkaisun työllistymisen, koulutuksen tai esim. eläköitymisen myötä. Rakennetyöttömyyden väheneminen ja Kemin kaupungin pitkäjänteinen työllisyyden edistäminen laajalla verkostoyhteistyöllä näkyvät myös laskeneina kaupungin työmarkkinatukimenoina.

Työllisyysaste nousi Kemissä vuodesta 2014 vuoteen 2019. Vuonna 2020 työllisyysaste oli Kemissä 62,7 % ja koko maassa keskimäärin 69,5 %.

Hyvän työllisyyskehityksen toinen puoli on jo pitempään näkynyt ja edelleen voimistunut työvoimapula. Koko maassa ja myös Kemissä avoimia työpaikkoja on kaksinkertainen määrä viime vuoteen verrattuna. Osaavan työvoiman tarve koskee lähes kaikkia aloja sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Noin 70 % yrityksistä kokee osaavan työvoiman puutteen olevan yrityksen kasvun este. Lapin alueen toimijat Elyn johdolla ovat yhteistyössä laatineet toimenpidesuunnitelman osaavan työvoiman saatavuuden edistämiseksi. Toimenpidesuunnitelmassa on kuvattu työvoiman saatavuuden nykytila sekä arvioitu uusien

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

toimenpiteiden tarvetta. Toimenpiteet kohdistuvat kohtaannon, osaamisen, veto- ja pitovoiman sekä infran edistämiseen. Suunnitelma on voimassa vuoteen 2030. Kemin kaupungilla on kumppanuussopimus Lappian, Lapin Amk:n ja Lapin yliopiston kanssa ja käytännön asiakasyhteistyötä osajien turvaamiseksi työelämän tarpeisiin tehdään päivittäin mm. Ohjaamossa ja Pointissa.

Kivalo-opisto tukee työssä olevien ammattitaidon säilymistä näille ryhmille suunnatuilla erikoiskursseilla sekä auttaa työllistymispoluilla olevien henkilöiden perustaitojen tukemisessa ja rakentamisessa. Muuttuva työelämä, uudet työtehtävät, työalan vaihdot sekä työelämän monimuotoisuus edellyttävät vahvan ja laaja-alaisen peruskoulutuksen lisäksi koko elämän ja työuran aikaista osaamisen kehittämistä. Vapaatavoitteinen tutkintoon johtamaton opiskelu tuo osallistujille monenlaista osaamista, jonka tunnistaminen ja tunnustaminen opistosuorituksiksi on vapaassa sivistystyössä tullut mahdolliseksi elokuusta 2021 lähtien. Maahanmuuttajien kotoutumista opistossa mahdollistetaan erilaisilla kielikoulutuksilla sekä muun opiston perustarjonnan kautta.

Vuosi 2021 jää historiaan Kemiä kohdanneen kahden suuren teollisuuden rakennemuutoksen vuotena. Helmikuussa saatiin Metsä Fibren biotuotetehtaan suurinvestointiutinen ja huhtikuussa Stora Enso ilmoitti sulkevansa Veitsiluodon tehtaan sellu- ja paperituotannon loppuvuodesta 2021. Stora Enso irtisanoi kesällä yt-neuvottelujen päätteeksi 550 työntekijää, joista n. 400 oli kemiläisiä. Kemin ÄRM-toiminnassa on panostettu irtisanottujen tukemiseen, työllistymiseen ja uuden osaamisen lisäämiseen. ÄRM-työ on jatkunut tiiviinä verkostoyhteistyönä vuonna 2022 ja jatkuu edelleen vuonna 2023. Ensimmäisen vaiheen akuuteista ÄRM-toimista on siirrytty vähitellen positiivisen rakennemuutoksen vaatimaan osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseen. Kaupungin elinvoimapaalveluilla on vahva rooli mm. Henkilöihin kohdentuvat toimenpiteet työryhmän koordinoinnissa ja uudessa Osaaminen-työryhmässä, jonka tavoitteena on turvata mm. Infinited Fiber Companyn uusiokuitutehtaan tarvitsema osaava työvoima. Samalla varaudutaan mahdollisiin muihin alueelle sijoittuviin investointeihin ja uusien yritysten tarpeisiin.

Kaupungin työllisyyden edistäminen pohjautuu elinvoimatoimialan laajaan sidosryhmäyhteistyöhön, jossa keskiössä on elinkeinorakenteen monipuolistaminen, yritysten kasvun ja uusien yritysten ja työpaikkojen syntyminen sekä työvoiman osaamisen vahvistaminen. Työtä Kemissä! -hankkeen työllisyyden yhteispalvelu Pointti palvelee alustana kaikelle yhteistyölle ja mahdollistaa henkilö- ja työnantaja-asiakkaiden ”yhden oven” palvelun. Pointin yrityspalvelutiimin muodostavat TE-toimiston, elinvoimatoimialan, Digipoliksen ja oppilaitosten yrityksiä palvelevat asiantuntijat. Pointti toimii ÄRM-asiakastyön palvelupisteenä ja kokoaa jo nyt 13 eri organisaation ja eri hankkeiden palvelut saman katon alle. Ensi vuonna myös Ohjaamo liitetään vahvemmin hyödyntämään Pointin toimijoiden palvelut. Pointin toiminnan vakiinnuttaminen

on toimijoiden yhteinen tahtotila. Paljon kiitosta saanut Pointti yhteispalvelutoiminta on hyvänä alustana myös siirryttäessä kohti TE-palvelut 2024 uudistuksen toimeenpanoa vuosina 2023-2024.

TE-palvelujen historiallisen suuri TE-palvelut 2024 uudistus on edennyt niin, että hallituksen esitys TE-palvelujen siirrosta kuntien tai työllisyysalueiden järjestämisvastuulle 1.1.2025 on annettu eduskunnalle 6.10.2022. Uudistuksen tavoitteena on viedä TE-palvelut lähelle asiakkaita ja hyödyntää paremmin kunnan elinvoima- ja koulutuspalvelut työllisyyden ja elinvoiman edistämiseksi. TE-palvelut 2024 uudistus on hallituksen keskeinen työllisyystoimi työllisyysasteen nostamiseksi. Uudistuksen toimeenpano käynnistyy syksyllä 2022 Tem:n ja Kuntaliiton yhteisellä muutostukiohjelmalla. Meri-Lapissa valmistautuminen on alkanut keväällä 2022 perustetulla Työllisyystiimillä. Meri-Lapin kehittämiskeskus on hakenut AKKE-hankerahoitusta Meri-Lapin työllisyysalueen valmisteluun, ja alueen kunnat Kemin, Tornio, Keminmaa, Simo, Tervola ja Ylitornio ovat sitoutuneet yhteisen työllisyysalueen valmisteluun. Kuntien sopimus vähintään 20 000 henkilön työvoimapohjan työllisyysalueesta tulee olla Tem:ssä 31.10.2023.

TE 2024 uudistuksen lisäksi käynnissä on Koto 2024 uudistus eli kotoutumislain kokonaisuudistus. Hyvinvointialueen käynnistyminen vaikuttaa jo vuonna 2023 kotoutumispalvelujen ja pakolaistyön järjestämiseen kunnissa. Kemissä kuntaan jäävä pakolaistyö siirtyy sosiaalipalveluista hallinnollisesti elinvoimatoimialalle. Kotoutumispalvelujen koordinointiin nimetään työntekijä v. 2023 alussa.

Vuonna 2023 aloittava hyvinvointialue tuo muutoksia kaupungin työllisyyspalveluihin ja myös kaupungin ja Meriva sr:n kumppanuus- ja ostopalvelusopimukseen. Kuntouttavan työtoiminnan ja työttömien työkykyselvitysten järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle. TYP-palveluun tulee myös muutoksia niin, että kuntien rooli lakisääteisenä toimijana päättyy vuosiksi 2023–2024 kunnes jälleen vuonna 2025 kunnat vastaavat hyvinvointialueen ja Kelan kanssa TYP-palvelusta. TYP-palvelujen riittävä saatavuus ja resursointi on varmistettava myös tulevaisuudessa ja on tärkeää, että työllisyyspalvelujen edustajat ovat mukana yhdyspintatyöryhmissä. Työvoimapulasta ja työttömyyden vähenemisestä huolimatta on edelleen jatkettava myös toimia pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemiseksi ja työnhakijoiden työkyvyn edistämiseksi.

Vuoden 2023 työllisyyden edistämisen painopisteet ovat:

- Työllistymisen ja osaajien turvaaminen työnantajien tarpeisiin Ohjaamon ja yhteispalvelu Pointin yhteistyöverkoston kanssa
- ÄRM-toimintasuunnitelman mukaisten toimenpiteiden ja palvelujen tuottaminen sidosryhmäyhteistyöllä
- Hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyön varmistaminen Ohjaamossa ja TYP-palvelussa
- TE-palvelut 2024 uudistuksen valmistelu ja toimeenpano Meri-Lapissa

1.4. Elinkeinoelämän kehitys

Lapin ELY:n tuottamassa alueelliset näkymät raportissa arvioidaan, että koronaepidemian rajoitustoimet ovat runnelleet voimakkaasti palvelualojen liiketoimintaa jo vuoden ajan. Keväällä 2020 alkaneet rajoitustoimet ajoittuivat juuri vilkkaimpaan Lapin matkailun talvisesonkiin. Rajoitukset vaikuttivat myös rajaseudulla ns. rajattomalla alueella asuviin ihmisiin ja yrityksiin vaikeuttaen niiden arkea huomattavasti. Matkailun ja rajakaupan näkymät ovat edelleen sumuiset. Matkailun ja sen oheistoimialojen osalta kriisistä toipumisen arvioidaan kestävän useamman vuoden. Näiden toimialojen liiketoiminnan elpymiseksi ja kehittämiseksi tarvitaan tehostettuja toimenpiteitä ja myös taloudellisia panostuksia.

Vaikka pandemialla on ollut huomattavat kielteiset vaikutukset ihmisten ja yritysten arkeen, se on myös vauhdittanut digitalisaatiokehitystä, auttanut yrityksiä ja työnhakijoita uudelle uralle sekä vahvistanut alueen muutoskyvykkyyttä. Kriisi on tuonut mukanaan uuden normaalin, johon kuuluu osaksi työn ja yrittäjyyden uudet mallit ja muodot, etätö ja monipaikkaisuus. Etätö ja uudenlaiset työjärjestelyt ovat suuri mahdollisuus tilanteessa, jossa kilpailu osaavasta työvoimasta kiristyy. Etätö ja monipaikkaisuus ovat monelle työntekijälle ja yritykselle houkutteleva vaihtoehto, mutta edellyttää nykyistä toimivampia tietoliikenneyhteyksiä.

Suomen Yrittäjät ry:n julkaisemassa valtakunnallisessa PK-yritysbarometrissa vielä alkuvuonna 2022 pk-yritysten näkymät olivat parantuneet selkeästi poikkeuksellisen pandemia-ajan jälkeen, ja suhdanneodotukset olivat nousseet voimakkaasti. Tilanne muuttui, kun Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen alettua hintojen nousun kiihtyminen ja pitkittyminen, ulkomaankaupan väheneminen ja lisääntynyt epävarmuus heikensivät investointien ja yksityisen kulutuksen näkymiä. Poikkeuksellinen tilanne heijastuu suoraan pienten ja keskisuurten yritysten näkymiin lähiajan suhdannekehityksestä. Odotukset ovat laskeneet voimakkaasti.

Lapin alueen vuoden 2022 toinen pk-yritysbarometri kertoo, että mikro- ja pk-yrittäjien suhdanneodotukset ovat heikentyneet selvästi verrattuna alkuvuoden kohtalaisen hyvään tilanteeseen. Suhdanneodotukset ovat pudonneet kaikilla toimialoilla, ja muutos on ollut voimakkainta teollisuuden ja kaupan toimialoilla. Lapin osalta toimialoista rakentamisessa on vielä jossain määrin positiiviset odotukset, muilla toimialoilla näkymät ovat painuneet negatiivisiksi. Matkailupalveluista heikoimmat näkymät ovat ravitsemustoiminnassa. Toimialoja lähemmin tarkasteltaessa löytyy myös myönteisiä näkymiä – matkanjärjestäjien ja varauspalvelujen osalta suhdanneodotukset ovat poikkeuksellisen hyvät

Lapin yritykset arvioivat, että investointien arvo sekä tuotannon ja tuotteiden kehitys tulevat laskemaan ensi vuonna selvästi. Lapin yrityksistä 36 % arvioi, että investointien arvo oman

yrittäjien kannalta vuoden kuluttua on pienempi. Selkein muutos odotuksissa on kaupan alalla, missä 58 % yrityksistä näkee investointien arvon laskevan.

Vuoden 2021 tapaan avointen työpaikkojen positiivinen kehitys on Lapissakin jatkunut. Työvoiman kysyntä näkyy erityisesti rakennusalalla sekä palvelusektoreilla etenkin matkailualan ammattilaisissa. Osaavan työvoiman saatavuus on vaikeutunut. Työvoiman kysynnän ja tarjonnan tilanne on haastava. Kyselyn mukaan yleisen suhdanteen jälkeen toiseksi merkittävin este yritystoiminnan kehittämiseen on edelleen osaavan työvoiman saatavuus.

Lappilaisten pk-yritysten rahoitustarve on viimeisen 12 kk:n aikana ollut hieman kasvussa. Yrityksistä 41 % ilmoittaa tarvitsevänsä rahoitusta, kun koko maassa 36 %:lla yrityksistä on ollut tarvetta ulkopuoliselle rahoitukselle viimeisen 12 kk aikana. Maksuvaikeuksista edellisen kolmen kuukauden aikana raportoi 16 % lappilaisista yrityksistä, mikä on prosentin enemmän kuin edellisessä kyselyssä. Valtakunnallisesti maksuvaikeuksista ilmoittavien yritysten määrä on noussut 2 %, ollen nyt 15 %.

Lapissa 21 % pk-yrityksistä aikoo hakea ulkopuolista rahoitusta, mikä on hieman vähemmän kuin kevään 2022 barometrin 24 % yrityksistä. Rahoitustarpeen kohdistumisessa on selkeitä muutoksia aikaisempaan kyselyyn verrattuna. Edelleen on positiivista, että suurin osa ilmoitetuista rahoitustarpeista (63 %) kohdistuu Lapissa investointeihin, mikä on selvästi koko maata suurempi osuus (51 %). Huolestuttavaa kuitenkin on, että Lapissa suhdanteista johtuvan käyttöpääomatarpeen rahoituksen osuus on selvästi kasvussa ollen nyt 28 %, kun se edellisessä kevään barometrissa oli 17 %.

Teollisuus on selviytynyt epidemiatilanteesta huomattavasti vähäisemmällä kolhuilla. Teollisuuden liikevaihdossa oli tapahtunut jo aiemmin laskevaa kehitystä. Vuosia 2020 ja 2021 leimasivat erilaiset rakennemuutokset. Tornion Outokummun terästehdas aloitti yhteistoimintamenettelyn viime vuoden loppupuolella. Siitä seurasi reilun kahdensadan työpaikan väheneminen ja tiukennuksia alihankkijoille. Positiivinen uutinen saatiin, kun Metsä Fibre ilmoitti käynnistävänsä uuden tehtaan rakentamisen Kemiin. Tehdashankkeella on huomattavia positiivisia vaikutuksia lähialueelle ja koko Suomelle. Hankkeeseen liittyen valtio investoi kaikkiansa lähivuosina noin 300 miljoonaa euroa Pohjois-Suomen raideinfraan.

Haasteellisen rakennemuutoksen Kemissä laukaisi Stora Enson ilmoitus 20.4.2021 lopettaa Veitsiluodon paperi- ja sellutehtaan toiminta vuoden 2021 loppuun mennessä. Stora Enson y-tneuvottelujen päätyttyä kesäkuussa yhtiö ilmoitti irtisanovansa 550 työntekijää, joista noin 28 prosenttia on mahdollista toteuttaa eläkejärjestelyillä. Tehdasalueella oleva saha jatkaa

toimintaansa työllistäen noin 50 henkilöä. Tehtaan sulkeminen vaikuttaa alihankintaverkoston kautta noin 120 henkilöön.

Meri-Lapin ja Lapin toimijoilla on ollut nopea valmius reagoida Veitsiluodon tehtaan sulkemisen aiheuttamaan äkilliseen rakennemuutokseen. Äkillisen rakennemuutoksen työryhmään kuuluvat Kemin kaupunki, Keminmaan ja Simon kunnat, Lapin liitto, Lapin TE-toimisto, Lapin ELY-keskus sekä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (rakennerahastot), Lapin yliopisto, Lapin ammattikorkeakoulu, Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä (REDU), Digipolis, Meri-Lapin kehittämiskeskus, Kemin ja Keminmaan yrittäjät ry. sekä Työ- ja elinkeinoministeriön ÄRM-toiminnoista vastaavat virkamiehet sekä Stora Enson Veitsiluodon johtoa.

Stora Enson Veitsiluodon tehtaiden sulkeminen on ollut Kemille ja Meri-Lapille valtava kriisi mutta Veitsiluodon sijainti, teollinen infrastruktuuri ja resurssit sekä hyvät logistiset yhteydet herättävät yritysmaailmassa laajaa mielenkiintoa. Tulevien äkillisen rakennemuutoksen toimenpiteiden avulla ohjataan luontaista kysyntää investoinneiksi, uudeksi liiketoiminnaksi ja uusiksi työpaikoiksi. Tavoitteena on luoda vähintään 1 000 uutta työpaikkaa (sisältäen uudet yritykset) suurten- ja keskisuurten sekä pienten pk-yritysten kautta ennen kaikkea teollisuuden-, matkailun- sekä kaupan- ja palveluiden toimialoille.

Valtioneuvoston hyväksymän ensimmäisen vaiheen äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelmassa on etsitty keinot minimoida tehtaan sulkemisen negatiiviset vaikutukset luomalla mahdollisimman nopeasti korvaavia työpaikkoja. Kemin äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelma, joka sisältää myös Keminmaan ja Simon kunnat, on kaksi- ja kolmivaiheinen ja etenee nopean toiminnan tarpeista kohti pidemmän aikavälin toimenpiteitä, joiden päätavoitteena on alueen vihreän ja digitaalisen siirtymän nopeuttaminen ja hyödyntäminen. Ensimmäinen vaihe sisältää äkillisen rakennemuutos tilanteen koordinointiin, henkilöihin kohdistuvia toimenpiteitä sosiaalisen kestävyuden näkökulmasta sekä yrityskehittämisen ja yrityskehittämisen lisäresursointiin liittyviä hankkeita. Hankesalkku päivittyy prosessin edetessä.

Elinkeinopalvelut edistävät yrittäjyyttä ja yrittäjyyden aloittamista yhdessä **Kemin Digipolis Oy:n** kanssa (BusinessKemi). Toiminta tukee yritysten kehittymistä sekä parantaa yritysten toimintaedellytyksiä. Tavoitteena on lisätä yritysten kasvumahdollisuuksia ja vahvistaa kaupungin yritysmyönteisyyttä. Elinkeinopalvelujen toiminta tukee kaupungin kehitystä strategisesti keskeisten hankkeiden koordinoinnissa ja toteutuksessa. Elinkeinopalvelut toimivat aktiivisesti yritysten, kehittämisorganisaatioiden, oppilaitosten, valtion organisaatioiden ja yhdistysten kanssa.

Seutuyhteistyötä edistetään säännöllisellä vuoropuhelulla seutukunnan toimijoiden kanssa. Vuoden 2023 aikana tuetaan paikallisten yritysten kasvua ja koronasta selviytymistä sekä

hyödynnetään Metsä Fibren investoinnin tuomaa vaikutusta paikallisten kaupan ja palveluiden sekä kaupunkikuvan markkinoinnissa. Brändityötä tehdään niin, että Kemi on houkutteleva asumis- ja opiskelupaikkakunta. Lisäksi elinkeinopalveluissa jatketaan Kemintullin ja muiden yritysalueiden markkinointia ja tuodaan Kemiä esille kiinnostavana yrityksen sijoittautumispaikkana.

Matkailussa Kemiä markkinoidaan ympärivuotisena merellisenä matkailukohteena etenkin kotimaisille matkailijoille. Matkailun ja palvelualojen master plan 2030 -kehittämissuunnitelma valmistuu v. 2023 aikana. Vuoden aikana toteutetaan suunnitelman mukaisia toimenpiteitä. Elinvoimatoimialan yhteisillä prosesseilla tuetaan yrityshankintaa, yrittäjien hyvinvointia, markkinointia ja elinkeinon edistämiseen liittyvien palveluiden tarjoamista monipuolisesti eri toiminta-alustoilla, kuten yhteispalvelu Pointissa.

Elinkeinopalveluiden toimintaan sisältyy vetovoimaohjelmaa ja äkillistä rakennemuutosta tukevat hankkeet sekä kaupan, palveluiden, matkailun ja asiantuntija-alojen kehittäminen. Elinkeinopalveluiden hankkeiden sisältöön ja määrään vaikuttavat Veitsiluodon äkilliseen rakennemuutos, yritysten tukeminen koronasta ja muutostilanteissa selviytymisessä sekä kasvussa ja matkailun kehittäminen. Elinkeinopalveluissa on meneillään seuraavat hankkeet:

- Kemin äkillisen rakennemuutoksen toimenpiteet – case ÄRM-agentti (2021–2022, jatkoaika haetaan v. 2023): Hankkeella vastataan Kemissä olevaan äkilliseen rakennemuutokseen: Metsä Fibren aiheuttamaan positiiviseen rakennemuutokseen ja Stora Enson Veitsiluodon paperitehtaan lopettamiseen liittyvään negatiiviseen rakennemuutokseen kääntämällä sitä positiiviseksi. Päätaavoite on aktivoida yrittäjyyttä ja saavuttaa kasvua yrityksiin. Hankkeen toimenpiteillä lisätään Kemin alueen houkuttelevuutta sekä vahvistetaan ja luodaan positiivista kaupunkikuvaa.
- Koronasta kasvuun (2021–2023): Hankkeessa tuetaan Kemin alueen yrittäjien jaksamista ja työhyvinvointia sekä luoda uskoa tulevaisuuteen vaikeasta koronatilanteesta toipumisessa. Hankkeen kohderyhmänä on mikro- ja pk- yritykset ja yrittäjät. Hankkeessa luodaan yrityksille matalan kynnyksen tuki- neuvonta ja ohjaustoimintaa ja vahvistetaan yritysten keskinäistä verkostoitumista.
- Matkailun ja palvelualojen kehittämissuunnitelma –master plan Kemi (2021–2023): Hankkeen tavoitteena on lisätä ja vahvistaa Kemin alueen matkailun ja kaupan ja palvelualojen liiketoimintaa ja toimintaedellytyksiä yhteisellä kehittämissuunnitelmalla (master plan 2030), laajentamalla yhteistyöverkostoja sekä mahdollistamalla laadukkaammat palvelut matkailijoille. Master plan 2030 -suunnitelman keskiössä on kestävä ja ympärivuotinen matkailu.
- ÄRM-koordinaatiohanke (2021–2023): Hankkeen tehtävänä on varmistaa, että Veitsiluodon äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman toimeenpano ja yhteistyö etenee

toimintasuunnitelman mukaisesti. Hanke tukee Veitsiluodon ÄRM-toiminnan laajan yhteistyöverkoston toimivuutta. Koordinaation kautta kootaan ja levitetään ÄRM-toimintojen hyviä käytäntöjä, ratkaisuja ja työvälineitä muiden toimijoiden käyttöön.

- Valmistelussa on myös ÄRM-AKKE-hanke, jossa perinteisen teollisuuden kehittämisen rinnalla kehitetään kaupan ja palveluiden sekä liikenne ja logistiikkaan liittyvien yritysten/toimintojen uudistumiskykyä verkostoimalla yhteen eri toimialojen yrityksiä. T&k-toimintaa lisätään näillä osa-alueilla alueen yritysten, tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten sekä julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyössä. Yritysten, kaupungin toimijoiden ja asukkaiden tarpeiden mukaisen kehitystoiminnan avulla alueen monimuotoisuutta ja viihtyvyyttä lisätään tilapäisrakentamisella ja kokeiluilla. Kehitysprojektien tuloksena yritysten T&K&I toiminta kehittyy, syntyy uusia innovaatioita, tapoja toimia ja uudenlaista yritystoimintaa alueelle. Kehitysprojekteissa kokeiltujen uusien ratkaisujen myötä alueen vetovoimaisuus lisääntyy. Alue erikoistuu ja parantaa yritysten liiketoimintamahdollisuuksia.

Nämä hankkeet liittyvät äkilliseen rakennemuutokseen pyrkien löytämään ratkaisuja tai tukien rakennemuutoksen prosessia. Elinvoimatoimialan hankekokonaisuutta tukee Työllisyyspalveluiden Työtä Kemissä! -hanke. Suunnittelussa on v. 2023 osaamiseen ja kaupungin elinvoimaisuuteen liittyviä hankkeita.

Kemin kaupunkikonsernin keskeiset elinvoimapalvelut muodostuvat elinkeino- ja työllisyyspalveluista, Kemin Digipolis Oy:stä, Kemin Teollisuuskylä Oy:stä, Kemin Matkailu Oy:stä, Kemin Energia ja Vesi Oy:stä ja Kemin Satama Oy:stä sekä Kiinteistö Oy Itätuulesta.

Kaupungin elinkeinopalvelut ja Kemin Digipolis Oy tarjoavat paikallisille yrityksille palveluita muun muassa yritysten perustamis-, neuvonta-, sijoittautumis-, kehitys-, innovaatio- ja kasvutoimintoihin. Yhteinen Business Kemi yritysneuvonta- ja kehityskonsepti on toiminut hyvin. Business Kemi -sivustolle ja -palveluihin on koottu tietoa yritystoiminnan aloittamisesta, kehittämisestä, muutostilanteiden neuvonnasta ja työllistämisestä. Elinkeinopalveluiden, työllisyyspalveluiden ja Digipoliksien yhteistyö on tiivistynyt Stora Enson Veitsiluodon negatiivisen äkillisen rakennemuutoksen ja Metsä Fibren biotuotetehtaan positiivisen rakennemuutoksen myötä.

Kemin Digipolis Oy:n kehittämissopimuksen painopisteet ovat teknologia- ja teollisuusympäristöjen kehittäminen, BusinessKemi –yrityspalvelut, Invest In Kemi –sijoittumispalvelut erityisesti muualta tuleville yrityksille, Kemin GreenDeal –kokonaisuus, muutosjoustavuusprosessi, kokeilut ja uudet avaukset sekä syvälinen koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan yhteistyö. Kemin GreenDeal –kokonaisuudessa keskitytään

biotuotetehtaan uuden ekosysteemin kehittämiseen ja laajemminkin teolliseen kiertotalouteen. Tämän vihreän siirtymän osa-alueita ovat myös pk-teollisuuden digitalisoituminen, älykkäät vähähiiliset logistiset ratkaisut ja uudet puutuotteet. Kemn äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman toteuttaminen on osa vuoden 2023 toimintaa.

Kemin Energia ja Vesi Oy:n liikevaihto on 25 miljoonaa euroa ja sen palveluksessa on yli 60 energia- ja vesialan ammattilaista. Kemin Energia ja Vesi Oy toimittaa sähköä noin 15 000 asiakkaalle yhteensä lähes 170 miljoonaa kilowattituntia. Kenven toimittamalla kaukolämmöllä lämmitetään yhteensä noin 3,7 miljoonaa rakennuskuutiometriä, joiden lämmönkäyttö on yhteensä lähes 160 miljoonaa kilowattituntia. Kenve toimittaa puhdasta vettä melkein 1,2 miljoonaa kuutiometriä noin 5 200 asiakkaalleen. Jätevesiä johdetaan ja käsitellään noin 5 000 kiinteistöstä yhteensä 1,0 miljoonaa kuutiometriä. Yhtiön tulevien vuosien painopistealueita ovat sähkö- ja vesijohtoverkoston uudistaminen, valmistautuminen uuden jätevedenpuhdistamon rakentamiseen, sekä lämmöntuotannon muuttaminen päästöttömäksi. Kemin Energia ja Vesi Oy:llä on standardin ISO 9001:2015 mukainen laatusertifikaatti.

Kiinteistö Oy Itätuuli on Kemn kaupungin vuokrataloyhtiö, joka mahdollistaa yhdessä kumppaneidensa kanssa vuokralaisille hyvät asumisolosuhteet ja edesauttaa alueen elinvoimaa. Peruslähtökohtana valtion tukemissa asunnoissa on turvallisten asumisolojen tarjoaminen asukasvalinnoin, jotka edistävät suvaitsevaisuutta ja yhdenvertaisuutta. Yhtiöllä on yhteensä reilut 800 asuntoa Kemn keskustassa ja viiden kilometrin säteellä ympäristössä. Lisäksi yhtiö vuokraa palvelukotiasuntoja Lapin Hyvinvointialueelle useassa eri kohteessa. Tällä hetkellä asuntojen käyttöaste on 98 %. Poikkeuksellisen hyvän vuokraustilanteen ansiosta Kiinteistö Oy Itätuuli tulee purkamaan ylimääräisiä, tyhjiä vuokrataloja ja peruskorjaamaan käytössä olevia taloja vuoden 2023 aikana.

Kemin Matkailu Oy on Kemn kaupungin omistama osakeyhtiö, joka operoi, myy ja markkinoi ympärivuotisen LumiLinna-alueen monipuolisia ravintola-, kokous-, kahvila- ja elämispalveluita. LumiLinna-alueella toimii ympärivuotinen LumiLinna, Seaside Glass Villas -pienhuvilat sekä kesällä LumiLinna Camping. Yhtiö omistaa Selkäsaarella Seikkailujen saaren sekä ja maailmankuulun Jäänmurtaja Sampon. Kansainvälisesti Kemn Lumilinna ja jäänmurtaja Sampo tunnetaan vetovoimaisina talven elämyksinä. Yhtiön vuosittainen toiminta perustuu kaupungin strategiaan uudistuvista kaupallisista palveluista joissa ympärivuotinen ja merellinen matkailu luovat vetovoimaa. Ympärivuotisen, vastuullisen ja kestäväen matkailun kasvun kehitystyö korostuu vuoden 2023 aikana matkailu palautuessa pandemian aiheuttamasta totaalaisesta pysähtymisestä.

Kemin Satama Oy tarjoaa laadukkaita satamapalveluja asiakaslähtöisesti sekä ISPS-koodiston mukaisia kulunvalvonta- ja turvapalveluja. Lisäksi satamayhtiö huolehtii sataman alueiden ja laitureiden kunnossapito- ja rakennustöistä sekä teiden, rautateiden ja sataman omistamien rakennusten kunnossapidosta ja huollosta. Monipuoliset lastausmahdollisuudet tekevät Kemistä sopivan vienti- ja tuontisataman kaikenlaisille lasteille. Tiheän linjaliikenteen lisäksi Kemin satama palvelee myös raskasta kaivosteollisuutta ja vaativia projektilasteja. Kemin Satamalla on sertifioitu toimintajärjestelmä, joka täyttää standardien ISO 9001, ISO 14001 ja ISO 45001 vaatimukset.

Kemin Teollisuuskylä Oy rakennuttaa, isännöi ja vuokraa toimitiloja. Yhtiön tavoitteena on toimitilojen ja kokoustilojen osalta säilyttää vetovoimainen ja kilpailukykyinen toimintaympäristö, markkinoida aktiivisesti kokonaispalveluita sekä tarjota verkostolle hyvää asiakaspalvelua. Yhtiöllä on tällä hetkellä omistuksessaan yhteensä n. 15 000 m² toimitilaa kuudessa erillisessä kiinteistössä. Niistä Kemin paloasema on vuokrattu Lapin Hyvinvointialueelle ja Kivikon päiväkotikiinteistö Kemin kaupungille pitkillä vuokrasopimuksilla. Yhtiön kiinteistöiden käyttöaste on tällä hetkellä 98 %.

1.5. Maankäyttö ja asuntojen rakentaminen

Korkeatasoinen ja kilpailukykyinen asuntotonttitarjonta on tärkeä menestystekijä kilpailtaessa asukkaista. Tämä edellyttää monipuolista tonttivarantoa sekä laadukasta asuin ympäristöä. Tonttitarjonnan ylläpitäminen vaatii tehokasta kaavoitusta, onnistunutta raakamaan hankintaa ja oikein mitoitettuja yhdyskuntatekniikan investointeja, jotta uusia alueita voidaan ottaa käyttöön.

Merellisten asuntoalueiden rakentamista jatketaan kaavoittamalla Satamakankaan alue loma- /ympäri vuotiseen asumiseen ja Pajarinrannan, Peurasaaren ja Särkelän kentän alue otetaan kaavoitustyön alle.

Elinkeinoelämää palvelevien aluevarausten osalta tilanne on hyvä. Kemintullin työpaikka- ja palvelualueella on vapaita tontteja kunnallistekniikan piirissä 20 kappaletta. Karjalahden liikealueella on muutama vapaa tontti ja Ajoksen teollisuusalueella on useita tontteja luovutettavana. Tervaharjun liikealueen tonttien luovuttamista jatketaan edelleen. Merituulivoiman rakentamiselle on merialueelta osoitettu voimassa olevassa yleiskaavassa rakennuspaikkoja tuulivoimaloille noin 25 kappaletta.

Tonttitilanne asuin- ja elinkeinorakentamiseen on Kemissä kokonaisuudessaan varsin hyvä. Merellistä kerrostaloasumista voidaan toteuttaa Ruutinpuiston alueelle. Myös Möllärinrannan ja niin kutsutun uuden Puu-Kemin korttelin osalta Mansikkanokan puistossa on kunnallistekniikan äärellä valmista tonttivarantoa merelliselle asuinrakentamiselle. Rovarinteen ja Nauskan pientaloalueet rakentuvat vähitellen. Nauskan pientaloalueen laajentamistyö on käynnissä ja asemakaava pyritään saamaan hyväksyntään vuoden 2023 alkupuolella.

Tonttien markkinointiin tullaan panostamaan. Kemintullin alueen markkinointi on käynnistetty uudelleen syksyllä 2021 ja parhaillaan on käynnissä tonttikampanja, jossa alueen myynti- ja vuokrahinnoittelu on puolitettu. Pientalorakentamiselle valmiiksi kaavoitettua, mutta vielä rakentamattomaa ympäristöä on olemassa mm. Ajoksessa. Yksittäisiä, heti toteutettavissa olevia rakentamattomia tai uudelleen rakennettavia asuin- ja liiketontteja valmiissa ympäristössä löytyy ympäri kaupunkia. Näiden markkinointimahdollisuuksia selvitetään. Kokonaan uudenlaisen palvelun ja toiminnon kaupunki tarjoaa Leukalan alueelle siirtolapuutarhan asemakaavoituksen myötä. Siirtolapuutarhan toiminnan on tarkoitus käynnistyä vuonna 2023.

Vuonna 2022 Kemiin valmistui 5 omakotitaloa ja yhteensä 5 uutta asuinhuoneistoa. Rakentamisen ei odoteta kiihtyvän vuonna 2023 johtuen rakentamiskustannusten ja korkojen noususta. Vuonna 2023 on tarkoitus aloittaa uuden monitoimihallin rakentaminen keskustaan ja Bilteman myymälärakennuksen rakentaminen käynnistyy kesällä 2023.

Valmistuneet asuinhuoneistot talotyypeittäin Kemissä vuosina 2016–2022

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Omakotitalot, kpl	14	14	9	17	18	11	5
- huoneistoja	14	14	9	17	18	11	5
Rivitalot, kpl	-	2	3	-	-	-	-
- huoneistoja	-	12	15	-	-	-	-
Kerros- ja luhtitalot, kpl	-	-	1	-	2	1	-
- huoneistoja	-	-	8	-	20	12	-
Yhteensä taloja	14	16	13	17	20	12	5
Yhteensä huoneistoja	14	26	32	17	38	23	5

2. TALOUSARVION 2023 YLEISPERUSTELUT

2.1. Talouden kehitysnäkymät ja kuntatalous

Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan Suomessa 1,7 prosenttia vuonna 2022. Tuotanto on kehittynyt alkuvuonna 2022 suotuisasti ja myös työllisyys on jatkanut nopeaa kasvuaan. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on nostanut energian, raaka-aineiden sekä ruuan hintoja hyvin nopeasti. Kuluttajahintojen nousun arvioidaan leikkaavan kotitalouksien ostovoimaa, kulutusta ja talouden kasvua selvästi vuoden 2022 lopulla ja vuoden 2023 alkupuolella. Myös Suomen ulkomaankaupan näkymät ovat heikentyneet merkittävästi sodan myötä. Venäjän osuus Suomen viennistä ja tuonnista on puolittunut hyökkäyksen alun jälkeen, mutta kauppa ei kuitenkaan ole vielä loppunut. Menetetyn Venäjän kaupan korvaamista hidastavat Euroopan heikentyneet talousnäkymät, ja viennin kasvun arvioidaan jäävän vaisuksi. Lisäksi lisääntynyt epävarmuus siirtää investointeja tulevaisuuteen. BKT:n kasvu hidastuu 0,5 prosenttiin vuonna 2023 ja toipuu hivenerän 1,4 prosentin kasvuun vuonna 2024. Vuosina 2025–2026 BKT:n kasvun arvioidaan olevan noin 1,4 prosenttia vuosittain.

Vahva talous- ja työllisyyskehitys ovat pienentäneet koronaepidemian julkiseen talouteen synnyttämää mittavaa epätasapainoa. Julkinen talous kohenee vielä vuonna 2022 verotulojen voimakkaan kasvun siivittämänä. Alijäämän pienenemistä edesauttaa myös covid-19-tukitoimien väheneminen.

Vuonna 2023 talous kasvaa vaimeasti ja työllisyys heikkenee, joten julkisen talouden alijäämä alkaa jälleen kasvaa. Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt lukuisat varautumiseen liittyvät toimet heikentävät julkista taloutta myös tulevina vuosina. Ensi vuoden jälkeen nähtävissä oleva vaimea talouskasvu ei riitä korjaamaan julkisen talouden menojen ja tulojen välistä epätasapainoa ja alijäämä pysyy mittavana.

Ensi vuodesta lähtien Suomen julkisyhteisöjen rakenne muuttuu, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Tämä helpottaa kuntien rakenteellisia, väestön ikääntymisestä johtuvia menopaineita, mutta silti paikallishallinto (pois lukien hyvinvointialuehallinto) jää painelaskelmassa alijäämäiseksi. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa alijäämäisinä. Alijäämä johtuu muun muassa mittavista investoinneista.

Kuntataloudessa koettiin vuonna 2021 toinen peräkkäinen vahva vuosi. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 1,6 mrd. euroa ylijäämäinen ja toiminnan ja investointien rahavirta lähes tasapainossa. Vuosikate ja tilikauden tulos säilyivät lievästä heikkenemisestä huolimatta lähes vuoden 2020 poikkeuksellisen hyvällä tasolla. Toiminnan ja investointien rahavirta puolestaan vahvistui edellisvuodesta vajaan 300 milj. euroa.

Voimakkaan toimintatuottojen kasvun seurauksena toimintakatteen kasvu jäi maltilliseksi, reiluun 2 prosenttiin. Koronaepidemiaan liittyvät valtion tuet olivat edellisvuoden tapaan huomattavat, yhteensä noin 2,5 mrd. euroa, mikä edesauttoi merkittävästi kuntien taloustilanteen säilymistä vahvana.

Verotulot kasvoivat ennakoituakin paremmin. Etenkin yhteisöverotulot ja kiinteistöverotulot kasvoivat huomattavasti, mutta sen sijaan kunnallisveron kasvu jäi noin 2 prosenttiin. Kuntasektorin koronaepidemian tukipakettiin sisältyvä kuntien yhteisövero-osuuden määräaikainen 10 prosenttiyksikön korotus jatkui vielä vuonna 2021. Valtionosuudet puolestaan vähenivät lähes 10 prosenttia, koska valtaosa vuoden 2021 koronatuista myönnettiin valtionavustuksina vuoden 2020 valtionosuuksien sijaan.

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen vuonna 2023 verrattuna vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon on lähellä neutraalia. Hallitusohjelman mukaiset tehtävien ja veloitteiden lisäykset on tehty pääosin jo aikaisempina vuosina, ja osa määräaikaisista lisäyksistä valtionavustuksiin päättyy vuoden 2022 lopussa. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus, ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille.

Kunnille korvataan Ukrainasta tulevien lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä syntyviä kustannuksia valtionavustuksella toteuman mukaisesti. Lisäksi korotetaan perusopetukseen valmistavan opetuksen määrärahaa 120 milj. eurolla, vapaan sivistystyön yhteydessä toteutettavan kotoutumiskoulutuksen määrärahaa 5 milj. eurolla sekä suomi tai ruotsi toisena kielenä ja oman äidinkielen opetukseen tarkoitettun avustuksen määrärahaa 2,5 milj. eurolla.

Varhaiskasvatusmaksujen alentaminen 1.8.2023 alkaen pienentää kuntien maksutuloja arviolta 29 milj. euroa vuonna 2023 ja 70 milj. euroa pysyvästi vuodesta 2024 lukien.

Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen vaikutukset kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta. Tämä kasvattaa kuntien verokertymää noin 90 milj. eurolla vuonna 2023 ja maksuunpanoa noin 100 milj. euroa. Painoarvoltaan merkittävin kustannuskehitykseen vaikuttava tekijä on kunta-alan ansiokehitys, jota kasvattaa kesäkuun alussa saavutettu kunta-alan sopimusratkaisu.

Kuntatalouteen luettavat tehtävät painottuvat sote-uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palveluntarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi. Laskennallista säästöpotentiaalia ei ole mahdollista hyödyntää kaikissa kunnissa ainakaan kovin nopeasti. Monissa pienissä kunnissa kouluverkko on supistettu jo niin, ettei sen kaventaminen ole mahdollista lopettamatta palvelua kokonaan. Lisäksi varhaiskasvatukseen osallistuneiden lasten määrään vaikuttaa myös

osallistumisaste, joka on ollut viime vuosina kasvussa. Selvää kuitenkin on, että nuorten ikäluokkien pienentyminen avaa osalle kunnista säästömahdollisuuksia, joihin on reagoitava nopeasti talouden tasapainottamiseksi ja laadukkaan opetuksen turvaamiseksi.

Vuosi 2023 on kuntatalouden kehitysarviossa jopa ennätyksellisen vahva sote-uudistukseen liittyvien ajoitustekijöiden vuoksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen nettokustannukset siirtyvät pois kuntien vastuulta vuoden 2023 alusta alkaen, mutta uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä ensi vuonna täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloista tilittyy vuodelle 2023 vanhojen kunnallisveroprosenttien ja yhteisöverotulojen jako-osuuksien mukaisesti. Tämän arvioidaan vahvistavan kuntataloutta 1,2 mrd. eurolla vuonna 2023. Vuosikate riittää selvästi kattamaan poistot ja toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan olevan noin 1,2 mrd. euroa positiivinen vuonna 2023.

Sote- ja pelastustoimen palveluiden siirtyessä hyvinvointialueille kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan menoja sopeuttamalla kaventuvat. Samanaikaisesti investointitarpeet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja toimintaympäristön muutosten vuoksi. Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy siten sote-uudistuksen jälkeenkin.

Kaikkiin talouden ennusteisiin sisältyy kuitenkin edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Venäjän hyökkäys Ukrainaan muutti talouden tilannekuvan, eikä se ole sittemmin selkiytynyt oleellisesti. Venäjän hyökkäys Ukrainaan jatkuu ja näkymä tulevaisuuteen on edelleen kovin epävarma. Myöskään covid-19-virukseen liittyvät uhkakuvat eivät ole täysin poistuneet. Kuntatalouden osalta epävarmuutta liittyy myös sote- ja pelastustoimen kustannuskehitykseen sekä hyvinvointialueille siirtyviin kustannuksiin ja tuloihin, joiden lopulliset vaikutukset kuntatalouteen selviävät vasta vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua.

(Lähde: Valtiovarainministeriö: Kuntatalousohjelma vuodelle 2023, syksy 2022)

Sote-uudistus

Sote-uudistuksen voimaantulo tekee vuodesta 2023 historiallisen. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ja siirtyviä kustannuksia vastaava määrä kuntien tuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Tämän hetken arviolaskelman mukaan siirtyvien kustannusten yhteismäärä on noin 21,2 mrd. euroa. Tuloista siirtyy eniten kunnallisveroa, noin 13,11 mrd. euroa, mikä toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja tasasuuruudesta 12,64 prosentiksi. Yhteisöveroa siirretään kolmasosa kuntien

ryhmäosuudesta eli noin 0,82 mrd. euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta siirtyy yhteensä 5,36 mrd. euroa ja veromenetysten korvauksista yhteensä 1,94 mrd. euroa.

Vaikka sote-uudistuksessa kunnilta siirtyy koko maan tasolla yhtä paljon tuloja kuin kustannuksia, voivat kuntakohtaiset siirtyvät kustannukset ja tulot poiketa merkittävästi toisistaan. Siirtyvissä sote-kustannuksissa on asukaskohtaisesti suuria eroja kuntien välillä, minkä lisäksi kunnallisveron tuotto- ja yhteisöveron kuntakohtaiset jako-osuudet poikkeavat merkittävästi kunnittain. Jotta poikkeamat kunnalta siirtyvien kustannusten ja tulojen määrässä eivät aiheuttaisi yksittäisen kunnan talouden tasapainoon merkittäviä muutoksia, kuntakohtaisia eroja rajoitetaan valtionosuusjärjestelmään sisältyvillä muutoksilla ja tasauselementeillä. Yksittäisten kuntien osalta nämä saattavat vaikuttaa oleellisesti valtionosuuden määrään sote-uudistuksen jälkeen. Joillakin kunnilla valtionosuuden osuus verorahoituksesta kasvaa huomattavasti, kun taas tämänhetkisen arvion mukaan vajaalla kymmenellä kunnalla valtionosuus muuttuu vuonna 2023 miinusmerkkiseksi.

Negatiivisen peruspalvelujen valtionosuuden kunnat ovat hyvin erilaisia ja erikokoisia. Suurin selittävä tekijä valtionosuuden muutokselle on se, että sote-uudistuksen myötä valtionosuutta vähennetään 70 prosentin osuudella koko maan tasolla. Lisäksi negatiivisen valtionosuuden kunnissa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen nettokustannukset ovat yleensä olleet kunnan talouden kokoon nähden suhteessa keskimääräistä suuremmat, ja siirtyvät tulot selvästi siirtyviä kustannuksia pienemmät. Siirtyvien kustannusten ja tulojen epäsuhtaa tasoitetaan valtionosuusjärjestelmässä niin sanotulla muutosrajoittimella, joka kasvattaa tai vähentää kunnan valtionosuuksia 60 prosentilla siirtyvien tulojen ja menojen erotuksesta. Suuri vaikutus valtionosuuden tasoon on myös järjestelmämuutoksen tasauksella, jolla rajoitetaan sote-uudistuksesta aiheutuvaa kunnan tasapainotilan muutosta. Tasapainotilan (vuosikate poistojen jälkeen) muutos rajataan uudistuksessa +/- 60 euroon asukasta kohti viiden vuoden siirtymäkauden aikana siten, ettei kunnan tasapainotila juuri lainkaan muutu uudistuksesta johtuen vielä vuoden 2023 tasolla. Tähän muutokseen sisältyvät myös negatiiviset valtionosuudet.

Valtionosuuteen sisältyy myös muita eriä, jotka vaikuttavat eri tavoin kuntien valtionosuuteen. Veroperustemuutoksista johtuvat verotulomenetysten korvaukset maksetaan valtionosuuksien yhteydessä erilliseltä momentilta, mutta ne ovat kuntien kirjanpidossa valtionosuuteen rinnastuva erä. Verotulomenetysten korvaukset ovat valtionosuutta lisäävä erä, mutta ne eivät suoraan vahvista kunnan tulopohjaa vaan ovat kompensatioita kunnan kunnallisverotulojen pientymisestä vastaavasti. Kuntien opetuksen ja kulttuurin tehtäviin maksetaan erikseen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaista valtionosuutta. Tämä rahoitus on pääosassa kuntia negatiivinen. Kunnille maksettavan rahoituksen lopputulokseen vaikuttavat osaltaan myös

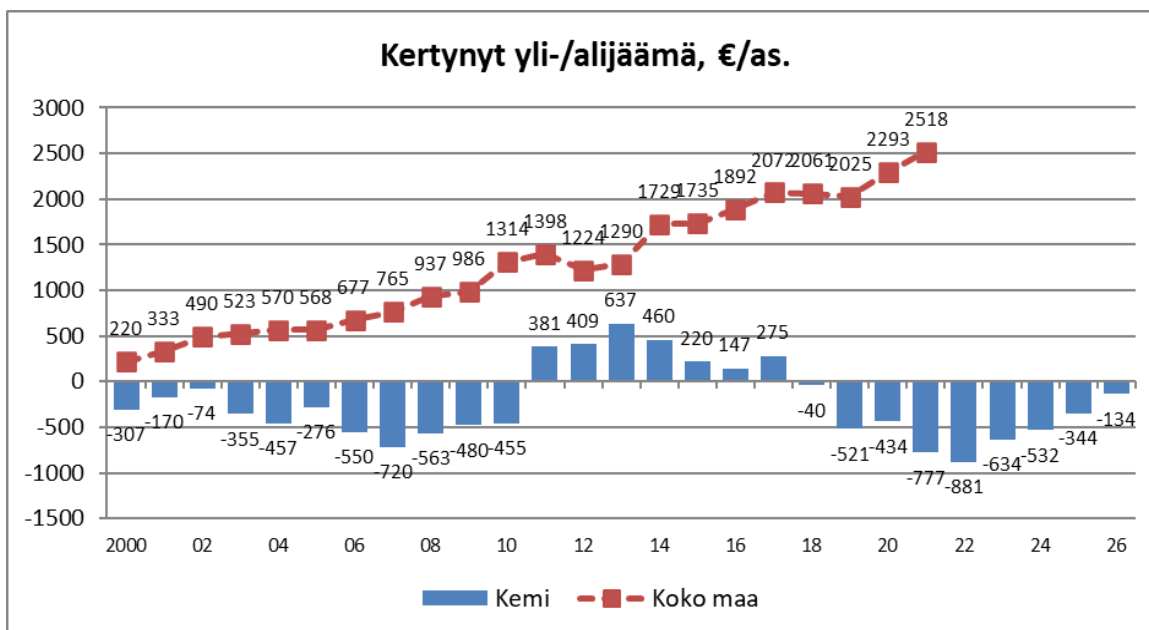
kotikuntakorvaukset, jotka ovat kuntien välisiä, mutta joiden maksatus hoidetaan valtionosuuksien yhteydessä. Kuntien kirjanpidossa nämä kirjataan toimintakatteeseen.

Jos maksatus kokonaisuudessaan on negatiivinen, kunnalta peritään kuukausittaisina erinä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 46 §:n 4 momentin nojalla negatiivisen maksatuksen mukainen euromäärä. Valtiovarainministeriö seuraa jatkossa erityisesti negatiivisen valtionosuuden kuntien talouden tilannetta ja edellytyksiä selviytyä peruspalvelujen rahoituksesta sekä arvioi mahdollisia valtionosuuden perusteisiin tarvittavia muutoksia.

(Lähde: Valtiovarainministeriö: Kuntatalousohjelma vuodelle 2023, syksy 2022)

2.2. Kemin kaupungin talous

Vuosikate oli vuonna 2021 2,6 miljoonaa euroa ja tilikauden alijäämä 2,4 miljoonaa euroa. Taseessa on kertynyttä alijäämää 15,5 miljoonaa euroa. Vuodelle 2022 ennustetaan 1,7 miljoonan euron alijäämä, jolloin kertynyttä alijäämää on yhteensä 17,3 miljoonaa euroa. Kertynyt alijäämä on kuntalain säännösten mukaan katettava vuoden 2023 loppuun mennessä. Hakemuksesta määräaika voidaan jatkaa vuoden 2025 loppuun. Vuodelle 2023 esitetään 4,8 miljoonan euron ylijäämää ja suunnitelmavuosille 2024-2026 yhteensä 9,8 miljoonaa euroa ylijäämää. Vuoden 2026 lopussa kertynyttä alijäämää on edelleen 2,6 miljoonaa euroa eli 134 euroa/asukas.

2.2.1. Verotulot

Veroperustemuutokset alentavat kunnallisveron tuottoa vajaalla 50 miljoonalla eurolla vuonna 2023. Tästä vajaa 40 miljoonaa euroa johtuu hallitusohjelman mukaisista ansiotasoindeksin tarkistuksista. Lisäksi matkakuluvähennyksen määräaikaista korotusta kuluvalle vuodelle ehdotetaan jatkettavaksi myös vuonna 2023. Kaikki arvioidut verotulomenetykset huomioidaan verotulojen

menetyksien korvauksina.

Kuntaryhmän yhteisöveron jako-osuuksista korotetaan 1,25 %yksikköä, jolla kompensoidaan varhaiskasvatusmaksun alentamista vuodesta 2023 alkaen.

Vuonna 2023 kuntien verotuloissa tapahtuu suuri muutos, kun osa verotuloista siirtyy hyvinvointialueille. Jokaisen kunnan tuloveroprosenttia pienennetään 12,64 %-yksikköä eli Kemien veroprosentiksi jää tämän jälkeen 9,11 %.

Kemissä verotulojen ennustetaan pienenevän kaiken kaikkiaan 44,0 %. Kunnallisvero pienenee 48,4 % ja yhteisövero 44,1 %.

Vuonna 2023 verotuloja arvioidaan saatavan noin 51,2 miljoonaa euroa. Kemien verotuloista noin 78,5 % on kunnallisverotuloa, 8 % yhteisöveroa ja 13,5 % tulee kiinteistöveroista. Sote-uudistuksen myötä kunnallisvero- ja yhteisöverotuloja siirretään hyvinvointialueen rahoitukseen kiinteistöverotulojen jäädessä kokonaisuudessaan kuntien tuloksi. Näin ollen kiinteistöveron suhteellinen osuus kuntien verotulopotista kasvaa.

Yhteenveto					
TILIVUOSI	2021	2022**	2023**	2024**	2025**
Verolaji					
Kunnallisvero	77 677	77 422	39 980	37 781	38 866
<i>Muutos %</i>	2,0	-0,3	-48,4	-5,5	2,9
Yhteisövero	8 686	7 115	3 975	3 596	3 732
<i>Muutos %</i>	46,1	-18,1	-44,1	-9,5	3,8
Kiinteistövero	5 972	6 963	7 271	7 271	7 271
<i>Muutos %</i>	-6,2	16,6	4,4	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	92 335	91 500	51 226	48 648	49 869
<i>Muutos %</i>	4,4	-0,9	-44,0	-5,0	2,5

Vuonna 2023 tuloveroprosentti on 9,11 % ja **kunnallisveroa** kertyy noin 40,0 miljoonaa euroa. Kunnallisvero kertyy ansiotuloista (*pääosin palkka- ja eläketuloista*).

Yksittäisen kunnan **yhteisöveron** jako-osuus lasketaan vuosittain kahden vuoden kerroinosuuksien keskiarvona (*vuoden 2023 jako-osuus on vuosien 2020 ja 2021 kerroinosuuksien k.a.*). Vuosittaista vaihtelua on varsinkin vientiteollisuuskaupungeissa. Kemille yhteisöveroa kertyy vuonna 2022 noin 7,1 miljoonaa euroa ja vuonna 2023 noin 4,0 miljoonaa euroa.

Kiinteistöveron määrään vaikuttavat veroprosenttien lisäksi kiinteistöjen verotusarvot. Vuonna 2023 kiinteistövero arvioidaan kertyvän 7,3 miljoonaa euroa. Verotusarvoihin ei ole arvioitu muutoksia suunnittelukaudelle.

2.2.2. Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Kunnan valtionosuusrahoitus koostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja OKM:n hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta.

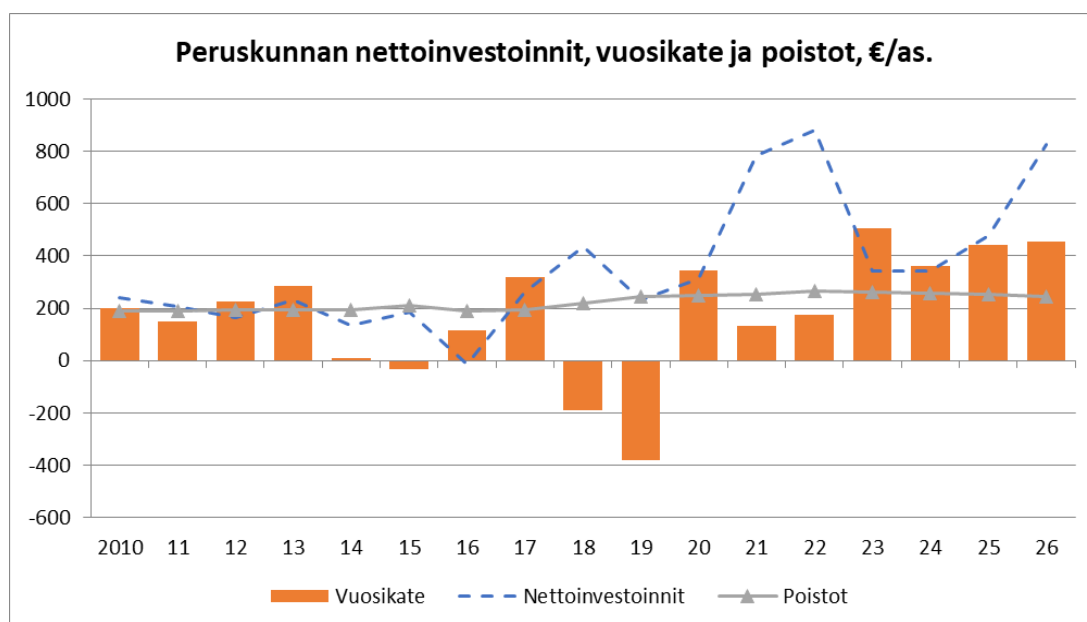
Peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät lasten päivähoido, esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja asukasperustaisesti rahoitettava taiteen perusopetus. Lisäksi peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät yleinen osa, erityisen harvan asutuksen ym. lisäosat, järjestelmämuutoksen tasaus ja valtionosuudessa huomioon otettavat lisäykset ja vähennykset. Myös verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Jotta sote-uudistuksesta johtuvien kunnilta siirtyvien kustannusten ja tulojen määrien poikkeamat eivät aiheuttaisi yksittäisen kunnan talouden tasapainoon merkittäviä muutoksia, kuntakohtaisia eroja rajoitetaan valtionosuusjärjestelmään sisältyvillä muutoksilla ja tasauselementeillä. Yksittäisten kuntien osalta nämä saattavat vaikuttaa oleellisesti valtionosuuden määrään sote-uudistuksen jälkeen. Tasauselementit vaikuttavat erityisesti niissä kunnissa, joissa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen nettokustannukset ovat yleensä olleet kunnan talouden kokoon nähden suhteessa keskimääräistä suuremmat, ja siirtyvät tulot selvästi siirtyviä kustannuksia pienemmät.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen valtionosuusrahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta (*pidennetty oppivelvollisuus, lisäopetus, aineopetus, joustavan perusopetuksen lisä, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus, aikuisoppilaat*) ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan (*aamu- ja iltapäivätoiminta, kansalaisopistot, musiikkioppilaitokset, liikunta, nuorisotyö, museot, teatterit, orkesterit*).

Vuoden 2023 valtionosuuden määräksi on arvioitu 0,4 miljoonaa euroa. Lopulliseen valtionosuuteen vaikuttaa vuoden 2022 tilinpäätös. Valtionosuutta korjataan vuodesta 2024 alkaen, kun lopulliset tilinpäätöstiedot vuodelta 2022 ovat selvillä. Yksittäisen kunnan peruspalvelujen valtionosuuden määrään vaikuttaa sekä ko. kunnan vuoden 2022 perusturvan nettomenot, että koko maan perusturvan nettomenot. Vuoden 2024 valtionosuus on Kemissä tämän hetken arvion mukaan n. 0,8 miljoonaa euroa negatiivinen.

2.2.3. Vuosikate, poistot ja investoinnit

Vuoden 2023 vuosikate on 9,9 miljoonaa euroa, poistot 5,1 miljoonaa euroa ja nettoinvestoinnit 6,8 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmakauden tavoitteena on kattaa poistot vuosikatella ja vähentää lainamäärää.

Vuoden 2023 investointimenot ovat 6,8 miljoonaa euroa. Kemin Matkailun pääomasijoitukseen on varattu 1,0 miljoonaa euroa, jolla turvataan matkailun vakavaraisuutta. Maan ja kiinteistöjen ostoon on varattu yhteensä 200 000 euroa. Peruskorjaukseen on varattu noin 1,3 miljoonaa euroa, josta merkittävimmät erät ovat 0,2 miljoonaa euroa kulttuurikeskuksen vss-tilan muuttamiseksi arkistoksi ja 0,6 miljoonaa euroa perusparannuskohteisiin. Sauvoosaaren liikuntahalli on päätetty rahoittaa leasingrahoituksella.

Julkiseen käyttöomaisuuteen on varattu 4,0 miljoonaa euroa, josta merkittävimmät ovat 0,3 miljoonaa euroa Sahasaarenkadun liikennejärjestelyjen loppuunsaattamiseen ja yleisten alueiden erillisiin kohteisiin yhteensä 1,8 miljoonaa euroa. Mansikkakanon pilaantuneen maa-alueen puhdistukseen on varattu 0,4 miljoonaa euroa ja tietohallinnon verkkoihin, konesaliin ja digitalisaatioon yhteensä 0,4 miljoonaa euroa.

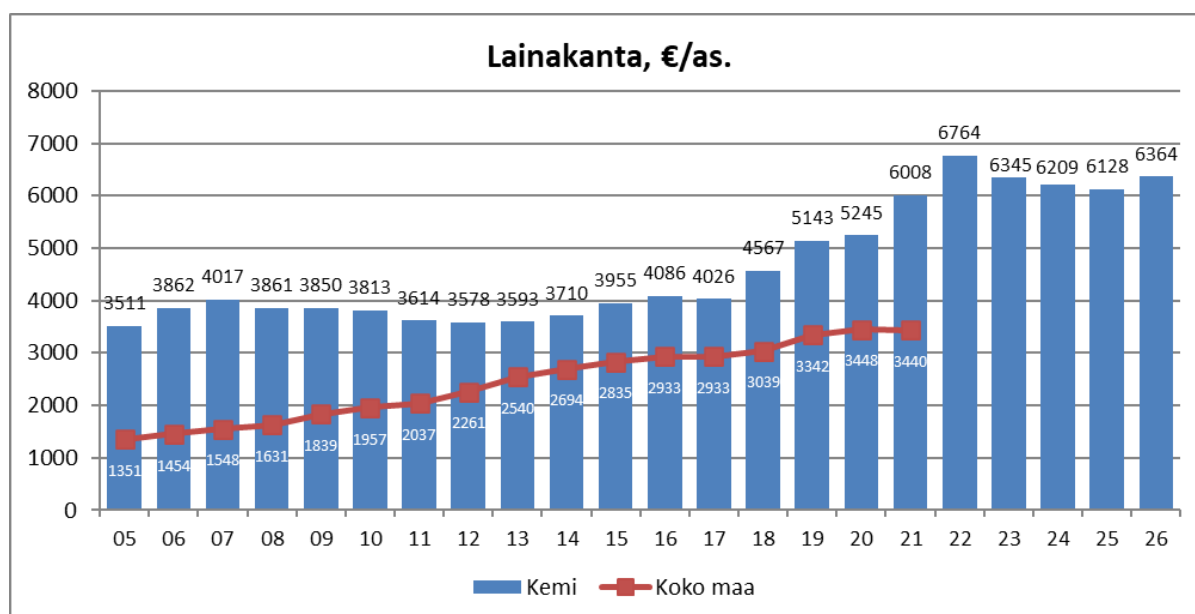
2.2.4. Korko- ja rahoitustulot ja -menot

Vuodelle 2023 korkotuloihin sisältyy Kemian Energian ja veden lainojen korkoa 468 000 euroa. Muissa rahoitustuloissa on Kemian Energian ja veden tuloutusta 2 000 000, sataman tuloutusta 70 000 euroa, Energia ja veden takausprovisiota 173 000 euroa, sataman takausprovisiota 336 000 euroa ja muita rahoitustuloja 34 000 euroa. Korkomenoiksi on arvioitu pitkäaikaisten lainojen korkoihin 1 479 000 euroa, lyhytaikaisten lainojen korkoihin 600 000 euroa ja suojausten korkoihin -700 000 euroa.

1000 €	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Korkotuotot				
- Kemian Energia ja vesi	468	468	468	468
- muut	96	92	77	62
Muut rahoitustuotot				
- energian ja veden osinko	2000	2000	2000	2000
- matkailun osinko	0	500	500	500
- sataman osinko	70	70	70	70
- energian ja veden lainojen takausprovisio	173	158	144	130
- sataman lainojen takausprovisio	336	275	260	245
- muut	34	34	34	33
Korko- ja rahoituskulut				
- pitkäaikaiset lainat	1479	1475	1799	1936
- lyhytaikaiset lainat	600	600	600	600
- suojausten korot	-701	-702	-501	-439
- muut	21	21	21	21

2.2.5. Lainat

Kokonaislainamäärä on vuoden 2023 lopussa 124,4 miljoonaa euroa eli 6 345 euroa/asukas. Vuonna 2023 pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 7,7 miljoonalla eurolla ja uutta pitkäaikaista lainaa otetaan 4,5 miljoonaa euroa. Kokonaislainamäärä pienenee 8,2 miljoonalla eurolla. Suunnitelmakauden lopussa lainamäärä jälleen kasvaa suunniteltujen investointien vuoksi.

3. KEMI-STRATEGIA

3.1. Strategiaperusta

Kaupunkistrategia on kaupunkiorganisaation tärkein strategiatason asiakirja, joka sisältää vision, toiminta-ajatuksen sekä kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet halutulle ajanjaksolle. Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti ja talousarvio on laadittava siten, että se toteuttaa voimassa olevaa kuntastrategiaa.

Kuntalain 37 § mukaan:

”Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen
- 3) kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet
- 4) omistajapolitiikka
- 5) henkilöstöpolitiikka
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen”

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Kemin kaupunkistrategian vuosille 2022-2025 kokouksessaan 15.11.2021.

3.2. Kaupunkistrategian toimenpideohjelma 2023

Toimialat ovat esittäneet kaupunkistrategiaa toteuttavat toimenpiteensä talousarvion lautakuntakäsittelyn yhteydessä.

Kaupunkistrategia ja toimenpideohjelma talousarvion liitteenä.

3.3. Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus 2017-2021 ja hyvinvointisuunnitelma 2022-2025

Kemin kaupungin laaja hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus 2017-2021 ja -suunnitelma 2022–2025 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 3.10.2022 § 77. Asiakirjaa on valmisteltu yhdessä hyvinvointityöryhmän kanssa.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma vuosille 2022-2025 kytkeytyy kaupungin strategisten päämääriin; sujuva arki, hyvinvoivat kuntalaiset ja elinvoimainen kaupunki ja niiden tavoitteisiin. Hyvinvointisuunnitelma on linkitetty ikäihmisten sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien alaohjelmiin sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosaan eli hyte-kertoimeen valtuuston hyväksymien painopisteiden mukaisesti.

Vuoden 2022 toteutuneet toimenpiteet hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaan kerätään toimialoilta ja raportoidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksessa edellisen valtuustokauden kehitystä tarkastellaan seuraavista näkökulmista:

1. talous ja elinvoima,
2. lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet,
3. nuoret ja nuoret aikuiset,
4. työkäiset,
5. ikäihmiset,
6. kaikki ikäryhmät.

Tarkastelu perustuu sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattoreihin. Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus sisältää luettelon hyvinvoinnin edistämistä tukevista ohjelmista ja suunnitelmista.

Vuoden 2022 aikana on hyväksytty Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma Ikävihreä Kemi vuosille 2022-2024 kaupunginvaltuustossa 28.02.2022 § 20 ja Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2022-2025 kaupunginvaltuustossa 5.9.2022 § 61.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaan kirjataan strategiset tavoitteet, painopisteet sekä toimenpiteet. Suunnitelman avulla toteutetaan kaupunkistrategian päämääriä: hyvinvoivat asukkaat, sujuva arki ja elinvoimainen kaupunki.

Vuoden 2021 kouluterveyskyselyn mukaan jopa joka neljäs kemiläinen 8. ja 9. luokan oppilas kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi ja on ylipainoinen. Erityisesti tyttöjen ahdistuneisuus on lisääntynyt. Nuoria vaivaa usein myös läheisen ystävän puuttuminen. Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden osuus on noussut myös kemiläisten 4. ja 5. luokan oppilaiden keskuudessa. Erityisen huolestuttavaa on koulukiusaamisen lisääntyminen edellisiin kouluterveyskyselyihin verrattuna.

Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksessa hälyttävimpiä kohtia Kemissä on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden osuus vastaavanikäisestä väestöstä, joka on Kemissä vertailukuntien korkein ja ollut noususuuntainen vuosien 2016-2021 tarkastelujaksolla, lisäystä 21,7 %. Lasten pienituloisuusaste on Kemissä laskusuunnassa, mutta vertailukuntien korkein. Kasvatus- ja perheneuvonnan suuri asiakasmäärä kertoo perheiden huonovointisuuden lisääntymisestä. Perheiden hyvinvointi näyttää lastensuojelun tarpeen lisääntymisen ja perheneuvolan kasvaneen asiakasmäärän perusteella edelleen huonontuneen. Perheiden ongelmiin pitäisi pystyä puuttumaan nykyistä aiemmin, ja sijoitusten väheneminen edellyttää panostusta ennalta ehkäisevään työhön. Työikäikäisten osalta mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25-64 vuotiaat vastaavanikäisestä väestöstä on vertailukuntien korkein ja yli maan keskiarvon. Noussut tarkastelujakson 2016-2021 aikana 87,4 %. Työkyvyttömyyseläkkeelle mielenterveysperusteisesti 25-64-vuotiaita ei ole siirtynyt, vaan määrä on 2016-2021 jaksolla laskenut -9,4 %. Määrä on kuitenkin vertailukuntien korkein ja yli maan keskiarvon. Ikäihmistien osalta kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset ovat vertailukuntien korkein ja yli maan keskiarvon, mutta laskusuunnassa -21,6 % tarkastelujakson 2016-2021 aikana.

Hyvinvointitoimialalle myönnettyillä hankerahoituksilla (OKM, OPH, AVI) on tuettu lasten ja nuorten arjen sujuvuutta ja kohtaamisia mm. palkkaamalla yksiköihin lisää henkilökuntaa sekä ennalta ehkäisevän toimintaan mm Harrastamisen Suomen mallin avulla. Hankerahoituksia haetaan jatkossakin perustoiminnan tukemiseen. Ennalta ehkäiseviä palveluja pyritään osaltaan vahvistamaan myös perhekeskustoiminnalla, jossa yhteensovitetaan kaupungin sekä järjestöjen ja seurakuntien lapsille, nuorille ja perheille suunnattuja palveluita ja toimintaa.

Asukkaiden sairastavuus on Kemissä huomattavan korkea Kelan ja THL:n sairastavuusindekseillä mitattuna. Sairastavuusindeksiä Kemissä nostavat erityisesti tuki- ja liikuntaelinsairaudet ja mielenterveyden ongelmat. Asukasta kohti laskettu toimeentulotuen määrä nousi Kemissä 2020 aiempien vuosien alenevan kehityksen jälkeen, mutta laski vuonna 2021. Toimeentulotuki euroa/asukas on Kemissä kuitenkin yhä vertailukuntien korkein ja korkeampi kuin koko maassa keskimäärin. Toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuus oli Kemissä Suomen kunnista viidenneksi suurin vuonna 2021.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on laaja-alainen tehtävä, ja kaupungin uudessa organisaatiossa se onkin määritelty kaikkien yhteiseksi työksi. Kaikki toimialat tekevät yhteistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Hyte-koordinaatio kuuluu organisaatiossa hyvinvointitoimialalle.

Kaupungin tärkeitä kumppaneita hyvinvoinnin edistämässä ovat Ammattiopisto Lappia, Lapin ammattikorkeakoulu, Meriva sr, Kemin seurakunta, Liikenneturva, Pohjoisen yhteisöjen tuki – Majakka ry ja muut kolmannen sektorin toimijat. Kaikille avoin kohtaamispaikka Kemikammari on hyvä esimerkki osallisuutta, yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja terveyttä edistävästä kaupungin ja Meriva-säätiön yhteistyöstä. Kemin kaupunki ja Pohjoisen yhteisöjen tuki – Majakka ry ovat järjestäneet Kemin alueella toimiville järjestöille toimijatapaamisia vuodesta 2019 alkaen. Kemissä oli vuoden 2021 lopussa rekisteröityneitä yhdistyksiä yhteensä 477 kappaletta. Näistä huomattavalla osalla on hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvää osaamista. Kemin kaupunki jakoi yleisavustuksia helmikuussa 2021 järjestöille viimeisen kerran ennen organisaatiomuutoksessa tehtävää muutosta. Kaupunginhallitus päätti 15.02.2021 § 47, että avustusten jako-ohjeet valmistellaan uudestaan organisaatiouudistuksen yhteydessä siten, että avustusten vaikuttavuus koko kaupungin asukkaiden osallistumismahdollisuudet toteutuu mahdollisimman hyvin. Avustusten jakamisessa kiinnitetään huomiota siihen, että aktiiviset, toimivat ja laajalti kuntalaisiin vaikuttavien yhdistysten toimintamahdollisuuksia tuetaan nykyistä voimakkaammin. Tavoitteena on saada yhdistyksille myönnetyllä tuella vaikuttavuutta ja luoda elinvoimaa kumppanuussopimuksien kautta, jotka pohjautuvat kaupunkistrategian mukaisiin tavoitteisiin. Muutosta valmisteltiin syksyllä 2021 ja uudet avustukset olivat haettavana helmi-maaliskuussa 2022. Avustukset olivat haettavana 1.3.-22.3.2022 ja jaettava summa on 40 000 euroa. Kumppanuusavustuksia haki 45 yhdistystä. Alueen yhdistyksistä löytyy tietoa www.jarjestotieto.fi/yhdistysnetti -sivustolta. Kemin kaupungilla on järjestöyhdyshenkilö. Kemin kaupungin järjestöyhdyshenkilö on ollut jäsenenä myös Meri-Lapin järjestöneuvottelukunnassa ja Lapin osallisuusverkostossa.

Kaupungin kaikilla toimialoilla tehdään paljon yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Yhteistyötä järjestöjen kanssa tehdään paljon mm. tapahtumien järjestämisessä erityisesti vapaa-aikapalveluissa, mutta myös muilla toimialoilla. Kouluissa toimintansa 2021-2022 lukuvuonna aloittanut Harrastamisen Suomen malli tekee yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa harrastekerhojen ohjausten toteuttamisessa. Seniorimessut järjestetään vuosittain oppilaitosten, järjestöjen, Kemin kaupungin ja Keminmaan kunnan yhteistyönä. Koronapandemian aikana seniorimessut on järjestetty virtuaalisesti. Ikäihmisten palveluissa yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa on tehty siten, että eri järjestöt ovat käyneet palvelutaloilla vieraillemassa ja järjestämässä toimintaa. Ympärivuotinen kaupunkiviljely ja lähiruoan tuottaminen Kemissä -hanke (EAKR 2020–2022) tekee yhteistyötä useiden kemiläisten järjestöjen kanssa kaupunkiviljelyn edistämässä ja hävikkiruoan hyödyntämisessä. Lastenkulttuurikeskuksessa tehdään vauvakerhoyhteistyötä Kemin

MLL:n ja Toivola-Luotola Settlementti ry:n kanssa. Liikuntapalveluissa toimitaan tiiviissä yhteistyössä urheiluseurojen kanssa ja pidetään järjestötoimijoille mm. seurafoorumeita. Ympäristötoimialalla myönnetään lupia alueiden käyttöön tapahtumien järjestäjille ja tehdään mm. siivousyhteistyötä urheiluseurojen, eläkeläisjärjestöjen ja asukasyhdistysten/korttelitoimikuntien kanssa ympäristön viihtyisyyden lisäämiseksi.

Kaupungin työllisyyspalvelut edistää järjestöjen työllistämismahdollisuuksia myöntämällä Kemi-lisää palkkauskustannuksiin, neuvomalla työnantajavelvollisuuksissa ja auttamalla järjestöjä rekrytoinnissa. Järjestöjen kanssa voidaan myös tehdä kuntouttavan työtoiminnan järjestämissopimuksia. Työllistämisen kautta järjestöt saavat resursseja toimintansa ylläpitämiseen ja työnhakijat työtä ja osaamisensa vahvistamista. Järjestöyhteistyö on myös osa kaupungin elinvoiman edistämistä.

3.4. Vihreä ja kestävä Kemi

YK:n jäsenmaat sopivat vuonna 2015 kestävä kehityksen toimintaohjelmasta, 17 päätavoitteesta ja 169 alatavoitteesta, jotka ohjaavat kestävä kehityksen edistämistä vuosina 2016–2030. Tavoitteena on poistaa maailmasta äärimmäinen köyhyys ja turvata hyvinvointi tavalla, joka on kestävä paitsi ympäristölle, myös ihmisille ja taloudelle. Ensisijainen vastuu Agenda 2030:n toimeenpanosta on valtioilla. Tavoitteiden saavuttamiseen tarvitaan kuitenkin myös paikallishallinnon, yksityissektorin, kansalaisyhteiskunnan ja kansalaisten laajaa osallistumista.

Kemin kaupunki sitoutui kaupunginvaltuuston päätöksellä joulukuussa 2017 YK:n Agenda 2030 kestävä kehityksen tavoitteisiin (englanniksi: Sustainable Development Goals, SDG).

Kaupunkistrategiassa Vihreä ja kestävä Kemi –toimintamallilla on merkittävä rooli. Sitoumusten ja suunnitelmien implementoimiseksi käynnistettiin EAKR-rahoitteinen Vihreä ja kestävä Kemi –hanke (2018-2021) ja toimintamallia on kehitetty edelleen yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa Yritysten vihreä ja kestävä Kemi hankkeen avulla (2021-2023).

ISO-standardit

Kemin kaupunki on ainoa suomalainen kaupunki, joka on sertifioinut kunnan toimintoja. Kemi sai ISO 14001:2015 –ympäristösertifikaatin helmikuussa 2019 ja ISO 45001:2018 työterveys- ja työturvallisuussertifikaatin helmikuussa 2021.

ISO 14001:2015 –ympäristöstandardi asettaa Kemin kaupungin ympäristötoiminnoille suunnan ja raamit. Se edellyttää toimintojen jatkuvaa parantamista tavoitteita asettaen ja toteutumisia seuraten. Systemaattinen ympäristön huomioon ottaminen on aloitettu ensisijaisesti sertifioituissa kohteissa ja toiminnoissa. Vihreää ja kestäväää toimintamallia laajennetaan jatkuvasti koskemaan yhä laajempaa osaa kaupunkiorganisaation ja myös sidosryhmien toimintoja. Monialainen ja –laatuinen yhteistyö on olennaisessa roolissa. Ympäristö ja siitä huolehtiminen on kaikkien yhteinen asia.

ISO 14001:2015 ympäristöstandardi ja ISO 45001:2018 työterveys- ja työturvallisuusstandardi ovat osa johtamisjärjestelmää. ISO 14001 ohjaa kiinnittämään huomiota muun muassa energiatehokkuuteen, jätehuoltoon, hankintoihin, ruokaketjuun, turvallisuuteen, päätöksentekoon, vastuisiin, seurantaan, palautteisiin ja dokumentaatioon.

Kaupungin omalla kestäväällä toiminnalla ja monipuolista viestintää lisäämällä ja tehostamalla kestävästä kehityksestä ja ympäristöasioista on tavoitteena saada itsestään selvä ja rationaalinen kriteeri ja ajattelumalli kaikkeen toimintaan.

Energiatehokkuus

Kemin kaupunki liittyi kunta-alan energiatehokkuussopimusjärjestelmään vuonna 2008. Energiatehokkuussopimuksen keskeinen tavoite on 7,5 %:n säästö kaupungin omien toimintojen energiankulutuksessa kaudella 2017-2025. Vuoden 2019 loppuun asetettu välitavoite saavutettiin. Energiatehokkuussopimuksen päätavoite muokataan kaupunkiorganisaation osien toimenpiteiksi, joiden toteutumista seuraa energiatyöryhmä ulkopuolisen konsultin (EnerKey Energia Solutions Oy) avustamana kaksi kertaa vuodessa katselmoiden.

Mittareina käytetään energian ja veden kulutusmääriä sekä kustannussäästöjä. Lisäksi seurataan energiatehokkuuden huomioon ottamista esim. suunnittelussa ja hankinnoissa.

Energiatehokkuudesta vastaa tilapalvelu: sähköistysvastaava ja kunnossapitopäällikkö.

Jätehuolto

Jätteiden laajamittainen lajittelu on aloitettu suurimmista ja sertifioidusta kiinteistöistä. Lajittelua laajennetaan jatkuvasti resurssien mukaan kattamaan kaikki kaupungin kiinteistöt. Kemin kaupungin vuonna 2018 tekemän Sitoumus2050:n mukaisesti muovin määrää pyritään vähentämään ja lajittelua lisäämään, joten muovin lajittelu aloitettiin vuonna 2019 paikallisen toimijan aloitettua sen hyötykäyttöön keräämisen. Tämänhetkinen jätteidenkeräysjärjestelmä ei sisällä jätteiden punnitusta, joten isoimmissa kohteissa mittareina käytetään toistaiseksi eri lajikkeiden tilavuusmääriä: roskasäkkien lukumäärää ja jäteastioiden tyhjennyskertoja. Seurannan tehostamiseksi ja käyttäjien opastamiseksi on laadittu jätehuoltoprosessikuvauksia, joista selviää eri jätelajien elinkaaret:

tyhjennysvastuut, -ajankohdat, -maksut ja jätteiden loppusijoituspaikat. Lajitteluohjeita on laadittu, niitä tarkennetaan ja niistä muistutetaan tarpeen mukaan. Kahden vuoden seurannassa todettiin lajittelun tehostamisen vähentäneen poltettavan jätteen määrää 15 seurantakohteessa yhteensä 677100 litraa, mikä vastaa noin 226 syväkeräyssäiliöllistä jätettä. Vertailuajankohtaan tosin osui korona-pandemia, mutta toisissa kohteissa se vähensi ja toisissa lisäsi jätteiden määrää.

Jätehuollosta vastaa tilapalvelu: kunnossapitopäällikkö. Prosessit ja ohjeet on laadittu ja niistä on tiedotettu Vihreä ja kestävä Kemi – hankkeessa.

Hankinnat

Kaupungin hankinnoissa on ohjeistettu ottamaan huomioon myös ekologiset kriteerit, muun muassa tuotteiden elinkaaret. Hankinnat-toiminto sai vuonna 2020 ISO 14001:2015 ympäristösertifikaatin. ISO 14001:2015 standardi edellyttää kaikkien kaupungin hankintoihin liittyvien toimijoiden todennettua vastuullisuutta ympäristöasioissa.

Mittareina käytetään ekologisten tekijöiden, esimerkiksi energiatehokkuuden, huomioimista kussakin hankinnassa.

Hankinnoista vastaa: hankinta-asiantuntija.

Ruokaketju

Ruokahävikin vähentämiseksi ja kasvisruokailun lisäämiseksi Vihreä ja kestävä Kemi –hankkeessa käynnistettiin sosiaalinen keittiö -toiminta, jota kehitettiin edelleen Ympärivuotinen kaupunkiviljely ja lähiruoan tuottaminen Kemissä – hankkeessa. Toimintaa laajennettiin vuonna 2021 koskemaan myös kolmannen sektorin toimijoita, nuorisotyötä, oppilaitoksia sekä sosiaalitoimea ja sen asiakkaita koronatarpeet ja toisaalta -rajoitukset huomioon ottaen. Paikallisten kauppojen ruokahävikki on pienentynyt toiminnan ansiosta merkittävästi. Tuhannet ihmiset ovat osallistuneet toimintaan valmistamalla hyvikkiruokaa ja aterioimalla tai maistelemalla tarjottua hyvikkiä tai saamalla suoraa ruoka-apua.

Vuodessa Sosiaalinen keittiö –tilaisuuksia toteutettiin 60-70 kpl ja toiminnassa kohdattiin tuhansia ihmisiä. Vuonna 2021 hävikkiä pelastettiin syötäväksi noin 77 000 litraa.

Tämä Kemissä kehitetty hyvikkiruokamalli siirtyi Punaisen Ristin hallinnoimaksi ja edelleen kehitettäväksi Ympärivuotinen kaupunkiviljely ja lähiruoan tuotanto Kemissä -hankkeen päätyttyä vuonna 2022. Mallia on aloitettu levittämään laajasti Lappiin. Kun hävikkiin jo menossa oleva ruoka käytetäänkin ravinnoksi, kyseessä ei ole hävikki, vaan ”hyvikki”, joka Kemin ilmoittamana uutena sanana kirjattiin Kotimaisten kielten keskuksen (kotus) uudissanatietokantaan.

Liikenne

Liikenteen päästöjen vähentäminen on olennainen osa kestävästä kehitystä erityisesti kaupungeissa ja isojen liikenneväylien varrella, kuten Kemissä. Liikenteestä aiheutuu noin viidennes Suomen kasvihuonekaasupäästöistä. Liikenteen päästöjen vähentämiseksi Kemissä on tehty alustavaa selvitystä, miten joukkoliikennettä voitaisiin edistää ja yhtä ihmistä kuljettavien autojen liikennettä vähentää. Samoin on selvitetty keinoja edistää sähkö- ja hybridautojen sekä vähäpäästöisemmän polttoaineen käyttöä.

Vuonna 2022 kaupungilla on ollut käytössä 3 sähköautoa ja 17 hybridautoa. Sähkö- ja hybridautojen osuus henkilö- ja pakettiautojen kokonaismäärästä on 36 % (vuonna 2021 28 %). Kun kaupungille hankitaan uusia autoja, priorisoidaan sähkö- ja hybridi-autoja, jos ne ovat käyttötarkoitukseen järkeviä.

Kevyen liikenteen edellytyksiä on parannettu keskusta-alueen pyöräilybaanalla. Toisen baanin sijaintia suunnitellaan. Kaupunkialueen vaellusreitistöjä parannetaan maatoimien, opasteita lisäämällä ja yhdistämällä maastoreittejä olemassa oleviin kevyen liikenteen reitistöihin.

Kevyen liikenteen edistämiseksi kaupungilla on kesäisin tarjolla pientä maksua vastaan käytetyistä pyöristä kunnostettuja kaupunkipyöriä, osa pyöristä on ympärivuotisessa käytössä. Toimintaa jatketaan myös tulevana kesänä. Kaupungin työntekijöiden käytettävissä on ”Virkavillareita”, kaksi sähköavusteista tavarapyörää sekä kaksi sähköavusteista Muksubussia päiväkotilasten kyyditykseen.

Liikenneasioista vastaa ympäristötoimiala: ympäristöjohtaja.

Maankäytön suunnittelu

Kaavoituksessa on huomioitu ja huomioidaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti turvallisuus, terveellisyys, viihtyisyys sekä yhdyskuntarakenteen ja alueidenkäytön taloudellisuus. Lisäksi suunnittelussa huomioidaan luonnon monimuotoisuus, luonnon arvojen säilyvyys, ympäristönsuojelu, ympäristöhaittojen ehkäiseminen sekä liikenteen tarkoituksenmukaisuus ja kevyen liikenteen toimivuus. Myös ilmastonmuutoksen sopeutumiseen on kiinnitettävä suunnittelussa entistä enemmän huomiota. Suunnitelmat laaditaan vuorovaikutuksessa kuntalaisten ja toimijoiden kanssa. Suunnitelmissa pyritään huomioimaan ja mahdollistamaan kiertotalouden ja kestävästä kehityksen mallin mukainen toiminta.

Ympärivuotinen kaupunkiviljely ja lähiruoan tuottaminen Kemissä – hanke käynnisti siirtolapuutarhatoiminnan ja kaupunki osoitti vuonna 2021 siirtolapuutarhalle alueen Kuivanuorosta. Luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi kaupunkialueelle on istutettu kukkaniittyjä. Vieraslajien

leviämistä ehkäistään kitkemällä vieraskasveja kaupungin alueelta ja sijoittamalla kaupunkialueelle vieraskasvien keräysastioita, joihin asukkaat voivat tuoda kitkemänsä vieraslajijätteet.

Laadituissa asemakaavoissa on osoitettu vaatimuksia ympäristön laadulle, kaupunkitilojen viihtyvyyden lisäämiselle sekä kestäväälle liikkumiselle.

Maankäytön suunnittelusta vastaa elinvoimatoimiala.

Hinku

Kemin kaupunki liittyi vuoden 2020 lopulla kaupunginvaltuuston päätöksellä Hinku -verkostoon (kohti hiilineutraalia kuntaa). Hinku-verkosto on vuonna 2008 perustettu ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto, joka kokoaa yhteen kunnianhimoisiin päästövähennyksiin sitoutuneet kunnat, ilmastoystävällisiä tuotteita ja palveluita tarjoavat yritykset sekä energia- ja ilmastoalan asiantuntijat. Hinku-verkostossa on mukana myös maakuntia. Tavoitteena 80 % päästövähennys vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Vuoden 2018 lopussa Kemin päästöt olivat pudonneet 32 % tarkastelujakson alusta.

Konkreettisia Hinku-tekoja kaupunkialueen päästöjen vähentämiseksi tehdään eri toimialoilla muun muassa jatkuvaa parantamista edellyttävien Energiatehokkuussopimuksen ja ISO 14001 ympäristöstandardin kannustamana ja tukemana. Hallinnollinen Hinku-työ on käynnistetty perustamalla Vihreä Kemi -johtoryhmä, joka koordinoi eri teemaryhmien Hinku-työtä. Valmiita teemaryhmiä ovat Energiatyöryhmä ja ISO-johtoryhmä. Liikenne- ja Kaupunkirakenne-työryhmien kokoonpanoja päivitetään ja Hinku-työryhmä perustetaan kattamaan jäljelle jäävät Hinku-teemat. Hankinnat ja viestintä läpikäyvät kaikkia teemaryhmiä ja lisäksi suunnitelmissa on perustaa kerran vuodessa kokoontuva Hinku-valtuuskunta, johon kutsutaan monipuolinen edustus kaupungin asukkaita ja toimijoita. Hinku-tiekartan laatiminen on suunnitelmissa yhdistää kunnan ilmastosuunnitelman laatimiseen.

Hinku-tavoitteet ovat koko kaupunkialueen tavoitteita, eivät vain kaupunkiorganisaation. Kaupunki kannustaa alueensa toimijoita ekologiseen toimintaan esimerkiksi myöntämällä vuosittaisia Vihreä Teko -kunniamainintoja ympäristöystävällisestä toiminnasta. Vuosien 2021-2023 aikana kaupungilla on käynnissä EAKR-rahoitteinen Yritysten vihreä ja kestävä Kemi -hanke mikro- ja pk-yritysten aktivoimiseksi toimimaan vähähiilisemmin ja siten osaltaan edistämään Hinku-tavoitteen saavuttamista.

Palautteet

Kaiken toiminnan järkevään kehittämiseen tarvitaan palautteita ja niiden systemaattista käsittelyä. Palautteita ja niistä aiheutuvia toimenpiteitä seuraamalla tunnistetaan epäkohtia ja niihin johtavia

syitä. Kun palautteita käsitellään keskitetympin, toistuvien palautteiden ja niiden juurisyiden selvittäminen ja epäkohtien korjaaminen helpottuu. Toiminta kehittyy ja aikaa ja rahaa lopulta säästyy.

Kaupungilla on käytössään Rego-riskienhallintajärjestelmä, jonka avulla kuka tahansa sekä kaupunkiorganisaation sisältä että ulkopuolelta voi ilmoittaa muun muassa ympäristöhavaintoja, jotka käsitellään systemaattisesti järjestelmän ohjaaman työnkulun mukaisesti. Havainnot tallentuvat järjestelmään, jossa niitä voidaan analysoida. Regoa ollaan ottamassa käyttöön myös työturvallisuushavaintojen käsittelyyn. Lisäksi selvitetään, voisiko Regoa käyttää jatkossa myös muiden palautteiden käsittelyyn.

Tavoitteet

Strategiset ympäristötavoitteet sisältyvät Kemin kaupunkistrategiaan 2030:

- Strateginen päämäärä: Vetovoimainen kaupunki
- Tavoite: Vetovoimaiset asuinalueet, kilpailukykyinen yritys ympäristö ja viihtyisä kaupunkiympäristö
- Toimenpide: Vihreä ja kestävä Kemi -toimintamalli

Taktiset ympäristötavoitteet on päivitetty vuoden 2021 aikana

- Kemin kaupungin toimialojen ja kaupungin sidosryhmien toimiminen kestävän kehityksen ja vähähiilisuuden periaatteita noudattaen ja jatkuvasti parantaen.
- Tietämyksen lisääminen ympäristöystävällisistä ja ISO 14001:2015 –ympäristöstandardin sekä ISO 45001:2018 työterveys- ja työturvallisuusstandardin mukaisista toimintatavoista.
- Kemin kaupunki on mukana kunta-alan energiatehokkuussopimusjärjestelmässä, jonka keskeinen tavoite on 7,5 %:n säästö kaupungin omien toimintojen energiankulutuksessa kaudella 2017-2025.
- Kemi on mukana Hinku (Hiilineutraalit kunnat) -verkostossa, jonka tavoitteena on kaupunkialueen päästöjen (pl. päästökaupan alaiset) pieneneminen 80 % aikavälillä 2017-2030.
- Viheralueiden kehittäminen, laatu, määrä ja saavutettavuus sekä hiilinielujen lisääminen otetaan olennaiseksi osaksi kaupunkisuunnittelua.

Operatiiviset ympäristötavoitteet on asetettu toimiala- ja toimipistekohtaisesti ja sisällytetty Ympäristökäsikirjaan liitteenä (YK_Liite3.4.1 Operatiiviset tavoitteet). Operatiivisia tavoitteita ja niiden statuksia päivitetään vuosittain ISO-auditointien yhteydessä.

Muut mittarit

Ympäristövaikutusten mittareita kehitetään jatkuvasti. ISO 14001:2015 ympäristösertifikaatin voimassa pitäminen edellyttää ulkoisen auditoinnin, sisäisen auditoinnin ja yhden tai useamman johdon katselmuksen järjestämistä vuosittain. Näillä varmistetaan standardin mukainen toiminta ja tarkistetaan asetettujen ympäristötavoitteiden statukset.

Hiilidioksidipäästöjen seurannassa Kemi on mukana kansallisen Sitowisen (aiemmin Benviroc Oy:n) ylläpitämässä CO₂-raportissa sekä on raportoinut vuodesta 2018 lähtien vuosittain kansainväliseen Carbon Disclosure Projectiin (CDP). Suomen ympäristökeskus (SYKE) tuottaa kattavia kuntakohtaisia päästölaskelmia ja skenaarioita. Kemin kaupungin päästöskenaarioita analysoidaan yhteistyössä Ilmastoviisas Meri-Lappi -hankkeen kanssa.

Kemin edustan merialueen ja ilman laatuja tarkkaillaan alueiden toimijoiden (suurteollisuus) kanssa säännöllisesti yhteistarkkailuna. Merialue kuuluu myös valtakunnallisen leväseurannan piiriin. Kaupungin virallisten uimarantojen vedenlaatua seurataan säännöllisesti.

3.5. Hankkeet

Tulosalue	Hankkeen nimi (rahoitus/ohjelma)	Toiminta-aika	Budjetti koko toiminta-ajalle	Kaupungin osuus v. 2023	Lyhyt tiivistelmä mitä hankkeessa tehdään (max 150 merkkiä)	Hankehenkilökunnan määrä
Hallintopalvelut	Yritysten vihreä ja kestävä Kemi -hanke	1.3.2021 – 30.6.2023 HUOM! Alunperin 28.2.2023 asti, jatkoaika saatu ajalle 1.3.2023-30.6.2023, kokonaisbudjetti pysyy samana	282 540 € EAKR-rahoitus 80 % 226 032 € Kemin kaupungin omarahoitus 20 % 56 508 €	28 254 € / 12 kk	Yritysten vihreä ja kestävä Kemi -hankkeen tavoitteena on lisätä Kemissä toimivien mikro- ja pk-yritysten tietämystä kestävästä ja vähähiilisistä toimintatavoista sekä saada ne myös toimimaan niiden mukaisesti. Lisäksi tavoitteena on, että yritykset oppivat viestimään kestävä kehityksen toiminnastaan. Ensisijaisena kohderyhmänä ovat hankkeeseen sitoutuneet yritykset. Tavoitteiden saavuttamiseksi luodaan mikro- ja pk-yritysverkosto, jonka kanssa selvitetään yritysten kestävä kehitykseen liittyviä haasteita, tarpeita ja odotuksia. Verkoston ympäristötietoisuutta lisätään tietoisuuksilla sekä työpajoilla aiheista, joista yritykset tietoa tarvitsevat.	projektipäällikkö 60 % hanketyöntekijä 100 % hankesihteeri 2htkk/koko hanke, 24kk

					<p>Hankkeessa luodaan ympäristökäsikirjapohja ensisijaisesti Kemin alueen mikro- ja pk-yrityksille. Valmistuttuaan se on vapaasti käytettävissä.</p> <p>Viestintä ja yhteistyö ovat merkittävässä roolissa kestävän kehityksen edistämässä.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

Tulosalue	Hankkeen nimi (rahoitus/ohjelma)	Toiminta-aika	Budjetti koko toiminta-ajalle	Kaupungin osuus v. 2023	Lyhyt tiivistelmä mitä hankkeessa tehdään (max 150 merkkiä)	Hankehenkilökunnan määrä
Elinkeinopalvelut	Koronasta kasvuun	1.8.2021 - 31.7.2023	React EU ESR- ja valtion rahoitus 151 661 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 16 851 €	7 976 €	Hankkeen tarkoituksena on tukea Kemin alueen yrittäjiä vaikeasta koronatilanteesta toipumisessa. Kohderyhmänä on Kemin alueen mikro- ja pk-yritykset ja yrittäjät, joiden toimintaa korona on vaikeuttanut.	projektikoordinaattori 100 %
Elinkeinopalvelut	Kemin äkillisen rakennemuutoksen toimenpiteet - Case ÄRM-agentti	1.6.2021–31.12.2022 Haetaan jatkoaikaa 28.2.2023	AKKE-rahoitus 115 898 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 28 974 €	19 016 €	Hankkeella haetaan ratkaisuja äkillisiin rakennemuutoksiin ja yritysten toimintaympäristön elinvoimaisena pysymiseen ja siihen, kuinka koronasta pystytään elpymään.	yrityskehittämisen asiantuntija 100 %
Elinkeinopalvelut	Matkailun ja palveluiden elpymissuunnitelma - master plan Kemi	1.10.2021 - 30.4.2023 Haetaan jatkoaikaa 30.6.2023 saakka.	React EU EAKR- ja valtion rahoitus 256 506 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 25 651 €	16 469 €	Aluetaloudellisten vaikutusten selvittäminen. Talousalueen julkisen sektorin toiminnan valmiusasteen nosto investointiprojektin käynnistyessä. Osaavan työvoiman saatavuus- ja koulutustarpeiden selvitys. Talousalueen pienten ja keskisuurten yritysten aktivointi ja valmiuksien kehittäminen. Ekosysteemin mahdollisuuksien tunnistaminen.	projektipäällikkö 100 % --> muutos, ei täytetty 5/2022 jälkeen projektikoordinaattori 100 %

Elinkeinopalvelut	ÄRM-koordinaatiohanke	1.11.2021 - 31.10.2023	AKKE-rahoitus 275 693 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 68 923 €	32 499 €	Hankkeen tehtävänä on varmistaa, että Veitsiluodon äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman toimeenpano ja yhteistyö etenee toimintasuunnitelman mukaisesti. Painopisteenä on hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti Metsä Fibren suurinvestoinnin positiiviset vaikutukset esim. uusyrityshankinnassa sekä alueen yritysten kasvussa.	projektikoordinaattori 100 %
Työllisyyspalvelut	Työtä Kemissä! -työllisyyden yhteispalvelun kehittäminen (Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus, ESR)	1.2.2020-31.8.2023	Haettu ESR- ja valtion rahoitus 982 266 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 245 567 €	64 600 €	Työllisyyden yhteispalvelun kehittäminen yhteistyössä Kemin kaupungin, Lapin Te-toimiston, Lapin Elyn ja muiden sidosryhmien kanssa Kemin rakennetyöttömyyden vähentämiseksi. Yhteispalvelumalli kokoaa yhteen ja kokonaisvaltaistaa monialaiset palvelurakenteet ja yhteensovittaa entistä tehokkaammin ja selkeämmin eri toimijoiden palvelut rakennetyöttömien työllisyyden edistämiseksi.	projektipäällikkö 100 %, palvelukoordinaattorit 2 hlöä 100 % työajalla, projektsihtööri 50 %, yrityskoordinaattori 100 %
	Irtisanomisesta selviytymiseen- Veitsiluodon tehtaan lopettamisen	7.10.2021 - 31.10.2023	363 675 €	9 500 €	Toteuttamisaika 1.11.2021-30.6.2023 ESR TL5 Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta ja ET 10.1 Työelämän ulkopuolella olevien	3 htv

	hyvinvointikriisin lieventäminen Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus, ESR		Kaupungin osuus 36 367 €		työ- ja toimintakyvyn parantaminen. Kustannusarvio 502 419 €, josta EU-tuki on 452 178 € (90 %) Hanke sisältyy Kemin alueen äkillisen rakennemuutoksen suunnitelmaan. Hankkeen toteuttaa Kemin kaupunki yhdessä Lapin yliopiston kanssa. Rahoittajina on lisäksi Keminmaan ja Simon kunta. Toiminta-alueena on Kemi, Keminmaa ja Simo. Hanke toteutetaan työpari-/tiimityöskentelynä jalkautuen ihmisten pariin. 1) Tuodaan matalan kynnyksen palvelut lähelle Veitsiluodolta tai alihankkijoilta irtisanotuille työparityöskentelyn avulla yhteistyössä muiden henkistä- ja sosiaalista tukea antavien toimijoiden kanssa. 2) Luodaan irtisanotuille toimiva tukiverkosto ja selkeä ohjausmalli sosiaali- ja terveyspalveluihin. 3) Järjestetään vertaistukeen liittyviä ryhmiä, tilaisuuksia ja tapahtumia 4) Edistetään irtisanottujen toimintakykyä ja selviytymistä	
--	--	--	-----------------------------	--	--	--

					tilanteesta hyvinvointia vahvistavin ja voimaannuttavin keinoin. 5) Sovelletaan ja mallinetaan rakenteellisen sosiaalityön keinoja ammattilaisten joukkoirtisanomistilanteen palvelujentarpeen kartoittamiseen ja hyödyntämiseen.	
Maankäyttö ja asuminen	Kunta Helmi 2: Kemin merelliset ranta-alueet, puidenpuuttuman hiekkarannan kunnostus ja Leukalan ranta-alueen raivaus	1.1.2022-31.12.2023	Ympäristöministeriö (80 %) 30 000 €	3 000 €	Tavoite on turvata kaupunki-alueen monimuotoisen luonnonympäristön luontotyypit lajistoineen. Kohteet ovat myös merkittäviä maisemakokonaisuuksia ja virkistyskäyttöön soveltuvia. -Ajoksen hiekkaranta kunnostus -Leukalan raivaus	Maankäytön suunnittelija
Maankäyttö ja asuminen	Kunta Helmi3: Kemin merelliset ranta-alueet, Kiikelin ja Kalkkinokan rannat ja niityt. Kahlaajien ja muiden pesimälinnustojen reviirien kunnostus. Hankehakemus jätetään Uudenmaan ELY-keskukselle 31.10.2023	1.1.2023-31.12.2024	Ympäristöministeriö (80-90 %) 40 000 €	3 000 €	Tavoite on turvata kaupunkialueen monimuotoisen luonnonympäristön luontotyypit lajistoineen. Kohteet ovat myös merkittäviä maisemakokonaisuuksia ja virkistyskäyttöön soveltuvia. -Kalkkinokan sekä Kiikelin raivaukset ja niitot -Kiikelin niittyjen laidunnus -Linnustolta merkittävimpien kohteiden kunnostus	Maankäytön suunnittelija

Tulosalue	Hankkeen nimi (rahoitus/ohjelma)	Toiminta-aika	Budjetti koko toiminta-ajalle	Kaupungin osuus v. 2023	Lyhyt tiivistelmä mitä hankkeessa tehdään (max 150 merkkiä)	Hankehenkilökunnan määrä
Varhaiskasvatus	OPH/3/738/2021 Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen varhaiskasvatuksessa 2021	24.5.2021 - 31.7.2023	43 000 €	4 300 €	Hankkeeseen palkattu digipedagogi koordinoi vakan yhteisen TVT-oppimispolun luomista. Hankkeessa kehitetään TVT-taitoja henkilöstön, lasten ja huoltajien kanssa.	1
Varhaiskasvatus	OKM/424/520/2022 Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2022–2023. Laadukasta ja tasa-arvoista kasvua Kemin varhaiskasvatuksessa.	2022-31.12.2023	533 750 €	106 750 €	Edistetään lasten hyvinvointia, tasa-arvoista ja yhdenvertaista oppimista, vahvistetaan yleistä tukea ja turvataan varhainen tuki lisäämällä varhaiskasvatuksen henkilöstöä.	1
Varhaiskasvatus	OKM/594/520/2022 Valtion erityisavustus varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi vuosille 2022–2023. Vaikuttavaa tukea Kemin varhaiskasvatuksessa.	10.5.2022-31.12.2023	848 000 €	169 600 €	Vahvistetaan varhaiskasvatukseen osallistuvan lapsen tukea inklusiivisuutta kehittäen. Lisätään henkilöstön osaamispääomaa tuen vahvistamisesta.	15
Varhaiskasvatus	OKM/727/520/2022 Varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittäminen. 2022–2023.	2022–2023	100 600 €	20 120 €	Edistetään Kemin varhaiskasvatuksen johtamiskulttuuria, -käytäntöjä ja -rakenteita. Kehitetään johtamiseen liittyvää alueellista kehittämistä ja verkostoitumista.	2

Esi- ja perusopetus	OKM/323/520/2022 Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen 2022–2023. Hyvinvointia ja turvallisuutta tukeva koulupolku 2.	2022-31.12.2023	577 500 €	115 500 €	Varmistetaan Kemin lapsille ja nuorille tasavertaiset mahdollisuudet kasvaa ja oppia yksilöllisillä oppimispoluilla, joustavammalla opetuksella ja riittävällä tuella.	21
Esi- ja perusopetus	OKM/919/520/2022 Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittämiseen osana uudet lukutaidot kehittämisohjelmaa 2022–2023. Digitaalisesti yhtenäinen ja turvallinen esi- ja perusopetus Kemissä.	2022–2023	194 500 €	38 900 €	Digipedagogi koordinoi digitaalisiin taitoihin liittyvän opetuksen yhdenvertaista toteutumista Kemin TVT-strategian ja Uudet lukutaidot-ohjelman mukaisesti.	
Esi- ja perusopetus	OPH 20/1254/2022 Valtion erityisavustus maahanmuuttotaustaisten perusopetuksen oppilaiden opetuskielen taidon ja perustaitojen vahvistamiseksi ja siirtymien tukemiseksi	20.06.2022-31.07.2024	302 000 €	30 200 €	Vahvistetaan maahanmuuttotaustaisten oppilaiden perustaitoja vuosiluokilla 7-9, kehitetään yhteisopettajuutta ja kielellistä tukea eri oppiaineissa.	
Esi- ja perusopetus	OPH 5988/2022 Demokratia ja ihmisoikeuskasvatuksen pilotti peruskouluille 2022–2023. Vaikuttamalla	16.5.2022-30.06.2023	14 800 €	1 480 €	Opetellaan demokratiataitoja, rakennetaan yhteisöllisyyttä ja osallisuutta luokissa ja kouluissa oman koulun sisällä, sekä yli yksikkörajojen.	

	vahvaksi- osallistumalla enemmän.					
Esi- ja perusopetus	OPH 15/5297/2021 Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2022. Kemin kerhot pyörivät 5.	23.5.2022- 31.12.2023	31 429 €	9 429 €	Kerhotoiminta tarjoaa koululaisille ohjattua, mielekästä tekemistä joustavasti koulupäivässä lisäten lasten tasavertaisuutta, turvallisuuden tunnetta.	
HYTE	LAAVI/498/2022 Harrastamisen Suomen malli. Harrastusten jäänmurtaja 2.	1.8.2022- 31.7.2023	71 250 €	1 4250 €	Mahdollistetaan kemiläisille lapsille ja nuorille, erityisesti heille, joilla ei ole harrastusta, maksuton ja mieluisa harrastus osana turvallista koulupäivää.	1
Nuorisotyö	LAAVI/1854/2021 Valtionavustus etsivän nuorisotyön tukemiseen	18.05.2022- 17.05.2023	60 000 €	38 770,46	Tavoittaa 15–28-v. nuoret, joilla vaarana tippua palveluiden piiristä ja jotka eivät ole palveluiden piirissä. Tuetaan etsivästä nuorisotyöstä hyötyviä nuoria arjessa.	2
Nuorisotyö	LAAVI/1891/2021 Loma-aikoihin leiritoimintaa lapsille.	1.6.2022- 31.05.2023	5000 €	555,5 €	Lisätään monipuolista ja turvallista toimintaa koulujen loma-aikoihin alakoululaisten päiväleiritoiminnalla. Toimintaa vetävät nuoriso- ja koulunkäynninohjaajat.	
Lastenkulttuuri	OKM/207/620/2022 Taidepiknik tapahtumien toteuttaminen Kemin koululaisille ja avoimina tapahtumina alueen yleisölle.	1.6.2022- 30.6.2023	12 000 €	3000 €	Yhdistetään taiteen tekeminen luonto- ja ympäristökokemukseen, lisätään tietoutta taiteesta ja taiteen tekemisestä, sekä kulttuurista uudella tavalla.	2

Hyvinvointitoimiala

HANKKEET

HYTE	Hankekoodi: S22544 EURA 2014/11811/09020101/2021/POPELY Työllisyyden ja osaamisen edistämiseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen liittyvä kehittämishanke. Vahvax- digiosaamista ja – palveluja aikuisuuden ja vanhemmuuden vahvistamiseksi	1.9.2021- 31.07.2023	265 860 €	29 540 €	Kehitetään Kemin sosiaali- ja terveyspalveluita siten, että ne ovat helposti saavutettavissa. Lisätään osallisuutta ja ehkäistään syrjäytymistä.	3
------	--	-------------------------	-----------	----------	--	---

3.6. Hankinnat

Kemin kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 9.11.2020 (§ 400) **Kemin kaupungin hankintaohjelman sekä Kemin kaupungin hankintavaltuudet ja -rajat** (§ 401). Hankintaohjelma on koko kaupungin (konsernin) hankintatoimintaa ohjaava asiakirja, jossa määritellään kaupungin hankintojen strategisen tason tavoitteet, linjaukset, päämäärät, mittarit ja toimeenpano. Hankintavaltuuksilla ja -rajoilla määritellään toimintaohjeet, päätös- ja toimeenpanovalta hankinnan arvon mukaan.

Tarjousten pyytämisessä ja hankintojen kilpailuttamisessa noudatetaan voimassa olevaa lakia julkisista hankinnoista (1397/2016) ja siihen liittyviä muita lakeja ja asetuksia ja säädöksiä sekä voimassa olevaa kaupungin hankintaohjelmaa ja -ohjeita. Hankinnat on suoritettava taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet. Hankinnoissa on noudatettava hankinnan suuruudesta riippumatta avoimuuden, tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita. Hankintojen valmistelussa on olennaista pohtia, mikä on paras ratkaisu kaupungin ja sen toiminnan kannalta.

Hankinnat ovat osa talouden ennustamista ja suunnittelua. Hankintojen ennakointiin ja valmisteluun tulee kiinnittää huomiota. Hankkivalla yksiköllä tulee olla hankintaan tarvittava määräraha talousarviossa. Kansallisen kynnyсарvon alittavissa hankinnoissa hankintatoimi ohjeistaa tarvittaessa hankintamenettelyssä ja hankintapaikan valinnassa ja auttaa yksittäisen hankinnan toteuttamisessa, mikäli työtilanne sen sallii. Hankintojen, joiden ennakoitu arvo yksittäisenä hankintana tai sopimuskautena ylittää kansallisen kynnyсарvon, vastaa hankinnan prosesseista hankintatoimi. Hankinta tehdään sopimustoimittajalta, mikäli sellainen on kilpailutettu.

4. TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA

4.1. Kokonaistulot ja -menot

Kaupungin kokonaistulot jakautuvat siten, että verotulojen osuus on 57 %, valtionosuuden osuus 0,4 % ja toimintatulojen osuus 28 %. Lainoja lisätään 4,5 milj. euroa, joka on n. 5 % kaikista tuloista. Muut tulot (antolainasaamisten vähennys ja rahoitus- ja korkotulot) ovat 8,8 milj. euroa, eli 10 % kaikista tuloista. Kaupungin kokonaismenoista toimintamenojen osuus on yhteensä 76 %. Kokonaismenot jakautuvat siten, että hyvinvointitoimialan menot ovat 44 %, ympäristötoimialan 15 %, elinvoimatoimialan 9 % ja keskusviraston 7 %. Muut menot ovat n. 24 %, joista lainojen vähennys 14 %, investoinnit 8 % ja muut 2 %.

4.2. Tuloslaskelma

Tuloslaskelma osoittaa vuotuisen tilikauden tuloksen ja sen, miten talousarvio vaikuttaa kunnan oman pääoman kokonaismäärään taseessa. Siinä asetetaan samalla tuloksen käsittelyä koskevat tavoitteet, joilla oman pääoman rakennetta muutettaisiin.

Toimintatulot ja -menot saadaan toimialojen käyttötaloudesta. Näin saatuun **toimintakatteeseen** lisätään verotulot sekä rahoitustulot ja -menot, jolloin saadaan **vuosikate**. Vuosikate siirretään

rahoituslaskelmaan, jossa se on tulorahoituksen tärkein ja tervein osa. Vuosikatteen tulee kattaa vähintään poistot. Vuosikatteesta vähennetään käyttöomaisuuden poistot sekä satunnaiset erät, jolloin saadaan **tilikauden tulos**. Tuloksen käsittelyssä on huomioitava, että ylijäämä vahvistaa taseen omaa pääomaa tai siitä voidaan tehdä varaus. Alijäämä vähentää varauksia, rahastoja tai muuta vapaata omaa pääomaa.

Vuonna 2023 toimintakate on -43,4 miljoonaa euroa ja verotulot ja valtionosuudet yhteensä 51,6 miljoonaa euroa. Vuosikattea kertyy 9,9 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos on 4,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Kertynyttä alijäämää ei saada katettua suunnitelmakaudella. Vuonna 2026 alijäämää on edelleen 2,6 miljoonaa euroa, joka on 14,7 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2022 lopussa.

TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Ts 2024	Ts 2025	Ts 2026
Luvut 1000 euronä						
Toimintatuotot	37648	37877	24774			
Toimintakulut	181669	181452	68166			
TOIMINTAKATE	-144020	-143574	-43392	-42892	-43142	-43392
Verotulot	92335	91029	51226	48648	49869	49900
Valtionosuudet	52739	54534	419	-817	218	860
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	634	487	564	560	545	530
Muut rahoitustuotot	1540	1521	2613	3037	3008	2978
Korkokulut	579	514	1479	1475	1799	1936
Muut rahoituskulut	8	20	20	20	20	20
VUOSIKATE	2640	3463	9931	7042	8679	8921
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	5064	5200	5100	5040	4992	4800
Arvonalentumiset	0					
TILIKAUDEN TULOS	-2425	-1737	4831	2002	3687	4121
Poistoeron lisäys tai vähennys Varausten lisäys tai vähennys Rahastojen lisäys tai vähennys						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (alijäämä)	-2425	-1737	4831	2002	3687	4121
Tavoitteet ja tunnusluvut						
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	21	21	36			
Vuosikate/Poistot, %	52	67	195	140	174	186
Vuosikate, euroa/asukas	132	177	507	359	443	455
Tuloveroprosentti	21,75	21,75	9,11	9,61	9,61	9,61
Lainakanta €/asukas	6008	6764	6345	6209	6128	6364
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-15528	-17265	-12434	-10433	-6746	-2625
Kertynyt yli-/alijäämä, € / asukas	-777	-881	-634	-532	-344	-134
Asukasmäärä vuoden lopussa	19982	19600	19600	19600	19600	19600

4.3. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan varsinainen toiminta ja sen investoinnit ovat ylijäämäisiä tai alijäämäisiä (*talouden tasapaino*). Rahoitustoiminnalla osoitetaan, miten alijäämä on katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

RAHOITUSOSA

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Ts 2024	Ts 2025	Ts 2026
Luvut 1000 €:na						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	2638	3463	9931	7042	8679	8921
Satunnaiset erät*	0			0		
Tulorahoituksen korjauserät	-489	-500	-500	-500	-500	-500
Investointien rahavirta						
Investointimenot	15827	17253	6825	6710	9900	16500
Rahoitusosuudet investointimenoihin	135	0	5018	2000	2500	2300
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	493	500	500	500	500	500
Toiminnan ja investointien rahavirta	-13050	-13790	8124	2332	1279	-5279
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	34	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	356	815	85	347	295	654
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	28000	30298	4520	15313	7618	23817
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	10077	17829	7729	17992	9192	19192
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5000		-5000			
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	640					
Rahoituksen rahavirta	13885	13284	-8124	-2332	-1279	5279
Rahavarojen muutos	835	-506	0	0	0	0
Rahavarat 31.12.	4206	3699	3699	3699	3699	3699
Rahavarat 1.1.	3371	4206	3699	3699	3699	3699
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot						
Lainanhoitokate	0,3	0,2	1,2	0,4	1,0	0,5
Lainakanta 31.12.	120107	132576	124367	121688	120114	124739

Vuonna 2023 vuosikate riittää investointien rahoittamiseen ja lainamäärää voidaan lyhentää. Investointien rahoitusosuuksissa on huomioitu eduskunnan lisätalousarviossaan 2022 myöntämä valtionavustus Sahasaarenkadun tieyhteyteen. Avustus on kaiken kaikkiaan 14 miljoonaa euroa ja sen maksaminen jaksotetaan useammalle vuodelle. Lainamäärä pienenee 8,2 miljoonalla eurolla. Vuoden 2023 lopussa lainamäärä on 124,4 miljoonaa euroa eli 6 345 euroa/asukas. Suunnitelmakaudella 2024-2026 lainoja ei investointitason vuoksi pystytä lyhentämään.

5. KÄYTTÖTALOUSOSA

5.1. Toimintatulot

Toimintatuloja arvioidaan saatavan 24,8 miljoonaa euroa vuonna 2023. Vähennystä vuoteen 2022 verrattuna on 13,1 miljoonaa euroa, josta perusturvan osuus on 11,8 miljoonaa euroa. Ympäristötoimiala kerää tuloja 14,5 miljoonaa euroa, valtaosa tuloista on sisäisiä (*mm. vuokrat*). Elinvoimatoimialalla on tuloja 4,5 miljoonaa euroa, josta suurin erä tulee tontinvuokrista (*n. 1,7 milj.€*). Hyvinvointitoimialan 3,5 miljoonan euron tuloon sisältyy varhaiskasvatuksen maksut ja vapaa-aikapalveluiden maksutuotot. Keskusvirastolla on tuloja 2,3 miljoonaa euroa, josta suurimmat ovat tietohallinnon sisäiset tulot.

1 000 €	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 TA 2022
Keskusvirasto	2 466	2 551	2 259	-11,5 %
Elinvoima	3 258	4 200	4 482	6,7 %
Hyvinvointi	4 044	4 827	3 493	-27,6 %
Perusturva	12 698	11 782	0	-100,0 %
Ympäristö	15 181	14 518	14 540	0,2 %
Koko kaupunki yhteensä	37 648	37 877	24 774	-34,6 %

5.2. Toimintamenot

Vuonna 2023 toimintamenot ovat 68,2 miljoonaa euroa. Toimintamenot pienenevät 113,3 miljoonaa euroa, josta perusturvan osuus on 108,3 miljoonaa euroa. Keskusviraston menot pienenevät 3,1 miljoonaa euroa, josta palo- ja pelastustoimen osuus on 2,4 miljoonaa euroa. Hyvinvointitoimialan menot pienenevät 0,8 miljoonaa euroa, elinvoimatoimialan 0,5 miljoonaa euroa ja ympäristötoimialan 0,6 miljoonaa euroa.

1 000 €	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 TA 2022
Keskusvirasto	9 693	9 691	6 601	-31,9 %
Elinvoima	9 027	8 971	8 455	-5,8 %
Hyvinvointi	40 674	40 218	39 397	-2,0 %
Perusturva	107 976	108 254	0	-100,0 %
Ympäristö	14 299	14 318	13 713	-4,2 %
Koko kaupunki yhteensä	181 669	181 452	68 166	-62,4 %

6. TALOUSARVION SITOVUUS JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hyväksytään talousarviossa ja taloussuunnitelmassa. Kaupunkistrategiassa määritellään strategiset päämäärät, joihin toimialat esittävät strategiaa toteuttavat toimenpiteet. Kaupunkistrategian toimenpideohjelma on osa talousarviota.

Määräraha on kaupunginvaltuuston toimielimelle myöntämä euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Toimialojen tulee toimia kaupunginvaltuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa.

Talousarviossa sitovat kokonaismenot ja -tulot esitetään tulosalueittain ja toiminnoittain. **Valtuustoon nähden sitovia ovat kokonaismenot ja -tulot tulosalueittain (oheinen taulukko).**

Taloussuunnitelmavuosien sitovuus poikkeaa talousarviosta. Vuosille 2024 - 2026 kohdistuvat menoarviot eivät oikeuta vielä varojen käyttöön. Toimialojen tulee kuitenkin toimia taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Investoinneissa sitovuustaso on palvelualue / investoinnin laatu.

Toimialojen tulee hyväksyä käyttösunnitelmat helmikuun loppuun mennessä. Talousseuranta ja laskennallinen tilinpäätösennuste käsitellään kaupunginhallituksessa kuukausittain. Puolivuotisseuranta, toimialojen ennuste koko vuoden kehityksestä ja kirjallisesti yksilöidyt keinot, joilla mahdollinen talousarvion ylitys estetään, käsitellään elokuussa, jolloin myös tehdään lisämäärärahaesitykset.

TALOUSARVION 2023 SITOVUUDET

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHAT JA TULOARVIOT OVAT SITOVIA

Käyttötalousosa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot	Vastuhenkilö
Keskusvirasto	Brutto	6 601	2 259	Matti Ruotsalainen, Jukka Vilén
Elinvoimalautakunta				
Hallinto	Brutto	152	0	Elinvoimajohtaja
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	Brutto	7401	2079	Riitta Hakala, Hanna Alila, Päivi Remes
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	Brutto	902	2403	Paulus Rantajarvi
Hyvinvointilautakunta				
Hallintopalvelut/hyvinvointi	Brutto	841	0	Kaisa Rauvala
Lasten ja nuorten palvelut	Brutto	30452	2135	Piia Hulkkonen, Johanna Maunu
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinointi	Brutto	8104	1358	Marke Rautiala
Ympäristölautakunta				
Tekninen johto	Brutto	156	0	Mika Grönvall
Yleisten alueiden palvelut	Brutto	5196	1775	Mika Grönvall
Kiinteistönpito	Brutto	7597	12545	Kaisa-Mari Immonen
Viranomaistoiminta ja luvitus	Brutto	765	220	Risto Pöykiö

Tuloslaskelmaosa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Verotulot	Brutto		51226
Valtionosuudet	Brutto		419
Korkotulot	Brutto		564
Muut rahoitustulot	Brutto		2613
Korkomenot	Brutto	1479	
Muut rahoitusmenot	Brutto	20	
Satunnaiset erät	Brutto	0	

Investointiosa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Keskusvirasto			
Aineeton käyttöomaisuus	Brutto	1000	
Julkinen käyttöomaisuus	Brutto	860	
Irtain omaisuus	Brutto	40	
Elinvoima			
Kiinteä omaisuus	Brutto	200	
Julkinen käyttöomaisuus	Brutto	680	
Irtain omaisuus	Brutto	100	
Ympäristö			
Talonrakennus/peruskorjaus	Brutto	1345	
Julkinen käyttöomaisuus	Brutto	2440	
Irtain omaisuus	Brutto	160	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			18

Rahoitusosa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	Brutto		
Antolainasaamisten vähennykset	Brutto		85
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	Brutto		4520
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	Brutto	7729	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	Netto	5000	
Tulorahoituksen korjauserät		-500	

7. HENKILÖSTÖ JA KOULUTUSSUUNNITELMA

7.1. Henkilöstösuunnitelma 2023-2026

Henkilöstösuunnitelmassa ennakoidaan toiminnallisten muutosten vaikutusta henkilöstötarpeeseen, poistumaa ja niistä johtuvaa rekryointitarvetta. Tavoitteena on kustannustehokas palvelu- ja tuotantoverkosto. Henkilöstön saatavuus, osaaminen ja ammattitaidon ylläpitäminen turvataan sekä henkilöstön työhyvinvointia edistetään. Henkilöstösuunnittelu on henkilöstövoimavarojen yhteensovittamista kaupungin tavoitteisiin ja tasapainoiseen talouteen. Sosiaali- ja terveystalouden siirryttyä hyvinvointialueelle 1.1.2023 kaupungin ja hyvinvointialueen yhdyspintoja tulee kehittää ja kaupungin tarkastella omaa toimintaansa. Jatkuvan parantamisen mallin mukaisesti toimintatapaa arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti.

7.2. Kaupunkistrategian ja muiden strategisten linjausten toteuttaminen

Toiminnan vahvuuksia ovat osaava henkilöstö ja sujuva vuorovaikutus organisaation sisällä. Henkilöstön osaamisen kriittisinä menestystekijöinä ovat johtamistaitojen ja työyhteisötaitojen kehittäminen, henkilöstön osaamisen varmistaminen, henkilöstön rekrytoinnin ja moniosaamisen edistäminen sekä henkilöiden tarkoituksenmukainen sijoittuminen organisaatioon.

Strategisen henkilöstöjohtamisen päämäärä on *osaamisen kehittäminen ja uudistumiskyky*. Tuloksellisuuden ja tuottavuuden kehittäminen kuuluu *jokaisen työhön*. Kaupunkistrategiassa ja sen toimenpideohjelmassa otetaan kantaa, miten strategiset tavoitteet saavutetaan. Poliittiset toimijat asettavat julkiselle toiminnalle strategisia tavoitteita ja päämääriä.

7.3. Henkilöstön rakenne, määrä sekä arvio kehityksestä

Taloudellinen tilanne ja kunta-alan toimintaympäristön muutokset (esim. digitalisaatio, niukkenevat resurssit, väestörakenteen muutos) pakottavat parantamaan palveluverkkoa ja palvelujen tuottamisen tapoja sekä toimintamallia tehdä asioita aiempaa tuottavammin. Palveluverkoston ja palvelutuotannon rakenteiden uudelleenarviointi on välttämätöntä.

Kuntatyössä on tunnistettavissa kehitystrendejä, jotka vaikuttavat tulevaisuudessa siihen, miten kuntatyötä tehdään. Konsernirakenteessa ja prosessimaisessa toimintatavassa hierarkisista organisaatioista mennään verkostomaiseen yhteisölliseen toimintamalliin, johon kaupunkiyhteisössä kuuluvat kaupungin organisaation lisäksi kaikki alueen toimijat. Tällöin on tärkeää, että henkilökunnalla on osaamista verkostoissa toimimisessa.

Verkostomaisessa yhteisöllisessä toimintamallissa etenkin kuntalaiset osallistuvat ja vaikuttavat oman kuntansa menestykseen prosessien yhteiskehittämisen avulla. Eri sidosryhmiä otetaan

laajasti mukaan heti alusta alkaen, osallistujia kuunnellaan, osallistumisen hyödyt tehdään näkyviksi ja osallistujien arvokas panos osoitetaan. Tasavertainen osallistuminen karttaa turhaa hierarkiaa, mutta hyväksyy erilaisuuden ja erilaiset mielipiteet.

Prosessimaisen toimintamallin kehittäminen parantaa myös henkilöstön mahdollisuuksia ja vastuuta vaikuttaa työprosesseihin. Samalla tuottavuutta parannetaan työn sisältöä ja työmenetelmiä kehittämällä. Yhdeksi prosessien kehittämisen sisäiseksi toimintamalliksi on Kemin kaupungissa valittu jatkuva parantaminen. Jatkuvan parantamisen kautta tarkoituksena on parantaa henkilöstötuottavuutta ja työelämän laatua esihenkilötyön, toimintatapojen ja prosessien kehittämisen kautta.

Viestinnän merkitys korostuu, koska sosiaalisen median kanavien myötä julkishallinnon työstä on jo nyt tullut ja tulee entistä julkisempaa. Kuntatyön tulisi olla entistä vahvemmin mukana monikanavaisessa viestinnässä ja kertoa minkälaista työtä kunnassa tehdään ja mitä kokeillaan sekä kehitetään.

Vuonna 2023 kaupungin hallinto- ja palvelutuotanto-organisaation kehittämistä jatketaan uuden kuntatyön vaatimien muutosten mukaisesti. Vuoden suurin haaste on hyvinvointialueen muodostumisesta aiheutuva toimintojen muutos ja niiden läpivienti.

Taulukko 1. Henkilöstömäärä ja henkilöstökustannukset 2023-2026

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos-% 2022-2023	TS 2024 ennuste	TS 2025 ennuste	TS 2026 ennuste
Henkilöstö määrä							
Vakinaiset	1036	1060	495	-47 %	475	465	460
Määräaikaiset	347	240	135	-56 %	100	90	80
Yhteensä	1383	1300	630	-48 %	575	555	540
HTV yhteensä	1321	1208	600	-50 %	546	527	513
Eläkeiän saavuttaa			18		20	26	16
Muu poistuma			48			10	
Hyvinvointialueelle siirtyvä henkilöstö vak+ma			680				
Henkilöstökustannukset	66344	63557	33560	-52,8 %	34000	34500	36000

Kaupunkitasoisten kehittämistoimenpiteiden yksi tavoite on henkilöstömäärän sopeuttaminen uusiin palvelurakenteisiin. Eläköitymisen hyödyntäminen helpottaa sopeuttamista. Eläkeiän saavuttaa 80 työntekijää vuosina 2023 – 2026.

Esihenkilötoiminnassa on huolehdittava siitä, että rekrytoinnissa ja tehtävien uudelleen järjestelyssä tarkistetaan tehtävän kuvaus ja henkilöstön osaamisen laaja-alaisempi käyttö.

Rekrytoinnissa on lisäksi selvitettävä sisäisen siirron mahdollisuus. Henkilöstöressurssien suunnittelulla parannetaan toiminnan taloudellisuutta ja tehokkuutta. Systemaattisella työtehtävien arvioimisella, tehtävien muutoksilla ja osaamisen lisäämisellä henkilöstömäärä pystytään pitämään vakaana.

7.4. Työsuhdemuotojen periaatteet

Lähtökohtana on tarjota vakinaista työtä, jos työn tarve on pysyvää. Kokoaikaiset ja toistaiseksi voimassa olevat eli pysyvät palvelussuhteet ovat palvelussuhdemuotojen pääsääntö.

Määräaikaisia palvelussuhteita käytetään, mikäli siihen on viranhaltijalaissa tai työsopimuslaissa määritelty perusteltu syy. Perusteltu syy tulee olla lain mukainen ja kirjattu työsopimukseen tai virkamääräykseen. Työtehtävien luonteesta ja erilaisten palveluiden lakitasoisesta järjestämistä vastuusta johtuen määräaikaista henkilöstöä joudutaan palkkaamaan sijaisiksi.

Osa-aikaisia ja osavuotisia palvelussuhteita voidaan perustaa palvelutuotannon tarpeiden mukaan. Vuonna 2017 voimaan tulleen eläkeuudistuksen myötä osa-aikaeläke on poistunut ja tilalle on tullut osittain varhennettu vanhuuseläke, jonka voi aloittaa aikaisintaan 61 vuotiaana. Sen voi ottaa joko 25 tai 50 prosenttisenä kertyneestä työeläkkeestä. Jos on aloittanut vapaaehtoisella osa-aikaeläkkeellä ennen vuotta 2017, osa-aikaeläke jatkuu siihen asti, kunnes saavuttaa vanhuuseläkeiän.

Työntekijät ja viranhaltijat voivat tehdä myös lyhennettyä työaika, mikäli työajan lyhennys on mahdollista järjestää siten, että siitä ei ole haittaa palvelutuotannon järjestämiselle tai organisaation toiminnalle. Mahdollisuudesta työajan lyhennykseen päättää kuitenkin aina viime kädessä työnantaja. Kaupunki suhtautuu myönteisesti erilaisten virka- ja työvapaiden myöntämiseen mm. perhesyiden perusteella.

Toimialat työllistävät talousarvion puitteissa yhteistyössä kaupungin työllisyyspalvelujen kanssa kemiläisiä pitkäaikaistyöttömiä pääasiassa määräaikaisiin avustaviin tehtäviin.

7.5. Työhyvinvoinnin ja työssä jatkamisen tukeminen

Työn haitallisten kuormitustekijöiden keventäminen tukee työntekijöiden työssä jaksamista ja jatkamista. Panostamalla työhyvinvointia lisääviin toimenpiteisiin myös työn tuottavuus työnantajalle kasvaa. Erityisesti työn sisältöön ja töiden järjestelyihin sekä työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen vaikuttamalla voidaan vähentää työn haitallista psykososiaalista kuormitusta.

Perusedellytyksenä on työntekijöiden ja -hakijoiden yhdenvertainen kohtelu. Työelämässä ihmisillä tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet työhön ja toimeentuloon riippumatta heidän

kansalaisuudestaan, etnisestä alkuperästään, uskonnostaan tai vakaumuksestaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan, iästään, sukupuolestaan tai siitä, onko heillä jokin vamma tai sairaus.

Työyhteisöviestinnällä ja yhteistyöllä on suuri merkitys henkilöstön työhyvinvointiin. Henkilöstö odottaa vuoropuhelua, mahdollisuutta vaikuttaa ja näkemystä tulevasta. Viestinnän avulla lisätään tietoisuutta siitä, että työntekijän valinnat ja työskentelytavat merkitsevät ja ovat osa kehittämistoimenpiteitä. Selkeä johtaminen ja töiden järjestely, oikeudenmukaiset pelisäännöt, luotettava ja avoin vuorovaikutus sekä mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön vaikuttavat positiivisesti työkykyyn ja -hyvinvointiin.

Työkykyyn vaikuttavat ennen kaikkea työntekijän omat voimavarat ja työn yhteensopivuus sekä niiden muutokset. Työkyvyn ylläpitämistä tuetaan käyttämällä johtamisessa aktiivisen tuen -toimintamallia, tarjoamalla kulttuuri- hyvinvointi- ja liikuntaetuksia ja huomioimalla asianmukainen työpiste-ergonomia jokaisen työntekijän työpisteessä.

7.6. Osaamisen kehittäminen

Kemin kaupungilla on käytössä osaamisen kehittämisen toimintamalli ja vuosittain laadittava koulutussuunnitelma. Henkilöstön osaamisen kehittämisen toimintamalli ja koulutussuunnitelma linjaavat kaupungin osaamisen kehittämisen ja koulutuksen tavoitteita, toimenpiteitä ja käytäntöjä, joiden mukaan menetellään. Lähtökohtana ovat tehtävien edellyttämä osaaminen nyt ja tulevaisuudessa.

Vuoden 2023 aikana Kemin kaupungin henkilöstön osaamisen kehittäminen tapahtuu yhteistyössä paikallisten koulutusten järjestäjien kanssa. Kaupunki hyödyntää tietoyhteysien kautta saavutettavia oppimisympäristöjä. Vihreä Kemi ohjelman jatkuvan parantamisen toimintamallia kehitetään edelleen.

Henkilöstön osaamisen kehittämisellä pyritään mahdollistamaan kaupungin strategisten päämäärien mukaisen toiminnan toteutuminen. Ammattitaitoa ylläpitämällä varmistetaan henkilöstön osaaminen ja kyky kehittää toimintaa ja palveluita muuttuvassa toimintaympäristössä. Lähtökohtana ovat kaupungin tehtävien edellyttämä osaaminen nyt ja tulevaisuudessa.

Osaamisen kehittämisellä tarkoitetaan koulutuksen lisäksi kaikkea työssä, työyhteisössä ja työyhteisöverkostoissa tapahtuvaa oppimista ja toimintatapojen uudistamista. Kemin kaupungissa tiedon ja osaamisen vaihdolla erilaisten ihmisten, ammattiryhmien ja yksiköiden kesken yli toimialarajojen edistetään työyhteisön osaamisen kehittämistä.

Työyhteisön osaamisen kehittämisessä hyödynnetään muun muassa oman henkilökunnan asiantuntijaosaamista kouluttamalla sisäisesti muuta henkilökuntaa, osallistamalla yhteisiin

kehittämishankkeisiin sekä jakamalla kokemuksia ja hyviä käytäntöjä. Osaamisen ja oman työn kehittäminen kuuluu jokaisen työntekijän, työyksikön ja toimialan jokapäiväisiin tehtäviin.

7.7. Osaamisen kehittämisen strategiset painopisteet vuodelle 2023

Osaamisen kehittämisen strategiset painopisteet perustuvat Kemin kaupunkistrategian toimenpideohjelmaan, yhteisiin kehittämishankkeisiin ja organisaation uudistumiseen.

Päivittäisjohtamisessa korostuu osallistava ja kannustava esihenkilötyö, jossa työssä saatu tuki ja ohjaus sekä arvostuksen saaminen ovat keskeistä. Johtajuus rakentuu esihenkilöiden ja työntekijöiden keskinäisessä päivittäisessä yhteistoiminnassa ja vuorovaikutuksessa. Johtajuuden ymmärretään syntyvän tällöin sosiaalisena merkityksenantoprosessina: työyhteisön jäsenet luovat organisaation todellisuuden vuorovaikutussuhteissa toistensa kanssa.

Tämä merkitsee, että esihenkilöstön ja työntekijöiden tulee pystyä kuuntelemaan toisiaan ja arvostamaan erilaisia näkemyksiä. Toisen mielipiteitä kohtaan osoitetaan kiinnostusta ja arvostusta. Joustavuus kuuluu hyvään vuorovaikutukseen, mikä tarkoittaa, että asiat riitelevät, eivät ihmiset. Hyvät ihmissuhteet kestävät erimielisyydet ja asioista riitelyn. Hyvä vuorovaikutus ei korosta asemaa, eikä arvovaltaa, vaan se on tasa-arvoista toisen ihmisen ymmärtämistä ja kohtaamista.

Näin ollen esihenkilöiltä odotetaan erinomaisia viestintätaitoja, koska viestintätaidot ovat olennaisin osa hyvää johtamista. Viestien välittäjän ja tiedottajan roolissa on muistettava oikea-aikaisuus ja kattavuus, niin että mahdollisimman moni kuulee viestin samaan aikaan. Esihenkilön vuorovaikutustaidot vaikuttavat koko työyhteisön toimintaan ja vuorovaikutuskulttuuriin.

Toimintaympäristön muutokset luovat paineita muuttaa vakiintuneita toimintamalleja, joissa on luotava täysin uusia ajattelu- ja toimintamalleja. Hyvin toimiva toimintakulttuuri ja työyhteisö kehittävät uusia toimintamalleja ja työtapoja sekä hyödyntää teknologiaa paremmin. Lisäksi työntekijöiden ammattitaidon ja osaamisen varmistaminen sekä kehittäminen ovat keskeisiä keinoja lisätä henkilöstötuottavuutta, mutta myös työntekijän työmotivaatiota ja työhyvinvointia eli työelämän laatua.

7.8. Kemin kaupungin koulutussuunnitelma

Koulutussuunnitelma kohdistuu koko henkilöstöön. Henkilöstöllä tarkoitetaan sekä vakituista henkilöstöä että määräaikaista henkilöstöä, joiden työkyky ja ammattitaito ovat myös oleellisia tekijöitä laadukkaan toiminnan kannalta.

Osaamisen kehittämisellä pyritään varmistamaan koko henkilöstön työkykyä ja työmarkkinakelpoisuutta. Työkyvyn ja työmarkkinakelpoisuuden ylläpitämisen kannalta aktiivinen varhainen tuki, ammatillinen koulutus ja työhyvinvoinnin edistäminen ovat esimerkkejä keinoista, joilla työnantaja ja työntekijät yhdessä voivat vaikuttaa työssä jaksamiseen.

Kemin kaupungin koulutussuunnitelma perustuu laaja-alaiseen osaamisen ja työkyvyn ylläpidon tavoitteeseen. Koulutussuunnitelmassa kehittämisalueet on jaoteltu seuraavasti:

Perehdytys

- Perehdyttämisellä tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, joiden avulla vakituinen työntekijä, tilapäinen työntekijä, harjoittelija tms. perehdytetään työyhteisöön ja työhön.
- Työyhteisön perehdyttämisellä tarkoitetaan, että henkilö oppii tuntemaan työpaikkansa, sen toiminta-ajatuksen ja palveluidean sekä työpaikan tavat sekä oppii tuntemaan työpaikkansa ihmiset, työtoverit ja asiakkaat.
- Työhön perehdyttämisen eli työhön opastuksen avulla henkilö oppii työtehtävänsä sekä tietää työhönsä kohdistuvat odotukset ja oman vastuun koko työyhteisön toiminnassa.
- Perehdyttämisen välineenä käytetään sähköistä perehdytysohjelmistoa, joka takaa tasalaatuisen ja yhdenvertaisen perehdytyksen kaikille.

Ammattitaito

- Ammatillista osaamista kehittävän ja ylläpitävän koulutuksen tulee liittyä työntekijän nykyisiin tai tuleviin työtehtäviin työnantajan palveluksessa. Ammatillista osaamista kehittäväksi ja ylläpitäväksi koulutukseksi luetaan myöskin ammattiin liittyvät lain edellyttämät koulutukset ja lailla säädetty koulutusoikeus.

Esihenkilötaidot

- Esihenkilötaitojen osaamisen kehittämisen keskeisenä ajatuksena on, että johtaminen on kokonaisvaltaista toimintaa, jossa johtaminen ja ihmisten johtaminen sekä oman johtajuuden kehittäminen muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden.

Työyhteisötaidot

- Työyhteisötaitojen koulutukset lisäävät henkilöstön kokemusta omasta mahdollisuudestaan ja vastuustaan vaikuttaa työprosesseihin, työyhteisöön ja siten parantaa yleistä työhyvinvointia.

Työkyky

- Työkyky on perustana tehokkaalle ja tuottavalle työnteolle. Työkyvyssä on kysymys ihmisen voimavarojen ja työn välisestä yhteensopivuudesta ja tasapainosta.

Työsuojelu- ja turvallisuus

- Työsuojelu- ja turvallisuuskoulutukset parantavat työturvallisuutta ja kehittävät työympäristöä.

Yhteistyö ja yhteistoiminta

- Osaamisen kehittämisen ja koulutuksen tulisi lisätä laaja-alaista poikkihallinnollista yhteistyötä yli organisaatorajojen.

7.9. Seuranta

Henkilöstösuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain. Edellisen vuoden suunnitelman toteutumisen arviointi toimii pohjana uudelle suunnitelmalle. Henkilöstösuunnitelmassa toimialajohtajat arvioivat toimintaympäristön muutokset ja ennusteet sekä niiden vaikutukset palvelutuotantoon.

Kaikki rekrytoinnit käsitellään täyttölupamenettelyllä. Avoimiksi tulevat virat ja toimet edellyttävät aina esihenkilöiltä henkilöstöselvitystä, joka tulee tehdä yhteistyössä henkilöstöosaston kanssa. Esihenkilön tulee selvittää, onko vapautunut työpaikka jatkossa tarpeellinen ja tarkoituksenmukainen vai tulisiko virka tai toimi muuttaa palvelutarpeita paremmin vastaavaksi.

Toimialajohtajat ovat vastuussa rekrytoinnista ja tehtävien uudelleen järjestelyistä. Palvelutuotannon taloudellisuus ja tehokkuus sekä poikkiorganisatorinen yhteistyö on otettava huomioon. Toimialajohtajat vastaavat henkilötyövuosien määrän ja henkilöstösuunnitelman tavoitteiden toteutumisesta.

Kaupunginhallitus seuraa henkilöstömäärän, palkkasumman ja lomapalkkavelan toteumaa talousseurannan yhteydessä. Henkilöstöpalvelut seuraavat erilaisten työsuhdemuotojen käyttöä sekä virka- ja työehtosopimuksien noudattamista. Henkilöstösuunnitelma ja henkilöstösuunnitelman muutokset tarkistetaan aina yhteistoimintamenettelyssä. Ennakoimattomat toimintaympäristön muutokset voivat aiheuttaa muutoksia henkilöstösuunnitelmaan.

8. KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIALOITTAIN

8. KÄYTTÖTALOUS TOIMIALOITTAIN

KOKO KAUPUNKI

Toimintamenot

1 000 €	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA 2022
Keskusvirasto	9 693	9 691	6 601	-31,9 %
Elinvoima	9 027	8 971	8 455	-5,8 %
Hyvinvointi	40 674	40 218	39 397	-2,0 %
Perusturva	107 976	108 254	0	-100,0 %
Ympäristö	14 299	14 318	13 713	-4,2 %
Koko kaupunki yhteensä	181 669	181 452	68 166	-62,4 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA 2022
Keskusvirasto	2 466	2 551	2 259	-11,5 %
Elinvoima	3 258	4 200	4 482	6,7 %
Hyvinvointi	4 044	4 827	3 493	-27,6 %
Perusturva	12 698	11 782	0	-100,0 %
Ympäristö	15 181	14 518	14 540	0,2 %
Koko kaupunki yhteensä	37 648	37 877	24 774	-34,6 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA 2022
Keskusvirasto	7 227	7 140	4 342	-39,2 %
Elinvoima	5 769	4 771	3 973	-16,7 %
Hyvinvointi	36 630	35 391	35 904	1,4 %
Perusturva	95 278	96 472	0	-100,0 %
Ympäristö	-882	-200	-827	313,7 %
Koko kaupunki yhteensä	144 021	143 574	43 392	-69,8 %

KESKUSVIRASTO

Toimintamenot

1 000 €	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA 2022
Hallintopalvelut	5956	5816	2918	-49,8 %
Tietohallintopalvelut	1608	1729	1666	-3,7 %
Talouspalvelut	784	786	645	-17,9 %
Henkilöstöpalvelut	1345	1360	1372	0,9 %
Keskusvirasto yhteensä	9693	9691	6601	-31,9 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA 2022
Hallintopalvelut	412	440	441	0,3 %
Tietohallintopalvelut	1660	1702	1179	-30,7 %
Talouspalvelut	110	103	53	-48,5 %
Henkilöstöpalvelut	284	307	586	90,9 %
Keskusvirasto yhteensä	2466	2551	2259	-11,5 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA 2022
Hallintopalvelut	5544	5376	2476	-53,9 %
Tietohallintopalvelut	-52	28	487	1669,6 %
Talouspalvelut	674	683	592	-13,3 %
Henkilöstöpalvelut	1060	1053	786	-25,3 %
Keskusvirasto yhteensä	7227	7140	4342	-39,2 %

ELINVOIMATOIMIALA

Toimintamenot

1 000 €	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA 2022
Hallinto	3	134	152	13,7 %
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	7 835	7 797	7 401	-5,1 %
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	1 190	1 040	902	-13,3 %
Elinvoima yhteensä	9 027	8 971	8 455	-5,8 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA 2022
Hallinto	0	0	0	0,0 %
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	1 455	1 797	2 079	15,7 %
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	1 803	2 403	2 403	0,0 %
Elinvoima yhteensä yhteensä	3 258	4 200	4 482	6,7 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA 2022
Hallinto	3	134	152	13,7 %
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	6 380	6 000	5 321	-11,3 %
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	-614	-1 363	-1 501	10,1 %
Elinvoima yhteensä yhteensä	5 769	4 771	3 973	-16,7 %

HYVINVOINTITOIMIALA

Toimintamenot

1 000 €	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA
Hallintopalvelut/hyvinvointi	360	864	841	-2,6 %
Lasten ja nuorten palvelut	30742	30400	30452	0,2 %
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinointi	9573	8954	8104	-9,5 %
Hyvinvointi yhteensä	40674	40218	39397	-2,0 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA
Hallintopalvelut/hyvinvointi	13	0	0	0,0 %
Lasten ja nuorten palvelut	2453	3300	2135	-35,3 %
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinointi	1579	1527	1358	-11,1 %
Hyvinvointi yhteensä	4044	4827	3493	-27,6 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA
Hallintopalvelut/hyvinvointi	347	864	841	-2,6 %
Lasten ja nuorten palvelut	28289	27100	28317	4,5 %
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinointi	7994	7428	6746	-9,2 %
Hyvinvointi yhteensä	36630	35391	35904	1,4 %

YMPÄRISTÖTOIMIALA

Toimintamenot

1 000 €	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA 2022
Tekninen johto	171	196	156	-20,4 %
Yleisten alueiden palvelut	5340	5493	5196	-5,4 %
Kiinteistönpito	8035	7821	7597	-2,9 %
Viranomaistoiminta ja luvitus	753	808	765	-5,4 %
Ympäristö yhteensä	14 299	14 318	13 713	-4,2 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA 2022
Tekninen johto	0	0	0	0,0 %
Yleisten alueiden palvelut	2007	2060	1775	-13,8 %
Kiinteistönpito	12515	12202	12545	2,8 %
Viranomaistoiminta ja luvitus	659	256	220	-14,0 %
Ympäristö yhteensä	15 181	14 518	14 540	0,2 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2023 - TA 2022
Tekninen johto	171	196	156	-20,4 %
Yleisten alueiden palvelut	3333	3433	3421	-0,4 %
Kiinteistönpito	-4480	-4381	-4949	13,0 %
Viranomaistoiminta ja luvitus	94	552	545	-1,3 %
Ympäristö yhteensä	-882	-200	-827	313,7 %

VAKINAINEN HENKILÖSTÖ

	2021	2022	2023
	TP	TA	TA
Keskusvirasto	38,0	32,0	22,0
Hallintopalvelut	15	13	13
Tietohallintopalvelut	2	2	2
Talouspalvelut	10	9	4
Henkilöstöpalvelut	11	8	3
Elinvoimatoimiala	30,5	29,0	26,0
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	17	18	16
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	13,5	11	10
Hyvinvointitoimiala	412,0	398,0	366,0
Hyvinvointipalvelut	4	9	9
Lasten ja nuorten palvelut	318	303	295
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinointi sekä hyvinvoinnin, terveyden ja liikunnan edistäminen	90	86	62
Ympäristötoimiala	105,0	94,0	81,0
Tekninen johto	4	1	1
Yleisten alueiden palvelut	32	31	22
Kiinteistöjen ylläpito	65	58	54
Viranomaistoiminta ja luvitus	4	4	4
Yhteensä	585,5	553,0	495,0

	2021	2022	2023
	TP	TA	TA
Keskusvirasto	38,0	32,0	22,0
Elinvoimatoimiala	30,5	29,0	26,0
Hyvinvointitoimiala	412,0	398,0	366,0
Ympäristötoimiala	105,0	94,0	81,0
Yhteensä	585,5	553,0	495,0

KESKUSVIRASTO

KESKUSVIRASTO						
	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Vertailu (%) 2023/2022	Vertailu (%) 2023/2021
64110000 HALLINTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	532 752	411 844	439 603	441 104	100 %	107 %
TOIMINTAKULUT	-6 251 729	-5 956 073	-5 815 590	-2 917 576	50 %	49 %
TOIMINTAKATE	-5 718 977	-5 544 229	-5 375 987	-2 476 472	46 %	45 %
64120000 TIETOHALLINTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 699 495	1 660 324	1 701 946	1 179 323	69 %	71 %
TOIMINTAKULUT	-1 635 872	-1 608 109	-1 729 412	-1 665 967	96 %	104 %
TOIMINTAKATE	63 624	52 215	-27 466	-486 644	1 772 %	-932 %
64130000 TALOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	121 520	109 636	103 000	53 000	51 %	48 %
TOIMINTAKULUT	-700 352	-784 105	-786 104	-645 287	82 %	82 %
TOIMINTAKATE	-578 832	-674 468	-683 104	-592 287	87 %	88 %
64140000 HENKILÖSTÖPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	670 849	284 396	306 700	585 585	191 %	206 %
TOIMINTAKULUT	-1 614 276	-1 344 588	-1 359 587	-1 371 931	101 %	102 %
TOIMINTAKATE	-943 427	-1 060 192	-1 052 887	-786 346	75 %	74 %
64100000 KESKUSVIRASTO						
TOIMINTATUOTOT	3 024 616	2 466 201	2 551 249	2 259 012	89 %	92 %
TOIMINTAKULUT	-10 202 229	-9 692 876	-9 690 693	-6 600 761	68 %	68 %
TOIMINTAKATE	-7 177 613	-7 226 675	-7 139 444	-4 341 749	61 %	60 %

TALOUSARVIOESITYS 2023

<i>Toimiala</i>	Keskusvirasto
<i>Tulosalue</i>	
<i>Vastuuhenkilö</i>	Jukka Vilén

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2022	HTV-vaikutus
Palo- ja pelastustoimen siirto hyvinvointialueelle	-2 383 000	
Kahden palkkasihteerin siirto hyvinvointialueelle	- 80 000	-2 htv
Toimintojen sopeuttaminen kaupunginkansliassa ja keskusvarastossa	-125 000	-3,5 htv
Kirjanpidon, maksuliikenteen ja palkkahallinnon toimintojen ulkoistaminen	-90 000	-8 htv
Kunnallisverotuksen valtiolle maksetun korvauksen pieneneminen hyvinvointialueuudistuksesta johtuen	-248 000	
Työterveyshuollon korvauksen pieneneminen hyvinvointialueuudistuksesta johtuen	-100 000	
Työsuojelun ja pääluottamusmiesten kustannusten pieneneminen hyvinvointialueuudistuksesta johtuen	-83 000	-2 htv

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Vakituinen henkilökunta, hlö	1 036	1 060	495

TALOUSSUUNNITELMAVUODET 2024-2026

Tiedossa olevat ja arvioidut toiminnalliset muutokset 2024-2026

Keskusvirasto Hallintopalvelut	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2024	X			
2025	X			
2026	X			

Keskusvirasto Tietohallintopalvelut	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2024	X			
2025	X			
2026	X			

Keskusvirasto Talouspalvelut	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2024		Kirjanpidon ja maksuliikenteen ohjelmistot ulkoiselta palvelutuottajalta		
2025	X			
2026	X			

Keskusvirasto Henkilöstöpalvelut	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2024		Palkkahallinnon ohjelmistot ulkoiselta palvelutuottajalta.		
2025	X			
2026	X			

ELINVOIMALAUTAKUNTA

ELINVOIMATOIMIALA

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Vertailu (%) 2023/2022	Vertailu (%) 2023/2021
64210000 HALLINTOPALVELUT ELINVOIMA						
TOIMINTAKULUT	0	-2 514	-134 261	-152 381	113 %	6 061 %
TOIMINTAKATE	0	-2 514	-134 261	-152 381	113 %	6 061 %
64220000 YRITTÄJYYDEN JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN						
TOIMINTATUOTOT	1 423 729	1 455 052	1 796 785	2 079 328	116 %	143 %
TOIMINTAKULUT	-7 888 924	-7 835 147	-7 796 858	-7 400 701	95 %	94 %
TOIMINTAKATE	-6 465 195	-6 380 094	-6 000 073	-5 321 373	89 %	83 %
64230000 MAANKÄYTTÖ, ASUMINEN JA KAUPUNKISUUNNITT						
TOIMINTATUOTOT	2 083 409	1 803 351	2 403 097	2 403 097	100 %	133 %
TOIMINTAKULUT	-1 078 891	-1 189 554	-1 039 902	-902 075	87 %	76 %
TOIMINTAKATE	1 004 519	613 797	1 363 195	1 501 022	110 %	245 %
64200000 ELINVOIMATOIMIALA						
TOIMINTATUOTOT	3 507 139	3 258 404	4 199 882	4 482 425	107 %	138 %
TOIMINTAKULUT	-8 967 815	-9 027 214	-8 971 021	-8 455 157	94 %	94 %
TOIMINTAKATE	-5 460 677	-5 768 811	-4 771 139	-3 972 732	83 %	69 %

TALOUSARVIOESITYS 2023

<i>Toimiala</i>	Elinvoima
<i>Tulosalue</i>	Hallinto
<i>Vastuuhenkilö</i>	Elinvoimajohtaja

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2022	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Elinvoimatoimialan htv yhteensä, kuntarahoitteinen		27,7 Elinkeinopalvelut 2 htv	
Elinvoimatoimialan hanke htv yhteensä, ulkop. rahoitus		22 Elinkeinopalvelut 7,25 htv Työllisyyspalvelut 5,2 htv	Elinkeinopalvelut 2,8 htv
Äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman toteuttaminen, yhteensä		5	
Ulkopuolinen hankerahoitus yhteensä		672700 € Kemin kp. 109 047 €	Elinkeinopalvelut 318313 € (kaupunki 73663 €)
Ulkopuoliset hankkeet yhteensä kpl		4 kpl	6 kpl

YRITTÄJYYDEN JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Vertailu (%) 2023/2022	Vertailu (%) 2023/2021
64221000 ELINKEINOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	248 220	380 506	562 585	389 650	69 %	102 %
TOIMINTAKULUT	-1 231 856	-1 264 642	-1 349 738	-1 296 008	96 %	102 %
TOIMINTAKATE	-983 637	-884 136	-787 153	-906 358	115 %	103 %
64222000 KIVALO-OPISTO						
TOIMINTATUOTOT	491 787	501 028	604 400	613 400	101 %	122 %
TOIMINTAKULUT	-1 687 972	-1 646 435	-1 912 683	-1 777 039	93 %	108 %
TOIMINTAKATE	-1 196 185	-1 145 407	-1 308 283	-1 163 639	89 %	102 %
64223000 TYÖLLISYYSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	683 723	573 518	629 800	540 278	86 %	94 %
TOIMINTAKULUT	-4 969 096	-4 924 069	-4 534 437	-3 870 150	85 %	79 %
TOIMINTAKATE	-4 285 373	-4 350 551	-3 904 637	-3 329 872	85 %	77 %
64224000 PAKOLAISTYÖ						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	536 000	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	0	0	0	-457 504	0 %	0 %
TOIMINTAKATE	0	0	0	78 496	0 %	0 %
64220000 YRITTÄJYYDEN JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN						
TOIMINTATUOTOT	1 423 729	1 455 052	1 796 785	2 079 328	116 %	143 %
TOIMINTAKULUT	-7 888 924	-7 835 147	-7 796 858	-7 400 701	95 %	94 %
TOIMINTAKATE	-6 465 195	-6 380 094	-6 000 073	-5 321 373	89 %	83 %

TALOUSARVIOESITYS 2023

<i>Toimiala</i>	Elinvoima
<i>Tulosalue</i>	Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen
<i>Vastuuhenkilö</i>	Riitta Hakala, Hanna Alila ja Päivi Remes

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2022	HTV-vaikutus
Kuntouttava työtoiminta siirtyy hyvinvointialueelle	Menot 318 000 Tulot 100 000	
Kaksi sosiaalihoajaan virkaa siirtyy hyvinvointialueelle	- 100 000	- 2htv
Pakolaistyö siirtyy elinvoimatoimialalle	Menot 454 000 Tulot 536 000	+ 2 htv
Irtisanomisesta selviytymiseen- ESR-hanke siirtyy työllisyyspalveluihin	Menot 100 000 Tulot 90 000	+ 2,5 htv

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Yritysneuvonnassa neuvotut yritykset (elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut ja Kemin Digipolis Oy)		120	120
Opiskelijoiden kesätyöllistäminen		125	95
Velvoitetyöllistetyt		20	20
Kemi-lisää saaneet työnantajat		8	8

MAANKÄYTTÖ, ASUMINEN JA KAUPUNKISUUNNITT

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Vertailu (%) 2023/2022	Vertailu (%) 2023/2021
64231000 KAAVOITUS JA SUUNNITTELU						
TOIMINTATUOTOT	1 800	10 616	9 000	9 000	100 %	85 %
TOIMINTAKULUT	-416 309	-407 864	-366 054	-317 267	87 %	78 %
TOIMINTAKATE	-414 509	-397 248	-357 054	-308 267	86 %	78 %
64232000 MAANKÄYTTÖ						
TOIMINTATUOTOT	2 081 609	1 792 735	2 394 097	2 394 097	100 %	134 %
TOIMINTAKULUT	-662 582	-781 690	-673 848	-584 808	87 %	75 %
TOIMINTAKATE	1 419 027	1 011 045	1 720 249	1 809 289	105 %	179 %
64230000 MAANKÄYTTÖ, ASUMINEN JA KAUPUNKISUUNNITT						
TOIMINTATUOTOT	2 083 409	1 803 351	2 403 097	2 403 097	100 %	133 %
TOIMINTAKULUT	-1 078 891	-1 189 554	-1 039 902	-902 075	87 %	76 %
TOIMINTAKATE	1 004 519	613 797	1 363 195	1 501 022	110 %	245 %

TALOUSARVIOESITYS 2023

<i>Toimiala</i>	Elinvoima
<i>Tulosalue</i>	Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu
<i>Vastuhenkilö</i>	Paulus Rantajärvi

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2022	HTV-vaikutus
Henkilöstön vähentäminen	19 000€	0,5

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Asemakaavat ja kaavamuutokset kpl		5	5
Uudet maanvuokrasopimukset			10

TALOUSSUUNNITELMAVUODET 2024-2026

Tiedossa olevat ja arvioidut toiminnalliset muutokset 2024-2026

Elinvoima Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2024		Kivalo-opiston toiminta lukiolla voi nostaa mahdollisesti tilavuokrakustannuksia.		
2025		TE 2024- uudistus käynnistyy, TE-palvelut siirtyvät kuntien/työllisyysalueiden järjestämisvastuulle. Työttömyysturvan rahoitusmalliuudistus. VOS:n kautta korvaus kunnille.		
2026				

Elinvoima Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunn.	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2024	X			
2025	X			
2026	X			

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

**MUSIIKKITOIMEN
YHTEISLAUTAKUNTA**

HYVINVOINTITOIMIALA						
	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Vertailu (%) 2023/2022	Vertailu (%) 2023/2021
64310000 HALLINTOPALVELUT HYVINVOINTI						
TOIMINTATUOTOT	1 853	12 645	20 200	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-344 108	-359 621	-883 777	-840 793	95 %	234 %
TOIMINTAKATE	-342 255	-346 975	-863 577	-840 793	97 %	242 %
64320000 LASTEN JA NUORTEN PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 819 535	2 452 879	1 989 145	2 135 192	107 %	87 %
TOIMINTAKULUT	-29 903 306	-30 741 640	-28 978 792	-30 452 272	105 %	99 %
TOIMINTAKATE	-28 083 771	-28 288 762	-26 989 647	-28 317 080	105 %	100 %
64330000 VAPAA-AIKAPALV. KEHITT. JA KOORDINOINTI						
TOIMINTATUOTOT	1 285 031	1 578 575	1 646 165	1 357 808	82 %	86 %
TOIMINTAKULUT	-9 734 510	-9 572 829	-9 448 948	-8 104 440	86 %	85 %
TOIMINTAKATE	-8 449 479	-7 994 254	-7 802 783	-6 746 632	86 %	84 %
64300000 HYVINVOINTITOIMIALA						
TOIMINTATUOTOT	3 106 419	4 044 099	3 655 510	3 493 000	96 %	86 %
TOIMINTAKULUT	-39 981 924	-40 674 090	-39 311 517	-39 397 505	100 %	97 %
TOIMINTAKATE	-36 875 505	-36 629 991	-35 656 007	-35 904 505	101 %	98 %

TALOUSARVIOESITYS 2023

<i>Toimiala</i>	Hyvinvointi
<i>Tulosalue</i>	Hallinto
<i>Vastuhenkilö</i>	Kaisa Rauvala

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2022	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Lautakunnan kokousten lkm	10	9	10

LASTEN JA NUORTEN PALVELUT

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Vertailu (%) 2023/2022	Vertailu (%) 2023/2021
64321000 PERUSOPETUS/ PERUSKOULUT						
TOIMINTATUOTOT	805 176	1 057 659	921 900	975 394	106 %	92 %
TOIMINTAKULUT	-17 161 885	-17 858 951	-16 378 941	-17 799 817	109 %	100 %
TOIMINTAKATE	-16 356 709	-16 801 292	-15 457 041	-16 824 423	109 %	100 %
64322000 KEMIN LYSEON LUKIO						
TOIMINTATUOTOT	118 239	140 437	116 200	149 706	129 %	107 %
TOIMINTAKULUT	-2 570 889	-2 533 228	-2 459 302	-2 354 751	96 %	93 %
TOIMINTAKATE	-2 452 650	-2 392 790	-2 343 102	-2 205 045	94 %	92 %
64323000 VARHAISKASVATUS						
TOIMINTATUOTOT	896 121	1 254 782	951 045	1 010 092	106 %	80 %
TOIMINTAKULUT	-10 170 532	-10 349 462	-10 140 549	-10 297 704	102 %	99 %
TOIMINTAKATE	-9 274 411	-9 094 679	-9 189 504	-9 287 612	101 %	102 %
64320000 LASTEN JA NUORTEN PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 819 535	2 452 879	1 989 145	2 135 192	107 %	87 %
TOIMINTAKULUT	-29 903 306	-30 741 640	-28 978 792	-30 452 272	105 %	99 %
TOIMINTAKATE	-28 083 771	-28 288 762	-26 989 647	-28 317 080	105 %	100 %

TALOUSARVIOESITYS 2023

<i>Toimiala</i>	Hyvinvointi
<i>Tulosalue</i>	Lasten ja nuorten palvelut
<i>Vastuhenkilö</i>	Piia Hulkkonen ja Johanna Maunu

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2022	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Lapset/oppilaat, yhteensä 20.9.		2920	2813
varhaiskasvatus	597	585	545
esiopetus	162	160	170
perusopetus	1923	1925	1853
lukio	282	250	245
Asiakastytyväisyyskysely			2

VAPAA-AIKAPALV. KEHITT. JA KOORDINOINTI

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Vertailu (%) 2023/2022	Vertailu (%) 2023/2021
64331000 KULTTUURIPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	122 747	46 474	78 528	42 158	54 %	91 %
TOIMINTAKULUT	-617 340	-582 606	-715 185	-600 437	84 %	103 %
TOIMINTAKATE	-494 593	-536 132	-636 657	-558 279	88 %	104 %
64332000 MUSEOTOIMI						
TOIMINTATUOTOT	51 730	90 530	41 000	47 300	115 %	52 %
TOIMINTAKULUT	-913 806	-911 838	-771 535	-761 423	99 %	84 %
TOIMINTAKATE	-862 077	-821 308	-730 535	-714 123	98 %	87 %
64333000 KIRJASTOTOIMI						
TOIMINTATUOTOT	17 228	103 232	29 800	49 450	166 %	48 %
TOIMINTAKULUT	-1 203 174	-1 245 247	-1 169 040	-1 077 723	92 %	87 %
TOIMINTAKATE	-1 185 945	-1 142 015	-1 139 240	-1 028 273	90 %	90 %
64334000 TEATTERITOIMINTA						
TOIMINTATUOTOT	49 855	200 135	188 000	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-1 703 537	-1 618 018	-1 471 380	0	0 %	0 %
TOIMINTAKATE	-1 653 683	-1 417 883	-1 283 380	0	0 %	0 %
64335000 NUORISOTOIMINTA						
TOIMINTATUOTOT	92 856	94 524	70 630	66 000	93 %	70 %
TOIMINTAKULUT	-582 292	-634 788	-662 624	-699 920	106 %	110 %
TOIMINTAKATE	-489 437	-540 265	-591 994	-633 920	107 %	117 %
64336000 MUSIIKKITOIMI						
TOIMINTATUOTOT	621 638	667 216	623 100	586 200	94 %	88 %
TOIMINTAKULUT	-1 882 831	-1 997 785	-1 949 961	-1 803 954	93 %	90 %
TOIMINTAKATE	-1 261 192	-1 330 568	-1 326 861	-1 217 754	92 %	92 %
64337000 HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA LIIKUNN.EDIST						
TOIMINTATUOTOT	328 977	376 464	615 107	566 700	92 %	151 %

VAPAA-AIKAPALV. KEHITT. JA KOORDINOINTI

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Vertailu (%) 2023/2022	Vertailu (%) 2023/2021
TOIMINTAKULUT	-2 831 529	-2 582 546	-2 709 223	-3 160 983	117 %	122 %
TOIMINTAKATE	-2 502 552	-2 206 082	-2 094 116	-2 594 283	124 %	118 %

64330000 VAPAA-AIKAPALV. KEHITT. JA KOORDINOINTI

TOIMINTATUOTOT	1 285 031	1 578 575	1 646 165	1 357 808	82 %	86 %
TOIMINTAKULUT	-9 734 510	-9 572 829	-9 448 948	-8 104 440	86 %	85 %
TOIMINTAKATE	-8 449 479	-7 994 254	-7 802 783	-6 746 632	86 %	84 %

TALOUSARVIOESITYS 2023

<i>Toimiala</i>	Hyvinvointi
<i>Tulosalue</i>	Vapaa-aikapalveluiden kehittäminen ja koordinointi
<i>Vastuhenkilö</i>	Marke Rautiala

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2022	HTV-vaikutus
Toiminnan kehittäminen ja tilojen tiivistäminen		
Monikunnallisen musiikkitoiminnan kehittäminen		

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TA 2022	TA 2023
<u>Kävijöiden lukumäärä</u>			
Museotoimi		14 000	20 000
Kirjastotoimi		150 000	160 000
Nuorisotoiminta		90 000	18 000
Musiikkitoimi		10 000	30 000
Kulttuuripalvelut		13 000	45 000
Hyvinvoinnin, terveyden ja liikunnan edistäminen		320 000	330 000
Asiakastytyväisyyskysely			7

Tiedossa olevat ja arvioidut toiminnalliset muutokset 2024-2026

Hyvinvointi Hallinto	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2024	x			
2025	x			
2026	x			

Hyvinvointi Lasten ja nuorten palvelut	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2024		5-vuotiaiden esiopetus 8/2024		
2025		Koivuharjun koulu toimii ainoastaan väistötilana, palveluverkon toimeenpano asteittain		
2026		Palveluverkon toimeenpano asteittain		

Hyvinvointi Vapaa-aikapalv. Kehittäminen ja koordinointi	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2024		Liikuntahallin käyttöönotto taloussuunnitelmavuosien aikana.		
2025		Uimahallin remontti/uudisrakennustyö		
2026				

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

YMPÄRISTÖTOIMIALA

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Vertailu (%) 2023/2022	Vertailu (%) 2023/2021
64510000 TEKNINEN JOHTO						
TOIMINTAKULUT	-172 809	-170 729	-196 163	-156 236	80 %	92 %
TOIMINTAKATE	-172 809	-170 729	-196 163	-156 236	80 %	92 %
64520000 YLEISTEN ALUEIDEN PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 903 671	2 007 259	2 059 712	1 774 500	86 %	88 %
- josta valmistus omaan käyttöön	48 090	61 976	100 000	100 000	100 %	161 %
TOIMINTAKULUT	-5 453 506	-5 340 067	-5 492 957	-5 195 777	95 %	97 %
TOIMINTAKATE	-3 549 835	-3 332 808	-3 433 245	-3 421 277	100 %	103 %
64530000 KIINTEISTÖNPITO						
TOIMINTATUOTOT	12 738 775	12 514 984	12 201 962	12 545 462	103 %	100 %
TOIMINTAKULUT	-7 307 828	-8 035 326	-7 820 669	-7 596 738	97 %	95 %
TOIMINTAKATE	5 430 947	4 479 659	4 381 293	4 948 724	113 %	110 %
64540000 VIRANOMAISTOIMINTA JA LUVITUS						
TOIMINTATUOTOT	392 685	658 957	255 900	220 000	86 %	33 %
- josta valmistus omaan käyttöön	1 491	834	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-763 605	-752 920	-807 866	-764 651	95 %	102 %
TOIMINTAKATE	-370 920	-93 962	-551 966	-544 651	99 %	580 %
64550000 AUTO- JA KONEVÄLITYS						
TOIMINTATUOTOT	225 120	272 037	0	0	0 %	0 %
- josta valmistus omaan käyttöön	110 351	211 625	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-225 120	-272 387	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKATE	0	-350	0	0	0 %	0 %
64500000 YMPÄRISTÖTOIMIALA						
TOIMINTATUOTOT	15 260 250	15 453 237	14 517 574	14 539 962	100 %	94 %
- josta valmistus omaan käyttöön	159 932	274 436	100 000	100 000	100 %	36 %
TOIMINTAKULUT	-13 922 868	-14 571 429	-14 317 655	-13 713 401	96 %	94 %
TOIMINTAKATE	1 337 383	881 809	199 919	826 561	413 %	94 %

TALOUSARVIOESITYS 2023

<i>Toimiala</i>	Ympäristö
<i>Tulosalue</i>	Tekninen johto
<i>Vastuhenkilö</i>	Risto Pöykiö

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2022	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Kokoukset kpl	10	11	11

YLEISTEN ALUEIDEN PALVELUT

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Vertailu (%) 2023/2022	Vertailu (%) 2023/2021
64521000 JOUKKOLIIKENNE						
TOIMINTATUOTOT	64 581	123 362	100 000	110 000	110 %	89 %
TOIMINTAKULUT	-340 605	-331 998	-385 000	-314 000	82 %	95 %
TOIMINTAKATE	-276 024	-208 636	-285 000	-204 000	72 %	98 %
64522000 ULKOLIIKUNTAPAIKAT JA VENESATAMAT						
TOIMINTATUOTOT	104 297	100 123	85 000	93 900	110 %	94 %
TOIMINTAKULUT	-703 105	-882 497	-915 302	-897 833	98 %	102 %
TOIMINTAKATE	-598 808	-782 374	-830 302	-803 933	97 %	103 %
64523000 RAKENNUUTTAMINEN JA SUUNNITTELU						
TOIMINTATUOTOT	11 416	11 263	15 000	10 000	67 %	89 %
TOIMINTAKULUT	-217 992	-222 600	-385 499	-338 494	88 %	152 %
TOIMINTAKATE	-206 576	-211 337	-370 499	-328 494	89 %	155 %
64524000 LIIKENNEVERKKOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	39 117	45 920	44 500	91 800	206 %	200 %
- josta valmistus omaan käyttöön	408	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-2 137 640	-1 934 968	-1 865 354	-1 871 249	100 %	97 %
TOIMINTAKATE	-2 098 524	-1 889 048	-1 820 854	-1 779 449	98 %	94 %
64525000 KONEKESKUS						
TOIMINTATUOTOT	873 304	838 763	1 032 212	704 800	68 %	84 %
- josta valmistus omaan käyttöön	47 682	61 863	100 000	100 000	100 %	162 %
TOIMINTAKULUT	-1 038 938	-1 031 766	-1 036 093	-927 661	90 %	90 %
TOIMINTAKATE	-165 634	-193 003	-3 881	-222 861	5 742 %	115 %
64526000 VIHERALUEPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	397 072	473 891	373 000	354 000	95 %	75 %
TOIMINTAKULUT	-858 099	-846 822	-800 616	-683 174	85 %	81 %
TOIMINTAKATE	-461 026	-372 931	-427 616	-329 174	77 %	88 %
64527000 HULEVESI						
TOIMINTATUOTOT	413 884	413 936	410 000	410 000	100 %	99 %
- josta valmistus omaan käyttöön	0	113	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-157 128	-89 415	-105 093	-163 366	155 %	183 %
TOIMINTAKATE	256 756	324 521	304 907	246 634	81 %	76 %

YLEISTEN ALUEIDEN PALVELUT

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Vertailu (%) 2023/2022	Vertailu (%) 2023/2021
64520000 YLEISTEN ALUEIDEN PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 903 671	2 007 259	2 059 712	1 774 500	86 %	88 %
- josta valmistus omaan käyttöön	48 090	61 976	100 000	100 000	100 %	161 %
TOIMINTAKULUT	-5 453 506	-5 340 067	-5 492 957	-5 195 777	95 %	97 %
TOIMINTAKATE	-3 549 835	-3 332 808	-3 433 245	-3 421 277	100 %	103 %

TALOUSARVIOESITYS 2023

<i>Toimiala</i>	Ympäristö
<i>Tulosalue</i>	Yleisten alueiden palvelut
<i>Vastuhenkilö</i>	Ismo Tapio

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2022	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Venepaikkojen määrä (kpl)	581	591	591
Talvikunnossapito (m2)	1 658 987	1 665 558	1665558
Raskas kalusto (kpl)	18	16	18
Raskas kalusto käyttötunnit (h)	8 611	9 300	9300
Puistot (m2)	800 000	800 000	800000
Leikkipaikat (m2)	61 000	61 000	57000

KIINTEISTÖNPITO

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Vertailu (%) 2023/2022	Vertailu (%) 2023/2021
64531000 HALLINTO JA RAKENNUUTTAMINEN						
TOIMINTATUOTOT	10 732 133	10 479 172	10 251 965	10 935 751	107 %	104 %
TOIMINTAKULUT	-1 258 313	-1 478 500	-1 274 913	-988 556	78 %	67 %
TOIMINTAKATE	9 473 820	9 000 673	8 977 052	9 947 195	111 %	111 %
64532000 KIINTEISTÖJEN YLLÄPITO JA KORJAUS						
TOIMINTATUOTOT	121 867	161 923	100 811	63 500	63 %	39 %
TOIMINTAKULUT	-4 308 164	-4 681 373	-4 696 011	-5 006 626	107 %	107 %
TOIMINTAKATE	-4 186 297	-4 519 451	-4 595 200	-4 943 126	108 %	109 %
64533000 SIIVOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 884 775	1 873 889	1 849 186	1 546 211	84 %	83 %
TOIMINTAKULUT	-1 741 351	-1 875 452	-1 849 745	-1 601 556	87 %	85 %
TOIMINTAKATE	143 424	-1 563	-559	-55 345	9 901 %	3 541 %
64530000 KIINTEISTÖNPITO						
TOIMINTATUOTOT	12 738 775	12 514 984	12 201 962	12 545 462	103 %	100 %
TOIMINTAKULUT	-7 307 828	-8 035 326	-7 820 669	-7 596 738	97 %	95 %
TOIMINTAKATE	5 430 947	4 479 659	4 381 293	4 948 724	113 %	110 %

TALOUSARVIOESITYS 2023

<i>Toimiala</i>	Ympäristö
<i>Tulosalue</i>	Kiinteistöjen ylläpito
<i>Vastuhenkilö</i>	Kaisa-Mari Immonen

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2022	HTV-vaikutus
Siivoojia 6 kpl siirtyy Soteen	188 000	-6

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Kerrosala k-m2	88 639	89 571	88 076
Siivousala sm2	77 552	75 591	66 083

TALOUSARVIOESITYS 2023

<i>Toimiala</i>	Ympäristö
<i>Tulosalue</i>	Viranomaistoiminta ja luvitus
<i>Vastuhenkilö</i>	Risto Pöykiö

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2022	HTV-vaikutus
Ei muutoksia		

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Lupapäätökset	207	200	200
Vuokra-asuntojen määrä	36	39	32

TALOUSSUUNNITELMAVUODET 2024-2026

Tiedossa olevat ja arvioidut toiminnalliset muutokset 2024-2026

Ympäristö Hallinto	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2024				
2025				
2026				

Ympäristö Yleisten alueiden palvelut	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2024		Konekeskuksen lakkautus. Ei toimi enää 1.1.2024 eteenpäin.		
2025				
2026				

Ympäristö Kiinteistöjen ylläpito	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2024				
2025				
2026		Sote-rakennusten vuokraus joko optiovuodelle tai päättyy		

Ympäristö Viranomaistiominta ja luvit	Ei toiminnallisia muutoksia	Toiminnalliset muutokset	€-vaikutus	
			Menot	Tulot
2024				
2025				
2026				

9. INVESTOINNIT

INVESTOINNIT

9. INVESTOINNIT

Inv:n laatu	Luvut 1000 euron Kohteen nimi	Menot				Tulot				Netto			
		2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
1	Keskusvirasto/ Matkailu pääomasijoitus (SVOP)	1000	0	0	0	0	0	0	0	1000	0	0	0
1	Aineeton käyttöomaisuus yhteensä	1000	0	0	0	0	0	0	0	1000	0	0	0
2	Elinvoima / Maan osto	200	150	150	150	0	0	0	0	200	150	150	150
2	Kiinteä omaisuus yhteensä	200	150	150	150	0	0	0	0	200	150	150	150
3.a	Talonrakennus, uudisrakennus yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.b	Hyvinvointi/Koulu- ja päiväkotiverkko	0	250	2200	8000	0	0	0	0	0	250	2200	8000
3.b	Ympäristö/Kiinteistönpito/Kaupungintalon julkisivun korjaus	120	0	0	0	0	0	0	0	120	0	0	0
3.b	Ympäristö/Kiinteistönpito/Energiansäästö-investoinnit ja järjestelmien uusiminen	80	0	0	0	0	0	0	0	80	0	0	0
3.b	Ympäristö/Kiinteistönpito/Varautuminen varavoiman käyttöön	80	60	0	0	0	0	0	0	80	60	0	0
3.b	Ympäristö/Kiinteistönpito/Uimahallin peruskorjaus	80	200	5200	6000	0	0	500	300	80	200	4700	5700
3.b	Ympäristö/Kiinteistönpito/Kulttuurikeskus teatterin vss-tilan muuttaminen arkistoksi	235	0	0	0	0	0	0	0	235	0	0	0
3.b	Ympäristö/Kiinteistönpito/Sauvosaaren palvelutalon perusparannus	150	3700	0	0	0	0	0	0	150	3700	0	0
3.b	Ympäristö/Kiinteistönpito/Perusparannuskohteet	600	600	600	600	0	0	0	0	600	600	600	600
3.b	Talonrakennus, peruskorjaus yhteensä	1345	4810	8000	14600	0	0	500	300	1345	4810	7500	14300
4	Keskusvirasto/Tietohallinto/ verkot, konesali, digitalisaatio	360	0	0	0	0	0	0	0	360	0	0	0
4	Keskusvirasto / Talous- ja henkilöstöpalvelut/ Talous- ja palkkahallinnon ohjelmistot	300	0	0	0	0	0	0	0	300	0	0	0
4	Keskusvirasto / Kaupunkikuvalliset kohteet	200	0	0	0	0	0	0	0	200	0	0	0
4	Elinvoima / Maankäyttö, kaavoitus ja asum.palv. / Mansikkakanokan pilaantuneen maa-alueen puhdistus	350	0	0	0	0	0	0	0	350	0	0	0
4	Elinvoima/Elinkeinopalv./Selkäsaaren laiturit	150	0	0	0	0	0	0	0	150	0	0	0
4	Elinvoima/Elinkeinopalv./Kävelykadun kehittäminen	180	0	0	0	0	0	0	0	180	0	0	0
4	Ympäristö/Kiinteistönpito/Julkisten rakennusten piha- ja ulkoalueiden perusparannus	60	100	100	100	0	0	0	0	60	100	100	100
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Sahasaarenkadun liikennealueet	300	0	0	0	0	0	0	0	300	0	0	0
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Venelaiturit	200	0	0	0	0	0	0	0	200	0	0	0
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Sauvosaaren jalkapallokentän mahdolliset parannustoimenpiteet monitoimihallin rakentamisesta johtuen, Selvitetään tekonurmen rakentamisen kustannukset	20	0	0	0	0	0	0	0	20	0	0	0
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Pertajärvi-Sivakkavaara hiihtoreitin muutos	60	0	0	0	18	0	0	0	42	0	0	0
4	Ympäristö / Yleiset alueet	1800	1650	1650	1650	0	0	0	0	1800	1650	1650	1650
4	Julkinen käyttöomaisuus yhteensä	3980	1750	1750	1750	18	0	0	0	3962	1750	1750	1750
5	Keskusvirasto / Kameravalvontalaitteet ja kausivalojen uusiminen	40	0	0	0	0	0	0	0	40	0	0	0
5	Elinvoima / Elinkeinopalv./ Kyltit yritysalueet ja matkailu	100	0	0	0	0	0	0	0	100	0	0	0
5	Ympäristö/Kiinteistönpito/Varautuminen ja vss-tilat	160	0	0	0	0	0	0	0	160	0	0	0
5	Irtain omaisuus yhteensä	300	0	0	0	0	0	0	0	300	0	0	0
1-5	YHTEENSÄ	6825	6710	9900	16500	18	0	500	300	6807	6710	9400	16200

10. RISKIENHALLINTA

10. RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnalla tarkoitetaan menettelytapoja, joilla tunnistetaan ja arvioidaan toimintaan kohdistuvia riskejä ja määritellään toimenpiteitä riskien vähentämiseksi. Tavoitteena on, että kaupungin ja konsernin toiminta voi jatkua keskeytyksettä, tehokkaasti, laadukkaasti ja asetetut tavoitteet saavuttaen. Riskienhallinnan tehostamiseksi kaupunki on hankkinut kaupungin ja konserniyhtiöiden käyttöön riskienhallintajärjestelmän. Kaupungin toimien osalta järjestelmä sisältää myös työsuojelun ja ympäristöpoikkeamien ilmoitusjärjestelmät. Järjestelmä mahdollistaa riskienhallinnan ja riskiympäristön päivittäisen seurannan. Riskienhallinnan osaaminen on mahdollistanut myös nopean reagoinnin tunnistamattomien riskien hallitsemiseksi. Tunnistamattomia riskejä, joihin kaupunki on pystynyt vastaamaan ovat pandemia ja Ukrainan sodan aiheuttamat moninaiset vaikutukset.

Vahinkoriskit liittyvät mm. omaisuuteen, keskeytyksiin, vastuisiin ja onnettomuuksiin. Vahinkoriskeihin on varauduttu vakuutuksilla. Vakuutusasioissa käytetään myös vakuutusmeklaripalveluita osana riskienhallintaa. Työtaturmia ehkäistään työpaikkakohtaisilla työn vaarojen selvityksillä, arvioinneilla ja työterveyshuollon työpaikkaselvityksillä ja riskienhallintajärjestelmän mahdollistamilla toiminnoilla.

Yleisiä riskejä palvelutuotannolle aiheuttavat väestön väheneminen, ikääntyminen ja palvelutuotannossa käytettävän rakennuskannan korjausvelan kasvu. Kemin osalta väestön väheneminen on viime vuosina ollut erityisen voimakasta. Jatkossa palvelut vähenevälle väestölle on tuotettava entistä tehokkaammin kaupungin alijäämäisen kehityksen johdosta. Kaupunki on käynyt YT-neuvotteluprosessin sopeuttaakseen toimintaansa muuttuneeseen toimintaympäristöön. kaupungin toimintaympäristöön vaikuttavat vahvasti sosiaali- ja terveystoimen siirtyminen maakunnan hoidettavaksi ja kaupungin heikentynyt rahoitusasema. Hallinnon riskit liittyvät hyvään hallintotapaan ja vastuisiin. Hyvän hallintotavan varmistamisen haasteena on saada ohjeet jalkautettua koko organisaatiossa. Erityisen tärkeää on muuttuneen organisaation jalkauttaminen käytännön toiminnaksi. Ohjeiden ja uudistusten jalkauttaminen vaatii jatkuvaa sisäisen valvonnan kehittämistä ja varmistamista. YT-prosessin myötä supistuneessa kaupungin organisaatiossa on kuitenkin varmistettava riittävä tehtävien eriyttäminen. Myös palvelujen ostoon liittyy riskejä, jos kilpailutuksessa ei onnistuta tai markkinat eivät toimi.

Tietohallintopalveluiden luotettavuuden sekä tietojen ja infrastruktuurin turvaaminen ja suojaaminen ovat tietosuoja- ja ICT-riskejä. Sähköisten järjestelmien haavoittuvuus mm. verkkoviat ja tietojärjestelmäviat ovat aiheuttaneet riskitilanteita. Myös kyberhyökkäykset ovat mahdollisia.

ICT-riskien pienentämiseksi ja ICT-palvelutuotannon varmistamiseksi kaupungin oma tietohallintopalvelu on ulkoistettu Kuntien Tieralle.

Organisaation tietosuojasaaminen on tärkeä riskienhallinnan keino. Tietosuojasaamista ylläpidetään ja vahvistetaan sähköisellä koulutusjärjestelmällä, jonka jokainen työntekijä ja viranhaltija on velvollinen suorittamaan vuosittain.

Konserniriskien pienentämiseksi kaupunki on huomioinut konserniyhtiöiden mahdollisuudet talouden tasapainottamisessa ja konsernin osalta edetään kokonaistuottavuuden nostamiseksi.

Kuntatalouden riskit liittyvät taloustilanteeseen ja sen kehittymiseen. Sotemenojen kasvu ja rahoitusosuuden siirtyminen maakunnalle heijastuvat pysyvästi kaupungin tulorahoitukseen. Tulorahoituksen riittämättömyys, etenkin verotulopohjan kaventuessa ja investointitarpeet tekevät kaupungin taloudesta riskialttiin tulevina vuosina. Konsernivelka on kasvavamassa huomattavasti sekä kaupungin että konserniyhtiöiden välttämättömien investointien takia. Konsernivelka ja kertynyt alijäämä ovat kriisikuntamittareita ja Kemian osalta kriisikuntakriteerit ovat täyttymässä. Konsernirakenneselvityksen myötä omistajaohjaus on nousemassa entistä merkittävämmäksi riskienhallinnan keinoksi. Omistajaohjauksen keinoin ohjataan myös kuntayhtymien toimintaa.

Rahoitusriskit voidaan jakaa likviditeetti-, luotto- ja markkinariskeihin. Lyhytaikaisen rahoituksen turvaamiseksi on solmittu kuntatodistusohjelmat viiden pankin kanssa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa käytetään investointien rahoittamiseen. Lisäksi riskejä pyritään minimoimaan mm. lainaajan pituuden, lyhennystavan, koron (vaihtuva ja kiinteäkorkoiset, suojaukset), rahoittajan ja nosto ajankohdan mukaan. Rahoitusriskin pienentämiseksi tulisi tarkastella myös kaupungin riskinsietokykyä suhteessa lainamäärään. Leasingrahoitusta käytetään lähinnä autojen ja kopio ym. toimistokoneiden hankinnassa. Tällä hetkellä leasingvastuu on 832 086 euroa (TP 2021).

Leasingrahoitusta voidaan käyttää myös investointien rahoituksessa. Tällöin jopa 25 vuoden mittaiset leasing-sopimukset on suojattava korkojen nousun varalle. Kaupungin takausvastuut ovat merkittävä luottoriski. Tytäryhteisöille myönnettyjä takauksia on noin 55,3 miljoonaa euroa, osakkuusyhtiöille noin 1,75 miljoonaa euroa ja muille noin 1,27 miljoonaa euroa eli yhteensä takauksia on 58,32 miljoonaa euroa. Ulkopuolisille annettuja takausvastuita tulee välttää. Kuntien takauskeskuksen kautta tuleva takausvastuu on myös otettava huomioon (144 494 euroa TP 2021). Tytäryhteisöille myönnettyt luotot ovat myös osa luottoriskiä, varsinkin jos luoton saajan toiminta on tappiollista. Pääomalainoissa riski liittyy konkurssiin, jolloin pääomalainan antajan tilanne on huono. Kaupungilla on antolainoja noin 19,7 miljoonaa euroa.

Ympäristöriskit liittyvät laitosten teknisiin häiriöihin (esim. juomaveden laadun turvaaminen) ja pitkäaikaisen teolliseen toiminnan aiheuttamiin ympäristöriskeihin. Huomioon otettava riski on myös sään ääri-ilmiöiden ennustettu lisääntyminen. Uudessa riskienhallintajärjestelmässä on ympäristöpoikkeamien ilmoitusmahdollisuus, jonka myötä myös kuntalaiset osallistetaan ympäristöriskien hallintaan.

11. OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

11. OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

Omistajapolitiikka on johtamisen väline, joka tukee strategian toteutumista. Kaupunki strategian kehittämistavoitteet ovat omistajapolitiikan lähtökohtana. Omistajaohjaus on johdonmukaista ja mahdollisimman avointa. Kaupungin pääomien aktiivinen ja monimuotoinen käyttö on nähtävä mahdollisuutena strategian toteuttamisessa. Omistajapolitiikan tulee tukea kaupunkistrategian mukaisesti palvelutuotannon lisäksi myös harjoitettavaa elinkeinopolitiikkaa. Aktiivinen ja tehokas omistajapolitiikka edellyttää sitä, että kaupunki on määritellyt, mitä tavoitteita kukin omistus palvelee sekä kuinka tehokkaasti ja taloudellisesti omistusta käytetään ja kuinka hyvin omaisuuden arvo kyetään säilyttämään.

Kemin kaupungin omistajapolitiikka sisältää periaatteet, joiden mukaan kaupunki ratkaisee

- omistamansa kiinteän tai irtaimen omaisuuden määrän ja laadun,
- omistuksen hoidon ja valvonnan organisoinnin,
- omistukselle asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet,
- omaisuuden hankinta- ja rahoitustavat,
- omistajavallan käytön,
- omistuksen luovutuksen ja siinä noudatettavat periaatteet.
- omistuksen riskienhallinnan
- osallistutaanko tehtäviin / hankkeisiin omistajana vai sijoittajana

Peruskunnan omaisuuserien omistajapoliittiset linjaukset on määritelty maaomaisuudelle, rakennuksille, kiinteille rakenteille ja laitteille, koneille ja laitteille sekä yhtiömuotoiselle toiminnalle.

Kaupungin omistajapolitiikan perusteista päättää kaupunginvaltuusto. Omistajapolitiikan toteutuksen vastuu on kaupunginhallituksella, kaupunginjohtajalla ja toimialojen päälliköillä sekä kaupunkia eri yhteisöissä edustavilla henkilöillä.

Omistajapolitiikan ohjaus ja valvonta kuuluu kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa ohjeita kaupunkia eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Toimialat osallistuvat valmistelutyöhön. Valtuustolle annetaan vuosittain omistajapoliittinen selonteko.

Kaupungin omistuksia ohjataan myös konserniohjeen avulla. Konserniohjeilla annetaan toimintaohjeet ja periaatteet konsernin johdolle ja siihen kuuluville tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja

osakkuusyhteisöille. Näin varmistetaan hyväksytyt omistajapolitiikan ja strategisten tavoitteiden sekä konsernin kokonaisedun mukaisten toimintaperiaatteiden toteuttaminen konsernissa.

Kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Omistajaohjauksesta vastaa kaupunginhallitus. Kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen asiat käsitellään kaupunginhallituksessa ja sen konserni- ja suunnittelujaostossa. Kaupunginhallituksen konserni- ja suunnittelujaosto valmistelee tytäryhteisöjä koskevat omistajapoliittiset linjaukset.

Kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille talousarviossa yleisiä omistajapoliittisia tavoitteita sekä tytäryhtiökohtaisia toiminnallisia tavoitteita. Tavoitteet ohjaavat kaupungin edustajia tytäryhteisöjen toimielimissä.

Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan tavoitteidensa toteutumisesta kolme kertaa vuodessa; kaksi kertaa tilikaudella ja tilinpäätöksen yhteydessä.

12. ALUEELLINEN JA SEUDULLINEN YHTEISTYÖ

12. ALUEELLINEN JA SEUDULLINEN YHTEISTYÖ

Kemi verkostoituu kaupunkilaisten, yhdistysten, yritysten, oppilaitosten ja muiden yhteisöjen kanssa. Seutukuntayhteistyön merkitys on muutoksessa ja hyvinvointialueen syntymisen myötä yhteistyö suuntautunee entistä voimakkaammin koko maakunnan tasolle. Kemi-Tornio seutukunnan tulee uudessa tilanteessa tiivistää entisestään yhteistä edunvalvontaansa niin maakunnan kuin valtakunnan tasoillakin

Kehittämisen ja koulutustoiminnassa tehdään aktiivista yhteistyötä Ammattiopisto Lappian, Lapin ammattikorkeakoulun ja Lapin yliopiston kanssa. Kaupungilla on ollut em. oppilaitosten kanssa nelikantasopimus kehittämistyöstä ja sopimus on uusittu vuosille 2021-2023. Oppilaitosyhteistyötä tiivistetään osana kaupungin uutta organisaatiota elinvoimatoimialan vetovastuulla.

Ympäristöterveydenhuollon palvelut, musiikinopetus sekä vapaan sivistystyön palvelut tuotetaan tällä hetkellä seudullisena yhteistyönä joko kaikkien alueen kuntien tai tiettyjen kuntaryhmien toimesta. Työllisyyden hoidon palvelut siirtynevät Meri-Lapissa kuntayhtymälle TE-keskusten toiminnan siirron myötä ja se lisää seudullisen yhteistyön tarvetta. Kehitys seudulliseen yhteistyöhön tulee etenkin sivistys- ja vapaa-ajan palveluiden osalta olemaan vallitseva trendi lähivuosina.

Yhteistyötä Oulun yliopiston, Lapin yliopiston ja Luleå Tekniska Universitetin LTU:n kanssa toteutetaan Digipoliksessa sekä korkeakoulu-yhteistyön kehittämishankkeiden kautta. Lapin yliopiston kanssa yhteistyötä pyritään vahvistamaan mm. Matkailu-instituutin yhteydessä. Oulun yliopiston osalta teknologian kehittämishankkeet ovat yhteistyön perustana. Lapin liiton kanssa yhteistyössä on tehty maakunnan kehittämistä, suunnittelua ja edunvalvontaa. Seutukaupunkiverkoston kautta valvomme pienten kaupunkien etua valtakunnan tasolla.

Kemi-Tornio seutukunta on yksi Suomen aluekeskuksista. Seutuyhteistyö on Meri-Lapin kuntien päätöksiin perustuvaa yhteistyötä alueen kehittämiseksi. Seutuyhteistyötä organisoii Meri-Lapin kehittämiskeskus. Meri-Lapin kehittämiskeskus on Kemin, Tornion ja Haaparannan kaupunkien sekä Keminmaan, Simon, Tervolan ja Ylitornion kuntien vapaaehtoinen yhteistyöelin. Kehittämiskeskuksen toiminta-ajatuksena on tukea ja edistää Meri-Lappi-Haaparanta -alueen markkinointia ja edunvalvontaa, elinkeinojen kehittämistä, kansainvälistymistä sekä palvelutoimintaa kuntien vapaaehtoisella yhteistyöllä. Alueella asuu noin yksi prosentti Suomen väestöstä, mutta alue tuottaa suhdanteesta riippuen 7-9 prosenttia koko Suomen vientituloista. Alueella on merkittävä kansantaloudellinen rooli ja suuri merkitys koko Lappia palvelevana toimijana, erityisesti teknologian, logistiikan ja koulutuksen aloilla.

Seutuyhteistyön tärkeä tavoite on koko seudun elinvoiman ja kilpailukyvyn turvaaminen kiristyvässä kilpailussa kaupunkiseutujen kesken niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Alueellisen ja seudullisen yhteistyön tavoite tulee lähtökohtaisesti olla alueen kilpailuaseman ja vetovoiman vahvistaminen, edunvalvonnan ja omistajapolitiikan tehostaminen sekä alueellisen ja maakunnallisen palvelutuotannon laadun ja tehokkuuden parantaminen.

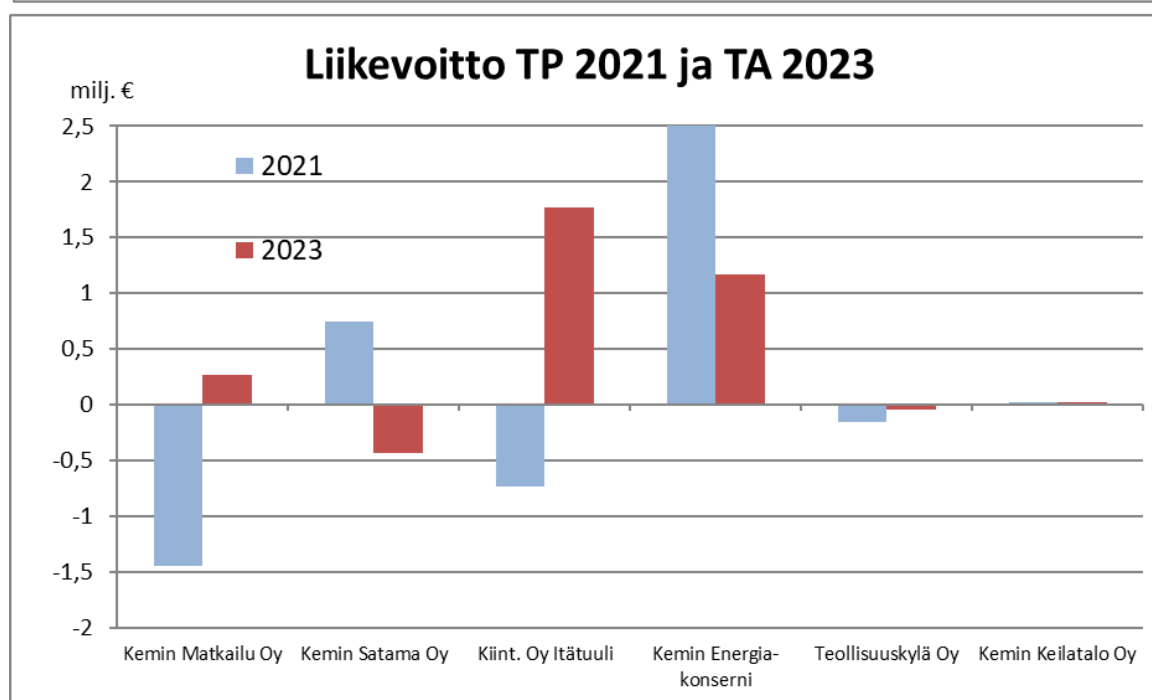
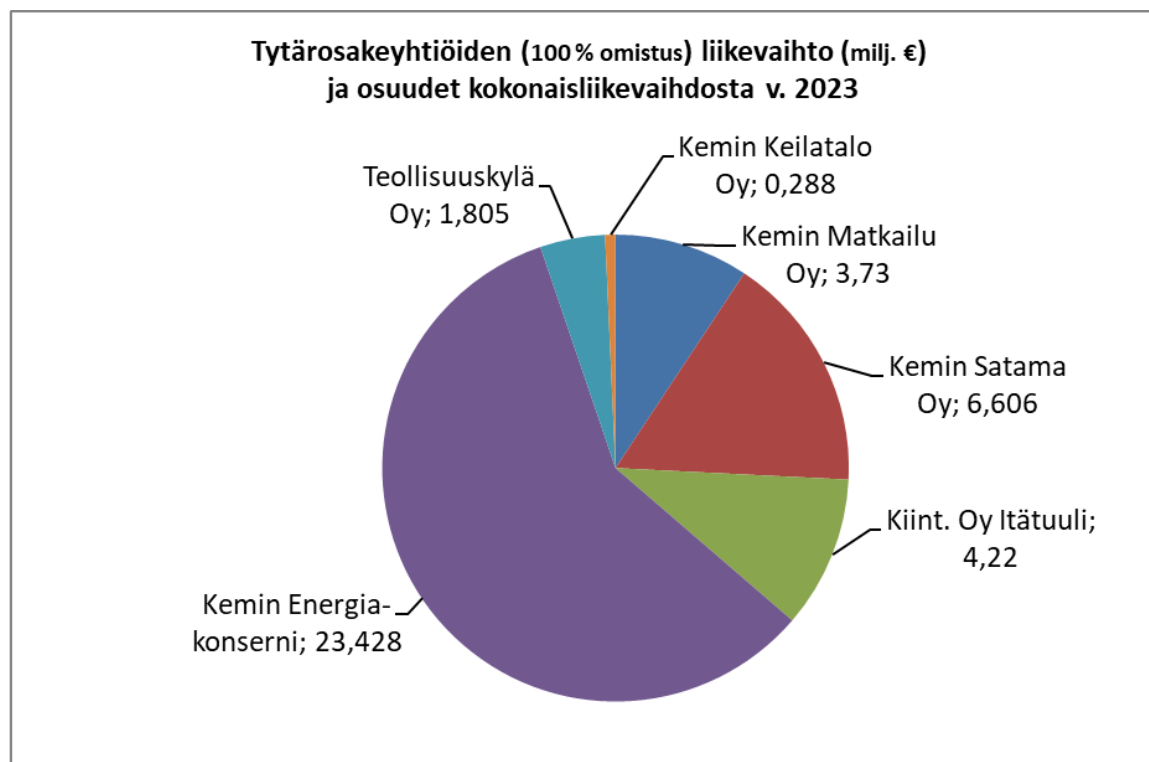
Lapin hyvinvointialueen toiminta käynnistyy 1.1.2023 osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta. Uudistuksen tavoitteena on turvata alueen sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut yhteistyössä hyvinvointialueen muiden toimijoiden kanssa.

13. TYTÄROSAKEYHTIÖT

13. TYTÄROSAKEYHTIÖT

KEMIN KAUPUNGIN TYTÄRYHTEISÖJEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Kaupungin 100 % omistamien tytäryhtiöiden liikevaihto oli vuonna 2021 noin 37,1 miljoonaa euroa ja esitys vuodelle 2023 on yhteensä noin 40,1 miljoonaa euroa. Liikevoitto vuonna 2021 oli 1,1 miljoonaa euroa ja esitys vuodelle 2023 on 2,8 miljoonaa euroa. Kaupungille tuloutetaan lainojen lyhennyksiä ja korkoja sekä osinkoja noin 3,2 miljoonaa euroa vuonna 2023. Yhtiöt ennustavat tilikauden voitoksi 0,7 miljoonaa euroa.

Yhteisön nimi	Kemin Digipolis Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt	NewWoodOpening Oy					
Yhteisön toiminta-ajatus	Elinvoimakehittäminen Kemian kaupunkistrategian mukaisesti					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023	☐ Pää tavoite on yritystoiminnan lisääntyminen ja työpaikkojen syntyminen Kemiin. Samalla tuetaan Kemian brändiä ja kaupungin tavoitteita. ☐ Toimintaympäristöt <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kemian Teknologia kylän uudistaminen (ÄRM) ▪ Teollisten ja logististen ympäristöjen laajentaminen ☐ BusinessKemi <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yritysneuvonta kaikille kemiläisille yrityksille ▪ Yritysten aktivointi kasvuun – PK-Kasvu (ÄRM) ☐ Invest In Kemi <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sijoittumispalveluissa uusia yrityksiä (erit. teollisuus) neuvotteluihin ja sijoittumaan Kemiin. Invest In Veitsiluoto (ÄRM) ☐ Kemin GreenDeal <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uuden Bioteollisuuden ekosysteemi rakentuminen -> pk-yritysten mahdollisuuksien edistäminen -> ekosysteemin laajentuminen vaiheittain, uudet liiketoiminnot, vetovoiman kasvattaminen ▪ Teollinen Kiertotalous, pilotit, uusi liiketoiminta, Kemian brändi, vetovoiman kasvattaminen; toimija Kiertotalouskeskus ▪ Vedyn mahdollisuudet Kemille (ÄRM) ▪ Uudet puutuotteet osana bioteollisuuden ekosysteemiä ▪ Uudistuvan PK-teollisuuden kilpailukyky ja kasvu (lisää digiä, lisää ekologista ja taloudellista kestävyttä) ☐ Kokeilut ja uudet avaukset <ul style="list-style-type: none"> ▪ EU:n yritysten innovaatorahoituksen testaaminen (innosup) ▪ Digiratkaisuja logistiikkaan ☐ Koulutus-, tutkimus- ja kehittämissyhteistyö <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kaikilla pääpainopistealoilla uusia tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeita ▪ Tuetaan yritystoiminnan käynnistämistä koulutusympäristöissä ▪ Tuetaan uusien koulutuksien käynnistämistä 					
Yhteisön tuloslaskelmarvio €	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	1 398	1 800	1 500			
Liiketoiminnan kulut	1 384	1 800	1 490			
-josta poistot	2	2	2			
Liikevoitto/-tappio	14	0				
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-2	-2	-2			
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	12	-2	8			
Tilikauden voitto/tappio	9	-2	8			
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023-2026	Vuoden 2023 toimenpiteet ovat 3 – 5 ajanjaksolle					
Tärkeimmät investoinnit v. 2023- 2026	Ei merkittäviä investointeja					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	35	35	35			
Edellisten tilikausien voitto/tappio	255	300	298			
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)						

Kemin kaupungin omistusosuus	62,5	62,5	62,5			
Henkilöstömäärä keskimäärin	11	14	12			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2023						
Lainan lyhennys kaupungille						
Lainan korko kaupungille						
Takausprovisio kaupungille						
Osingonmaksu						

Yhteisön nimi	Kemin Energia ja Vesi Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt						
Yhteisön toiminta-ajatus						
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023	Yhtiön liikevaihto on 25 miljoonaa euroa ja sen palveluksessa on yli 60 energia- ja vesialan ammattilaista. Kemin Energia ja Vesi Oy toimittaa sähköä noin 15.000 asiakkaalle yhteensä lähes 170 miljoonaa kilowattituntia. Kenven toimittamalla kaukolämmöllä lämmitetään yhteensä noin 3,7 miljoonaa rakennuskuutiometriä, joiden lämmönkäyttö on yhteensä lähes 160 miljoonaa kilowattituntia. Yhtiö on korottanut kaukolämmön hintaa 1.10.2022 keskimäärin 9,8 %. Korotusten jälkeenkin lämmön hinta on Kemissä valtakunnallisen tason alapuolella. Sähkön verkkopalveluhinnat pysyvät nykyisellään ja ovat valtakunnallisia keskiarvoja edullisemmat. Kenve toimittaa puhdasta vettä 1,3 miljoonaa kuutiometriä noin 5300 asiakkaalleen. Jätevesiä johdetaan ja käsitellään 5000 kiinteistöstä yhteensä 1,2 miljoonaa kuutiometriä. Kemin Energia ja Vesi Oy:llä on standardin ISO 9001:2015 mukainen laatusertifikaatti.					
Yhteisön tuloslaskelmarvio €	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Liiketoiminnan tuotot		22 900	24 600	24 600	24 600	24 600
Liiketoiminnan kulut		21 539	23 428	23 428	23 278	23 278
-josta poistot		5 500	5 150	5 150	5 000	5 000
Liikevoitto/-tappio		1 361	1 172	1 172	1 322	1 322
Rahoitustuotot ja kulut/netto		-697	-688	-673	-658	-643
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)		664	484	499	664	679
Tilikauden voitto/tappio		532	22	400	400	415
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023-2026	Ympäristölupaehtojen mukaan yhtiön tulee ottaa käyttöön uusi jätevedenpuhdistamo vuoden 2028 loppuun mennessä. Yhtiö käynnistää uuden puhdistamon lupaprosessin 2023 ja puhdistamon rakentaminen alkaa 2026. Yhtiön tulee taloudellisesti etukäteen varautua puhdistamoinvestointiin.					
Tärkeimmät investoinnit v. 2023- 2026	Yhtiö rakentaa uudelle Metsä Fibren biotuotetehtaalle lämmönsiirraseman korvaamaan nykyisen ja käytöstä poistuvan siirraseman. Siirrasema otetaan käyttöön vuoden 2023 aikana. Sähköverkon vuosittaiset investoinnit ovat noin 1,6 M€. Vesi- ja viemäriverkon saneeraus määrää tullaan kasvattamaan vuodesta 2023 alkaen ja se nostaa investointitasoa nykyisestä.					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma		5 046	5 046	5 046	5 046	5 046
Edellisten tilikausien voitto/tappio		18 400	16 932	14 954	13 354	11 754
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)		24 393	23 560	22 840	22 120	21 400
Kemin kaupungin omistusosuus		100	100	100	100	100
Henkilöstömäärä keskimäärin		65	65	65	65	65
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2023	Metsä Fibren biotuotetehtaan rakentaminen työllistää 2022 ja 2023 ison joukon muualta tulleita työntekijöitä. Tämä on vaikuttanut erityisesti alueen veden kulutukseen. On ennakoitavissa, että vuoden 2023 lopulta alkaen veden kulutus laskee olennaisesti.					
Lainan lyhennys kaupungille						
Lainan korko kaupungille		474	474	474	474	474
Takausprovisio kaupungille		173	158	144	130	116
Osingonmaksu		1 000	2 000	2 000	2 000	500

Yhteisön nimi	Kemin Keilatalo Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt						
Yhteisön toiminta-ajatus	Kemin Keilatalo Oy:n toiminta-ajatuksena on tuottaa liikuntahalli- ja kahviopalveluita asiakasystävällisesti, ammattitaidolla ja kokonaistaloudellisesti sekä vastata asiakkaiden tarpeisiin kehittämällä yhtiön toimintaa.					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023	Yhtiön tavoitteena on kehittää toimintaa siten, että asiakaskunta laajenee edelleen siten, että halli toiminta palvelee talousalueen väestön lisäksi myös esim. matkailuryhmiä.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	207	302	312	320	325	330
Liiketoiminnan kulut	-228	-286	-288	-292	-295	-298
-josta poistot	-24	-22	-22	-21	-20	-19
Liikevoitto/-tappio	21,5	13	23	28	30	32
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-10	-12	-12	-11	-10	-9
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-31	1	11	17	20	23
Tilikauden voitto/tappio	-31	4	11	17	20	23
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023-2026						
Tärkeimmät investoinnit v. 2023- 2026						
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	134,5	134,5	134,5	134,5	134,5	134,5
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-176	-176	-165	-148	-128	-105
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	-513	-600	-550	-500	-450	-400
Kemin kaupungin omistusosuus	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Henkilöstömäärä keskimäärin	3,5	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2023						
Lainan lyhennys kaupungille			-10	-10	-10	-10
Lainan korko kaupungille			-5	-4	-4	-3
Takausprovisio kaupungille						
Osingonmaksu						

Yhteisön nimi	Kemin Matkailu Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt	Kiinteistö Oy Kemin Matkailu					
Yhteisön toiminta-ajatus	Kemin matkailuelinkeinon jatkuvuus, kehittyminen ja kasvu.					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023	Yhtiön kannattavuuden ja markkina-aseman parantaminen sisäisen toimenpideohjelman toteutuksella sekä palvelumallien muutoksilla.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	1 589	2 658	4 000	5 000	6 500	7 500
Liiketoiminnan kulut	-3 036	-3 276	-3 730	-4 700	-5 630	-6 000
-josta poistot	-901	-523	-481	-440	-405	-373
Liikevoitto/-tappio	-1 447	-618	270	300	870	1 500
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-183	-155	-150	-150	-130	-110
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-1 630	-773	120	150	740	1 390
Tilikauden voitto/tappio	-1 630	-773	120	150	740	1 390
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023-2026	Kilpailukyvyyn ja kannattavuuden parantaminen. Palvelumallien selkeyttäminen, vahvan markkina-aseman saavuttaminen ja työnantajamaineen vahvistuminen.					
Tärkeimmät investoinnit v. 2023- 2026	JM Sampo toimintaedellytyksien parantaminen sekä aluksessa että toimintaympäristössä. Ympärivuotisen Lumilinna-tuotteen päivitys.					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	50	50	50	50	50	50
Edellisten tilikausien voitto/tappio	3 278	1 637	864	984	1 134	1 874
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	8 167	8 518	8 400	8 100	7 600	6 500
Kemin kaupungin omistusosuus	100	100	100	100	100	100
Henkilöstömäärä keskimäärin	15	17	18	21	25	28
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2023	Yhtiön sähköisten liiketoimintojen järjestelmäympäristön uudistaminen. Ympärivuotisen Lumilinna-tuotteen uudistava investointi.					
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0	150	200	200
Lainan korko kaupungille	0	0	0	0	0	0
Takausprovisio kaupungille	0	0	0	0	0	0
Osingonmaksu	0	0	0	500	500	500

Yhteisön nimi	Kemin Satama Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt	Kemin Vapaavarasto Oy					
Yhteisön toiminta-ajatus	Kemin Satama Oy tuottaa elinkeinoelämälle toimintavarmat ja ajanmukaiset logistiikkapalvelut.					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023	<ul style="list-style-type: none"> * Metsä Fibren biotuotetehtaan logistiikan vaatimien satamainvestointien saattaminen loppuun. * CEF-rahoituksen vaatimusten noudattaminen. * Satamajäänmurron ja hinauspalveluiden ratkaisut * Strategian 2030 jalkautuksen aloitus ja liiketoimintasuunnitelman päivitys. 					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	6 092	5 650	6 174	7 100	7 150	7 200
Liiketoiminnan kulut	-5 345	-5 050	-6 606	-6 600	-6 600	-6 550
-josta poistot	-1 688	-1 600	-2 550	-2 550	-2 550	-2 450
Liikevoitto/-tappio	746	600	-432	500	550	650
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-433	-530	-1 148	-975	-850	-775
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	313	70	-1 580	-475	-300	-125
Tilikauden voitto/tappio	222	90	-1 580	-475	-300	-125
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> * Lisäliikenne Metsä Fibren biotehtaan käynnistysjaksolta 3-4 kk / 2023 * Täysimääräiset poistot ja rahoituskulut sataman laajennusinvestoinnista * Tuloutus omistajalle 600 t€ takausprovisioiden ja kiinteistöverona * Väylän 12m ja uuden alueen 20 ha markkinointi mm. kaivoksille 					
Tärkeimmät investoinnit v. 2023- 2026	<ul style="list-style-type: none"> * Laiturin, ruoppauksen ja alueinfran investoinnit valmistuvat 2023 * Investointitauko vuoteen 2025 					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	3	3	3	3	3	3
Edellisten tilikausien voitto/tappio	1 094	1 184	-396	-871	-1 171	-1 471
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	24 600	44 200	43 800	35 000	32 500	30 000
Kemin kaupungin omistusosuus	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Henkilöstömäärä keskimäärin	22	22	22	22	22	22
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2023	Investoinnin valmistuminen ja biotuotetehtaan tuotannon viennin käynnistyminen loppuvuodesta 2023					
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0	0	0	0
Lainan korko kaupungille	0	0	0	0	0	0
Takausprovisio kaupungille	-300	-288	-336	-275	-260	-245
Osingonmaksu	0	0	-70	-70	-70	-70

Yhteisön nimi	Kemin Teollisuuskylä Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt						
Yhteisön toiminta-ajatus	Rakennuttaa, isännöidä ja vuokrata toimitiloja sekä tuottaa niihin liittyviä palveluita.					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023	Toimitilojen ja kokoustilojen osalta säilyttää vetovoimainen ympäristö, markkinoida aktiivisesti kokonaispalveluita sekä tarjota verkostolle hyvää asiakaspalvelua.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	1 606	1 614	2 030			
Liiketoiminnan kulut	1 711	1 645	1 805			
-josta poistot	507	-510	-510			
Liikevoitto/-tappio	-105	-31	225			
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-48	-36	-275			
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-153	-67	-50			
Tilikauden voitto/tappio	-153	-67	-50			
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023-2026	Odotetaan konsernirakenneselvityksen tuloksia ja mahdollisia uusia järjestelyjä					
Tärkeimmät investoinnit v. 2023- 2026	Peruskorjausinvestointeja 50.000 €					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	7 848	7 848	7 848			
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-3 034	-3 187	-3 254			
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	7 816	8 235	7 763			
Kemin kaupungin omistusosuus	100	100	100			
Henkilöstömäärä keskimäärin	2	2	2			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2023						
Lainan lyhennys kaupungille	20	20	20			
Lainan korko kaupungille	5	4	4			
Takausprovisio kaupungille	0	0	0			
Osingonmaksu	0	0	0			

Yhteisön nimi	Kiinteistö Oy Itätuuli					
Yhteisön tytäryhtiöt	Kiinteistö Oy Merilänkulma, Ritikan Lämpö Oy					
Yhteisön toiminta-ajatus	Asumispalveluiden tuottaminen kemiläisille ja tänne muuttaville.					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023	Uudistetaan ja kehitetään yhtiön toimintatapoja (hallinto), karsitaan kuluja ja tehostetaan toimintoja, lisätään asuntojen markkinointia, tehdään purkukuntoisille asuintaloille purkusuunnitelma ja -aikataulu.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	4 504	5 500	5 990			
Liiketoiminnan kulut	-5 241	-4 650	-4 220			
-josta poistot	-1 845	-900	-900			
Liikevoitto/-tappio	-737	850	1 770			
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-101	-215	-88			
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-838	635	1 682			
Tilikauden voitto/tappio	-838	635	1 682			
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023-2026	Puretaan asunnoiksi kelpaamattomat talot, ylläpidetään käytössä olevaa asuntokantaa, huolehditaan palvelukotien kunnosta, kehitetään asuntokantaa monimuotoisemmaksi (esim. asumisoikeus, osaomistus jne.), mietitään tytäryhtiöiden kohtaloa.					
Tärkeimmät investoinnit v. 2023- 2026	Peruskorjauksia: Ouluntien ikkunat, Etelärantakadun julkisivu, purkukustannukset.					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	6 506	6 506	6 506			
Edellisten tilikausien voitto/tappio	0	-838	-203			
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	12456	11 501	10 512			
Kemin kaupungin omistusosuus	100	100	100			
Henkilöstömäärä keskimäärin	12	12	6			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2023	Kiinteistönhoito ulkoistetaan, henkilöstö vähenee merkittävästi, toimisto muuttaa Teknologia kylään. Odotetaan konsernirakenneselvityksen tuloksia ja mahdollisia uusia järjestelyjä.					
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0			
Lainan korko kaupungille	0	0	0			
Takausprovisio kaupungille	0	0	0			
Osingonmaksu	0	0	0			

Yhteisön nimi	Perämeren Jäähalli Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt	-					
Yhteisön toiminta-ajatus	Kemin kaupunkistrategian mukaisesti asukkaiden hyvinvointia edistetään ylläpitämällä ja vuokraamalla jääturheiluun ja jäällä tapahtuvaan liikuntaan sopivaa sisäjäätarataa. Mahdollistetaan urheilua, liikuntaa, elämyksiä, hyvinvointia sekä kuntouttavaa toimintaa.					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023	Koronapandemian jälkeen monet lapset ja nuoret sekä aikuiset ja ikääntyneet ovat juuri palanneet liikuntaharrastuksiin. Nyt on tärkeää varmistaa niin yksilöiden kuin yhteiskunnan kannalta, että väestön liikunnan harrastaminen ei katkea uudestaan kohonneista harrastamisen kustannuksista ja liikuntamahdollisuuksien rajoittumisesta johtuen.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	250	255	300			
Liiketoiminnan kulut	-280	-311	-300			
-josta poistot	-18	-16	-15			
Liikevoitto/-tappio	-30	-56	0			
Rahoitustuotot ja kulut/netto						
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)						
Tilikauden voitto/tappio						
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023-2026	Koronapandemian vaikutuksista ja sähköenergian hinnannoususta selviäminen.					
Tärkeimmät investoinnit v. 2023- 2026						
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	329	329	329			
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-112	-168	-168			
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)						
Kemin kaupungin omistusosuus	76,69	76,69	76,69			
Henkilöstömäärä keskimäärin	3	3	3			
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2023	Sähköenergian raju hinnannousu.					
Lainan lyhennys kaupungille						
Lainan korko kaupungille						
Takausprovisio kaupungille						
Osingonmaksu						

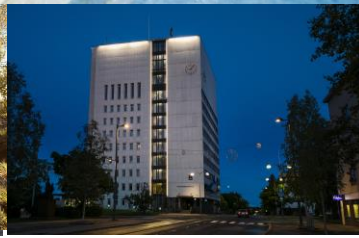
Yhteisön nimi	Tietotalo Oy, Kemi					
Yhteisön tytäryhtiöt						
Yhteisön toiminta-ajatus	Vuokrata liiketaloudellisesti toimien tiloja kaupunkiin sijoittuville yrityksille ja yhteisöille					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023	Vuokrausasteen säilyttäminen ja sen mahdollistamat/vaatimat kunnostustyöt kiinteistössä.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	313	310	310	310	310	310
Liiketoiminnan kulut	-280	-280	-280	280	280	280
-josta poistot	21	21	20	20	20	20
Liikevoitto/-tappio	31	30	30	30	30	30
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-5	-5	-4	-4	-4	-4
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	27	25	26	26	26	26
Tilikauden voitto/tappio	22	20	21	21	21	21
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023-2026	Vuokrausasteen (100 %) säilyttäminen ja sen mahdollistamat/vaatimat kunnostustyöt kiinteistössä.					
Tärkeimmät investoinnit v. 2023- 2026	Autohallin sisääntulon uusiminen 50 000 €, mahdollinen vesikatkon korjaus 100 000 €, julkisivun parannus 20 000 €.					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	67	67	67	67	67	67
Edellisten tilikausien voitto/tappio	327	347	368	389	410	431
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	245	203	161	119	77	35
Kemin kaupungin omistusosuus	60	60	60	60	60	60
Henkilöstömäärä keskimäärin	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2023						
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0	0	0	0
Lainan korko kaupungille	0	0	0	0	0	0
Takausprovisio kaupungille	0	0	0	0	0	0
Osingonmaksu	0	0	0	0	0	0

14. MUUT

14. MUUT

Yhteisön nimi	Meri-Lapin kuntapalvelut liikelaitoskuntayhtymä					
Yhteisön tytäryhtiöt						
Yhteisön toiminta-ajatus	Liikelaitoskuntayhtymän tehtävänä on tuottaa ja järjestää laadukkaita ja terveyttä edistäviä ateriapalveluja, talous- ja henkilöstöhallinnon ja muita tukipalveluja kustannustehokkaasti. Se tukee toiminnallaan peruspalvelujen kilpailukykyistä kehittämistä ja tuottamista. Lisäksi se tuottaa muuta toimialaansa kuuluvaa maksullista palvelutoimintaa.					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023	Yhtiöittämisen jälkeen hallinnollisten tehtävien muutoshallinta.					
Yhteisön tuloslaskelmarvio €	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	6 276	5 912	6 805	6 941	7 080	
Liiketoiminnan kulut	6 264	5 912	6 800	6 936	7 075	
-josta poistot	2	0	0	0	0	
Liikevoitto/-tappio	10	0	5	5	5	
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-5	0	0	0	0	
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	5	0	5	5	5	
Tilikauden voitto/tappio	4	0	5	5	5	
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2023-2026	Yhtiöittämisen jälkeen hallinnollisten tehtävien muutoshallinta					
Tärkeimmät investoinnit v. 2023- 2026						
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2021 1000 €	TP 2022 Ennuste 1000 €	TA 2023 1000 €	TS 2024 1000 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
Peruspääoma/osakepääoma	330	330	330	330	300	
Edellisten tilikausien voitto/tappio	699	704	709	714		
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	0	0	0	0	0	
Kemin kaupungin omistusosuus	48 %	48 %	48 %	?	?	
Henkilöstömäärä keskimäärin	88	88	88	88	88	
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2023	Toiminnan yhtiöittäminen tuo uusia hallinnon käytäntöjä					
Lainan lyhennys kaupungille						
Lainan korko kaupungille						
Takausprovisio kaupungille						
Osingonmaksu						

Kemin kaupunkistrategia 2022-2025

Sisältö

Visio 2025	3
Missio 2025	4
Arvot	5
Toimintaympäristön analyysi	6
Voitettavat muutostaasteet	7
Strategiset päämäärät	8
Kemin kaupungin tapa toimia	12
Toimeenpano	13

Visio 2025

Elinvoimainen ja viihtyisä
kotikaupunki **Kemi**

Missio 2025

Kemi, enemmän kuin kaupunki

Kemi yhteisönä mahdollistaa ja edistää yhdessä kumppaneidensa kanssa hyvää elämää ja alueensa elinvoimaa. Kemi järjestää asukkailleen palvelut yhteiskunnallisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja ympäristölle kestävällä tavalla.

Arvot

Ihmisläheisyys

Ihmisläheisyyttä on avoimuus, välittäminen, kuunteleminen ja asukkaidemme tarpeiden ymmärtäminen.

Olemme olemassa asukkaitamme varten.

Edistämme suvaitsevaisuutta ja yhdenvertaisuutta.

Luovuus

Luovuus on rohkeutta uudistua, rikkoa rajoja ja tuottaa uutta.

Ideoimme yhdessä, etsimme ratkaisuja kokeillen ja olemme avoimina uusille tuulille.

Muutos tulee todeksi vain tekemällä.

Vastuullisuus

Vastuullisuus on välittämistä.

Vastuullamme on yhteiskunnallinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen sekä ympäristön kestävyys.

Pidämme lupauksemme ja olemme luotettava kumppani.

Toimintaympäristön analyysi

Sisäiset vahvuudet ja mahdollisuudet

Laaja-alaisesti erityisosaamista
Edelläkävijyyttä toiminnoittain
Uudistushalua
Hallittava organisaatiokoko
Työhön sitoutunut henkilöstö
Hyvä toimintaympäristön tuntemus
Prosessimainen toimintatapa tavoitteena
Vahva sitoutuminen kestävään kehitykseen
Kehittämispotentiaalia
Kumppanuudet kolmannen sektorin kanssa

Sisäiset heikkoudet ja uhat

Organisaation toiminta yhä siilomaista
Osaamistaso vaihtelee, digitaidoissa puutteita
Kunnan kantokykyyn nähden laaja palvelutarjonta
Turvallisuushakuisuus hidastaa uudistumista
Henkilöstöpolitiikka, pätkätoiden määrä
Kannustimien puute ja tuottavuuden kehittyminen
Vaihtelevat laajuudet tehtävänkuivissa ja vastuissa
Ikääntyvien kiinteistöjen määrä ja korjaustarve
Kaupunki-infran rapautuminen
Liikunta- ja kulttuuritilojen puute
Johtamisen ja tiedonkulun puutteet

Ulkoiset vahvuudet ja mahdollisuudet

Tiivis kaupunkirakenne ja lyhyet etäisyydet, kaupunkimaisuus
Rikas historia ja teollinen osaaminen
Uusiutuvia luonnonvaroja hyödyntävä teollisuus
Rauhallinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö
Merellisyys ja saaristo, kuuluminen osaksi Lappi brändiä
Hyvä sijainti ja saavutettavuus (Valtatie 4, rautatie, satama, lentokenttä)
Kansainvälinen toimintaympäristö ja maahanmuuton mahdollisuudet
Monipuoliset kulttuuri- ja liikuntamahdollisuudet
Kuntakokoon nähden monipuolinen kaupallinen palvelurakenne

Ulkoiset heikkoudet ja uhat

Vähenevät teolliset työpaikat
Vähenevä työvoima, osaavan työvoiman saanti
Ikärakenteen muutos
Rakennetyöttömyys ja syrjäytyminen
Lasten ja perheiden hyvinvoinnin haasteet
Vähän yrityksiä, syntyviä yrityksiä ja kasvuyrityksiä
Yksipuolinen elinkeinorakenne
Vetovoima, vanhentunut maine ja ymmärrys kaupungista
Negatiivinen muuttoliike
Maakuntakeskuspolitiikka

Toimintaympäristön analyysi: voitettavat muutoshaasteet

1. Väestörakenteen muuttuminen

- palvelutarve muuttuu
- huoltosuhde heikkenee
- väestörakenne vinoutuu

2. Väestön väheneminen

- infran vajaakäyttö
- kaupallisten palvelujen kysyntä vähenee
- verotulot vähenevät

3. Elinvoiman kehittäminen

- teollisten työpaikkojen väheneminen
- houkutteleva liiketoimintaympäristö
- Yritysmarkkinointi ja invest in toiminta
- vahva yhteistyö kaupungin, oppilaitosten, korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa

4. Kilpailu nuorista ja lapsiperheistä kiristyy

- perheystävällisyys, arjen sujuvuus
- nuorten lähtömuutto lisääntyy
- opiskelutarjonnan turvaaminen
- nuorten osallisuus (suurin käyttäjäryhmä)

5. Kuntatalouden kestävyysvaje korjattava

- palvelutarjonta kestäväälle pohjalle
- palvelujen tuotantotapojen uudistuttava
- investointitarpeiden toteuttaminen
- uusi kunta, uusi organisaatio ja uusi tapa toimia

6. Kilpailu osaavasta työvoimasta kovenee

- työnantajakuva kehittäminen
- työelämän muutoksien hyödyntäminen
- yritysten osaavan työvoiman saanti
- osaamisen jatkuva kehittäminen

7. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

- viestinnän tehostaminen palveluista kaikilla tasoilla
- turvallisuuden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy
- vapaa-ajan palveluista uutta yrittäjyyttä ja vetovoimaa

8. Digitalisaation hyödyntäminen

- palveluiden saavutettavuus, käyttäjälähtöisyys ja vaikuttavuus
- riittävä kyvykkyys ja osaaminen sekä tietotekninen infra
- etätömahdollisuudet Kemissä, yhteiset työtilat

9. Imagon kehittäminen

- vahva brändityö ja toimialoittainen viestintä
- yritysten ja asukkaiden houkutteleminen
- kaupunkikuvaa tukevat arjen teot ja julkaisut

10. Asuin ympäristön ja asuinmuotojen kehittäminen vetovoimaisiksi

- viihtyisä ja korkeatasoinen asuin ympäristö
- yhteisöllisyys ja palvelut
- monimuotoinen asuminen

Strategiset päämäärät

Elinvoimainen kaupunki

Vihreä ja kestävä Kemi lisää vetovoimaamme sekä torjuu ilmastonmuutosta.

Kaupunkiympäristömme on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille. Asuinalueemme ovat houkuttelevia ja asumismuodot monipuolisia.

Kaupunkimme yritys ympäristö on kilpailukykyinen, vetovoimainen ja elinkeino- rakenteeltaan monipuolinen.

Uudistuvat kaupalliset palvelut, ympärivuotinen ja merellinen matkailu sekä bio- ja kiertotalous, luovat vetovoimaa ja uusia työpaikkoja.

Olemme uudistuva kunta, jonka kuntatalous on kestävällä pohjalla.

Hyvinvoivat asukkaat

Tuemme ja edistämme kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja sivistystä kumppaneidemme kanssa.

Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia.

Kehitämme koulutustarjontaa ja -polkuja, mahdollistamme osaamisen kasvun.

Rakennamme vahvoja kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa.

Monipuoliset vapaa-ajanpalvelut luovat hyvinvointia ja vetovoimaa.

Sujuva arki

Sujuva ja turvallinen arki synnyttää vetovoimaa ja monipuolistaa sekä vahvistaa väestörakennetta.

Olemme avoin ja luotettava arjen kumppani.

Palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä.

Liikkuminen on esteetöntä ja palvelut helposti saatavilla.

Viestimme toiminnastamme selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoivasti.

Strateginen päämäärä: ELINVOIMAINEN KAUPUNKI, keskusvirasto

Tavoite

Vihreä ja kestävä Kemi lisää vetovoimaamme sekä torjuu ilmastonmuutosta.

Kaupunkiympäristömme on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille.

Asuinalueemme ovat houkuttelevia ja asumismuodot monipuolisia.

Kaupunkimme yritys ympäristö on kilpailukykyinen. Olemme vetovoimainen ja elinkeinorakenteeltaan monipuolinen.

Uudistuvat kaupalliset palvelut, ympärivuotinen ja merellinen matkailu sekä bio- ja kiertotalous, luovat vetovoimaa ja uusia työpaikkoja.

Olemme uudistuva kunta, jonka kuntatalous on kestävällä pohjalla

Toimenpiteet

Ympäristösertifikaattityö, vihreän siirtymän hankkeet, tiedottaminen ja opastus

Viestintä ja markkinointi em. tavoitteista ja toiminnasta. Vetovoimaohjelma.

Viestintä ja markkinointi em. Tavoitteista ja toiminnasta

Viestintä ja markkinointi em. Tavoitteista ja toiminnasta. Strateginen maankäytön ohjaus ja suunnitelma.

Konserniohjaus ja valvonta: Kemin Matkailu Oy ja Digipolis Oy

Talouden tasapainottamissuunnitelmat ja budjetti. Tavoiteorganisaation suunnitelma

Vastuu ja aikataulu

Kestävän kehityksen koordinaattori Jatkuvaa toimintaa.

Hallinto- ja kehitysjohtaja / viestintätiimi Jatkuvaa toimintaa

Hallinto- ja kehitysjohtaja / viestintätiimi Jatkuvaa toimintaa

Hallinto- ja kehitysjohtaja / viestintätiimi Jatkuvaa toimintaa

Kaupunginjohtaja

Taluspäällikkö

Vuosittainen prosessi

Mittarit, arviointi

Sertifioidut uudet yksiköt x kpl Auditointiraportit

Kyselyt ja tutkimukset. Ohjelman toimeenpano

Kyselyt ja tutkimukset

(Syntyneet uudet työpaikat ja yritykset, mittari EV tavoitteissa)

(Syntyneet uudet työpaikat ja yritykset, mittari EV tavoitteissa)

Kertyneen alijäämän poistaminen suunnitelmakaudella

SDG

Strateginen päämäärä: ELINVOIMAINEN KAUPUNKI, ympäristö

Tavoite

Vihreä ja kestävä Kemi lisää vetovoimaamme sekä torjuu ilmastonmuutosta.

Kaupunkiympäristömme on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille.

Asuinalueemme ovat houkuttelevia ja asumismuodot monipuolisia.

Kaupunkimme yritys ympäristö on kilpailukykyinen. Olemme vetovoimainen ja elinkeino-rakenteeltaan monipuolinen.

Uudistuvat kaupalliset palvelut, ympäri vuotinen ja merellinen matkailu sekä bio- ja kiertotalous, luovat vetovoimaa ja uusia työpaikkoja.

Olemme uudistuva kunta, jonka kuntatalous on kestävällä pohjalla.

Toimenpiteet

CO2 kasvihuonepäästöjen vähentäminen.

Keuyen liikenteen verkon kehittäminen laatimalla pyöräkaistasuunnitelma. Suojatiesuunnitelman laatiminen. Ruutinpuiston perusparannus.

Nauskan, Myllyniemen, Satamakankaan ja Peurasaaren asuntoalueiden suunnittelu

Yritystonttien suunnitelman laatiminen kaavoituksen pohjalta. Rakennuslupamenettelyn tehostaminen. Yhteiskäyttöisten etätyötilojen selvitys.

Sahansaaren biotuotetehtaan vaatiman infran toteuttaminen.

Tavoiteorganisaation suunnitelma organisaatiomuutoksen pohjalta.

Vastuu ja aikataulu

Ympäristöpäällikkö/jatkuva

Ympäristöjohtaja/yhdyskuntatekniikan päällikkö /jatkuva

Ympäristöjohtaja/yhdyskuntatekniikan päällikkö /2022-2023

Ympäristöjohtaja/yhdyskuntatekniikan päällikkö /2022-2023

Kaupungeingeodeetti / jatkuva

Elinvoimajohtaja / jatkuva

Johtava rakennustarkastaja/jatkuva

Ympäristöjohtaja/yhdyskuntatekniikan päällikkö 2022-2023

Ympäristöjohtaja/2022-2023

Mittarit, arviointi

Hiilidioksidi (CO2) päästöjen kehitys.

Valmiit suunnitelmat/toteutus

Valmis puisto.

Valmiit suunnitelmat.

Lupakäsittelyn pituus/vrk.

Hankkeen valmistuminen.

Valmis suunnitelma. Toteuma TA:n mukainen.

SDG

Strateginen päämäärä: ELINVOIMAINEN KAUPUNKI, elinvoima

Tavoite

Vihreä ja kestävä Kemi lisää vetovoimaamme sekä torjuu ilmastonmuutosta.

Kaupunkiympäristömme on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille

Asuinalueemme ovat houkuttelevia ja asumismuodot monipuolisia.

Kaupunkimme yritys ympäristö on kilpailukykyinen. Olemme vetovoimainen ja elinkeinorakenteeltaan monipuolinen

Toimenpiteet

Kaupungin ja Digipoliksien yhteistyö kiertotalouden ja vähähiilisuuden edistämiseksi. Kaavoituksen ja maankäytön ohjeistuksella noudatetaan vihreän Kemin arvoja/tavoitteita.

Varmistetaan laadukkaalla kaavoituksella ja kaupunkikuvatyöryhmän aktiivisella toiminnalla.

Maankäytön ja kaavoituksen suunnittelulla vastataan asumisen trendeihin. Markkinointi em toimista.

ÄRM-toimintasuunnitelman/ohjelman toteuttaminen. Osaavan työvoiman saanti varmistetaan työnantaja- ja oppilaitosyhteistyöllä

Yhteistyö Digipoliksien kanssa elinkeinon kehittäminen

Kivalo-opiston tarjonta tukee työelämävalmiuksia ja kuntalaisten terveyttä ja toimintakykyä --> osaamisen lisääminen, yrittäjyysvalmiuksien antaminen

Vastuu ja aikataulu

Elinkeinopalvelut yhteistyössä Digipolis, Yritysten vihreä ja kestävä Kemi -hanke (keskusvirasto), vastuullisen matkailun polku (Visit Finland/STF). / v.2021-2025

Toimialajohtaja, kaupungingeodeetti ja elinkeinopäällikkö
Kaupungingeodeetti / v.2021-2025

Kaupungingeodeetti/ v.2021-2025

Toimialajohtaja, työllisyyspäällikkö, elinkeinopäällikkö / v.2021-2025

Elinkeinopäällikkö/ v.2021-2025

Kivalo-opiston rehtori/ v.2021-2025

Mittarit, arviointi

Kiertotalouteen liittyvät yritykset x kpl, hankkeet x kpl, ympäristökäsikirjan/sertifioinnin tehneet yritykset x kpl, STF-polun suorittaneet yritykset x kpl.

Kaupunkikuvallisen inventoinnin päivittäminen ja toteuttava toimenpideohjelma

Uudet avaukset asumismuodoissa ja kontaktit rakentajiin

Työpaikkojen määrä Kemissä, avoimet työpaikat /kk
Työttömyysasteen lasku
Uudet yritykset

Yhteiset yrityscaaset ja yritysneuvontaan tulleiden yritysten määrä.

Kivalo-opiston työelämävalmiuksia lisäävät kurssit

SDG

Strateginen päämäärä: ELINVOIMAINEN KAUPUNKI, elinvoima

Tavoite

Uudistuvat kaupalliset palvelut, ympäri- ja merellinen matkailu sekä bio- ja kiertotalous, luovat vetovoimaa

Olemme uudistuva kunta, jonka kuntatalous on kestävä pohjalla.

Toimenpiteet

Tonttitarjonta. Yritystonttien ja asumismahdollisuuksien markkinointi.

Matkailun ja liitännäisalojen kehittämissuunnitelma 2030, jossa huomioidaan matkailun lisäksi vahvasti kauppa- ja palvelusektori. Merelliset hankkeet. Matkailumarkkinoinnin työnjako

Elinvoimatoimialan elinvoimaproessin käyttöönotto tehokkaasti. Tavoiteorganisaation suunnitelma

Vastuu ja aikataulu

Kaupungingeodeetti /elinkeinopäällikkö

Elinkeinopalvelut / Master plan Kemi -hanke 2021 - 2023.
Elinkeinopäällikkö

Toimialajohtaja, työllisyyspäällikkö, elinkeinopäällikkö, kaupungingeodeetti ja Kivalo-opiston rehtori/
v.2021-2025

Mittarit, arviointi

Varatut yritys- ja asuntotontit, markkinointitoimenpiteet) per vuosi

Lisätä ja vahvistaa matkailun ja siihen liittyvien toimialojen liiketoimintaa ja toimintaedellytyksiä yhteisellä kehittämissuunnitelmalla (master plan), Laajentaa matkailun yhteistyöverkostoja Laadukkaat ja kilpailukykyiset palvelut matkailijoille
Kotimaisten matkailijoiden määrä

Aktivointiaste, työllistyneet / asiakasmäärä

Kuvatut prosessit ja yhtymäkohdat muiden toimialojen kanssa.

SDG

Strateginen päämäärä: ELINVOIMAINEN KAUPUNKI, hyvinvointi

Tavoite

Vihreä ja kestävä Kemi lisää vetovoimaamme sekä torjuu ilmastonmuutosta.

Kaupunkiympäristömme on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille.

Asuinalueemme ovat houkuttelevia ja asumismuodot monipuolisia.

Kaupunkimme yritys ympäristö on kilpailukykyinen. Olemme vetovoimainen ja elinkeinorakenteeltaan monipuolinen.

Uudistuvat kaupalliset palvelut, ympärivuotinen ja merellinen matkailu sekä bio- ja kiertotalous, luovat vetovoimaa ja uusia työpaikkoja.

Olemme uudistuva kunta, jonka kuntatalous on kestävällä pohjalla.

Toimenpiteet

Ympäristösertifiointi laajenee päiväkodeille

Laajennetaan ISO 45001 työterveys- ja työturvallisuussertifikaatti koskemaan kaikkia kouluja.

Palveluverkko konkretisoituu asteittain

Kulttuuriyrittäjyyden kehittäminen yhdessä elinvoiman kanssa

Keskustelukulttuurin ja positiivisen vuorovaikutuksen kehittäminen Hyvin sanottu- Bra sagt työkaluilla kaikissa työyksiköissä

Päiväkoti ja kouluverkko työ. Palvelujen tuotanto- ja toimintatapojen uudistaminen vastaamaan asukas pohjaa ja väestömäärää. Tavoiteorganisaation suunnitelma

Vastuu ja aikataulu

Varhaiskasvatuspäällikkö 2023

Johtava rehtori 2023

Hyvinvointijohtaja, tulosaluepäälliköt

Vapaa-aikapäällikkö

Hyvinvointijohtaja, tulosaluepäälliköt, lähiesihenkilöt, henkilöstö

Toimialajohtaja, tulosaluepäälliköt ja lähiesihenkilöt 2023

Mittarit, arviointi

Päiväkodeista auditoitu 80 % vuoden 2023 loppuun mennessä.

Kaikki koulut on auditoitu vuoden 2023 loppuun mennessä.

Palveluverkko tiivistyy, toimintayksikköjen määrä vähenee.

Uusien kulttuuriyritysten lkm.

Työkalu on käytössä kaikissa yksiköissä sisäinen kysely syksyllä 2023.

Vähintään kahta palvelukokonaisuutta uudistetaan/kehitetään vastaamaan uuden kunnan resursseja. Johtajuutta vahvistetaan tietojohdamisen suuntaan.

SDG

Strateginen päämäärä: HYVINVOIVAT KUNTALAISET, keskusvirasto

Tavoite

Tuemme ja edistämme kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja sivistystä kumppaneidemme kanssa

Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia.

Kehitämme koulutustarjontaa ja -polkuja, mahdollistamme osaamisen kasvun.

Rakennamme vahvoja kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa.

Monipuoliset vapaa-ajanpalvelut luovat vetovoimaa ja hyvinvointia

Toimenpiteet

Tuemme ja osallistumme Hytetyöhön, digitaaliset sovellukset

Osallistava budjetointi, kuulemistilaisuudet esim. kaupunginjohtajan aamukahvit

Henkilökunnan osaamisen lisäämisen kasvu yhdessä oppilaitosten kanssa / koulutus suunnittelu

Toimialakohtaisten kumppanuussopimusten kartoitus ja päivitys

Viestintä- ja markkinointiyhteistyö, www-sivujen päivitys

Vastuu ja aikataulu

Hallinto- ja kehitysjohtaja

Kaupunginkanslia, Osallistava budjetointi helmi-/maaliskuu, KJ:n aamukahvit puolivuositain

Henkilöstöpäällikkö
Vuositain marras-/joulukuussa

Hallinto- ja kehitysjohtaja

Hallinto- ja kehitysjohtaja/viestintätiimi
Jatkuvaa toimintaa

Mittarit, arviointi

Käytössä olevat sovellukset

Kuntalaisaloitteiden määrä, Järjestettävien tilaisuuksien / osallistujien määrä

Toteutuneet koulutuspäivät

Sopimusten toteutumisen seuranta.

Sivut päivitetty

SDG

Strateginen päämäärä: HYVINVOIVAT KUNTALAISET, ympäristö

Tavoite

Tuemme ja edistämme kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja sivistystä kumppaneidemme kanssa

Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia.

Kehitämme koulutustarjontaa ja -polkuja, mahdollistamme osaamisen kasvun.

Rakennamme vahvoja kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa.

Monipuoliset vapaa-ajanpalvelut luovat vetovoimaa ja hyvinvointia

Toimenpiteet

Esteettömyyden parantaminen katuverkolla (Sauvosaaren jalkakäytävät)

Suunnitelmista järjestetään kuntalaisille ja muille osallisille mahdollisuus ottaa kantaa jo suunnitteluvaiheessa.

Henkilöstölle järjestetään mahdollisuus osallistua ammattitaitoa lisääviin koulutuksiin.

Yhteistyön kehittäminen kolmannen sektorin kanssa.

Vastuu ja aikataulu

Ympäristöjohtaja, yhdyskuntatekniikan päällikkö ja kaupunginarkkitehti/ jatkuva

Ympäristöjohtaja ja kaupunginarkkitehti/ jatkuva

Ympäristöjohtaja, kaupunginarkkitehti ja ympäristöpäällikkö / jatkuva

Toimialajohtajat/jatkuva

Mittarit, arviointi

Jalkakäytävä risteysten määrä.

Tilaisuuksien määrä.

Koulutuksiin osallistuvien henkilöiden määrä.

Järjestötoimijoiden kanssa pidetyt tapaamiset ja kyselyt

SDG

Strateginen päämäärä: HYVINVOIVAT KUNTALAISET, elinvoima

Tavoite

Tuemme ja edistämme kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja sivistystä kumppaneidemme kanssa

Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia.

Kehitämme koulutustarjontaa ja -polkuja, mahdollistamme osaamisen kasvun

Toimenpiteet

Työllisyyspalveluilla tuetaan erityisesti nuorten toimintakykyä, osaamista ja työllistymistä

Kuntalaisten kuulemiset
Järjestöyhteistyö, palvelupiste Pointti

Kivalo-opisto mahdollistaa yhteisöllisyyden kokemuksen. → kurssilaisten palaute

Koordinoimme kaupungin ja oppilaitosten kumppanuussopimusta ja vahvistamme korkeakoulutustarjontaa.

Työllisyyspalvelujen asiakkaille rakennetaan yksilöllisiä koulutuspolkuja. "Osaaminen edellä"- hankevalmistelu osana ÄRM-toimintaa.

Kivalo-opiston koulutustarjontaa kehitetään

Vastuu ja aikataulu

Työllisyyspäällikkö / v.2021-2025

Kivalo-opiston rehtori/
Kaupungingeodeetti/
Elinkeinopäällikkö/
Työllisyyspäällikkö/
v.2021-2025

Toimialajohtaja, työllisyyspäällikkö, elinkeinopäällikkö, kaupungingeodeetti ja Kivalo-opiston rehtori/
v.2021-2025

Toimialajohtaja, työllisyyspäällikkö/
v.2021-2025

Kivalo-opiston rehtori /
v.2021-2025

Mittarit, arviointi

Alle 25-vuotiaiden työttömien osuus samanikäisestä työvoimasta, rakennetyöttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrä / eteenpäin ohjatut nuoret

Pidetyt kuulemistilaisuudet, Pointin asiakasmäärä / eteenpäin ohjatut asiakkaat

Tilaisuudet ja kyselyt
Asiakaspalaute kurseista

Työvoimakoulutuksiin ja omaehtoiseen opiskeluun osallistuneet

Uudet työelämää tukevat kurssit / opintokokonaisuudet

SDG

Strateginen päämäärä: HYVINVOIVAT KUNTALAISET, elinvoima

Tavoite

Rakennamme vahvoja kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa.

Toimenpiteet

Nuorten työpajatoiminta, työhönvalmennuksen ja maahanmuuttajien työllistymisen edistämisen palvelut hankitaan/tuotetaan kumppanuussopimuksin järjestöjen kanssa. Järjestötyöllistämisen edelleen kehittäminen ja tukeminen.

Elinkeinojen kehittämiseen liittyvä yhteistyö ja kumppanuus.

Teemme yhteistyötä (uusi malli) yrittäjäjärjestöjen kanssa huolehtien alueemme yrittäjien toimintaedellytyksistä ja hyvinvoinnista.

Monipuoliset vapaa-ajanpalvelut luovat vetovoimaa ja hyvinvointia

Kivalo-opiston kurssitarjonta on houkutteleva ja vastaa kysyntään ja ajankohtaisiin tarpeisiin ketterästi

Vastuu ja aikataulu

Työtä Kemissä! -hanke (välityömarkkinoiden kehittäminen, työntekijä). Yhteiset hankkeet järjestöjen kanssa.

Työllisyyspäällikkö, Kivalo-opiston rehtori / v.2021-2025

Elinkeinopalvelut: Matkailumarkkinointi, matkailutoiminnan kehittäminen, tapahtumatuotanto (tapahtumatoimiston kanssa tehtävä yhteistyö) Elinkeinopäällikkö / v.2021-2025

Elinkeinopalvelut / Koronasta kasvuun -hanke 2021 - 2023. Elinkeinopäällikkö

Kivalo-opiston rehtori / v.2021-2025

Mittarit, arviointi

Myönnetyt Kemi-lisät. Työpaja-toimintaan osallistuneet nuoret/ eteenpäin ohjatut nuoret

Markkinointitoimenpiteiden lukumäärä, Tapahtumien lukumäärä,

Yrittäjien työhyvinvoinnin tukeminen
-Yrittäjien tulevaisuudenkuvan vahvistaminen
-Uusien ideoiden työstäminen yrittäjien voimavarana

Kurssien toteuma ja osanottajamäärä per kurssi

SDG

Strateginen päämäärä: HYVINVOIVAT KUNTALAISET, hyvinvointi

Tavoite

Tuemme ja edistämme kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja sivistystä kumppaneidemme kanssa

Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia.

Kehitämme koulutustarjontaa ja -polkuja, mahdollistamme osaamisen kasvun.

Rakennamme vahvoja kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa.

Monipuoliset vapaa-ajanpalvelut luovat vetovoimaa ja hyvinvointia

Toimenpiteet

Nuorisotyön, lasten kulttuurikeskuksen, musiikkitoimen, kirjaston jalkautumisen vuosikello.
Harrastamisen Suomen-malli.
Hankerahoitusten hakeminen.
Järjestöstrategia hyvinvoinnin mahdollistajana.
Yhdyspintatyö hyvinvointialueen kanssa

Asiakastytyväisyyskyselyt
Seurafoorumi,
Nuorisovaltuusto
Kulttuurikumppanuus
Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa

Koulupudokkaiden seuranta-yhteistyöpalaverit.
Opinnäytetyöt toiminnan kehittämisessä.
Henkilöstön osaamisen vahvistaminen paikallisia ja alueellisia oppilaitoksia hyödyntäen.

Kumppanuussopimukset järjestöjen kanssa
Järjestöavustukset jaetaan päätettyjen kriteerien pohjalta.

Palvelutarjonnan mitoittaminen asukasmäärään ja kohdentaminen kuntalaisiin.
Kuntalaisten kuuleminen tapahtumien järjestämiseksi

Vastuu ja aikataulu

Toimialajohtaja, tulosaluepäälliköt, lähiesihenkilöt, hyte-koordinaattori

Hyvinvointitoimiala
Hyte-koordinaattori
Nuorisosihteeri
Vapaa-aikapäällikkö

Toimialajohtaja, tulosaluepäälliköt, lähiesihenkilöt

Vapaa-aikapäällikkö
Hyte-koordinaattori

Vapaa-aikapäällikkö, lähiesihenkilöt

Mittarit, arviointi

Vuosikello
Kouluterveyskysely
Hyvinvoinnin työkaluista saatava tieto (mm. Tea-viisari, Hyvinvointiprofiili)
OPH/Move-mittaristo
Haettujen/myönnettyjen hankkeiden lkm
Järjestöstrategian toimeenpano.

Yhdyspintaryhmissä käsiteltyjen asiakokonaisuuksien lkm
Asiakastytyväisyyskysely 1 krt/v
Seurafoorumi ja infotilaisuudet 4 krt/v
Nuorisovaltuusto 4 krt/v
Vanhusneuvosto 5 krt/v

Valpas-järjestelmä.
Opinnäytetöiden kpl
Henkilöstön omaehtoiset koulutukset kpl

Avustusta saavien kanssa tehdään kumppanuussopimus.
Haettujen/myönnettyjen avustusten lkm 2023

Kuntalaisten kuulemistilaisuuksia kpl
Kulttuuriverkoston tapaamiset lkm

SDG

Strateginen päämäärä: SUJUVA ARKI, keskusvirasto

Tavoite

Sujuva, turvallinen arki synnyttää vetovoimaa ja monipuolistaa sekä vahvistaa väestörakennetta.

Olemme avoin ja luotettava arjen kumppani.

Palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä.

Liikkuminen on esteetöntä ja palvelut helposti saatavilla.

Viestimme toiminnastamme selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoivasti

Toimenpiteet

Riskienhallintatyö, ohjelmatyö (esim. vetovoimaohjelma), markkinointikampanjat

Päätöksenteon avoimuus, luotettava ja laadukas valmistelu, viestintä

Digitaaliset palvelut ja saavutettavuus

Digitaaliset palvelut ja saavutettavuus

Uuden viestintäohjeen käyttöönotto. Viestintätiimiin kuukausipalaverit

Vastuu ja aikataulu

Kaupunkitarkastaja ja hallinto- ja kehitysjohtaja, Jatkuvaa toimintaa

Toimialajohtajat Jatkuvaa toimintaa

tietohallintopäällikkö

tietohallintopäällikkö

hallinto- ja kehitysjohtaja

Mittarit, arviointi

Riskitason lasku, ohjelmat uusitaan/päivitetään valtuustokausittain

Kuntalaiskyselyt

Vuosittain vähintään yksi uusi palvelu digitalisoidaan

Vuosittain vähintään yksi uusi palvelu digitalisoidaan

Toimialakohtainen viikottainen uutisointi omasta toiminnasta (some/www/tiedote) Markkinointisuunnitelma/vuosikello

SDG

Strateginen päämäärä: SUJUVA ARKI, ympäristö

Tavoite

Sujuva, turvallinen ja mutkaton arki synnyttää vetovoimaa ja monipuolistaa sekä vahvistaa väestörakennetta.

Olemme avoin ja luotettava arjen kumppani.

Palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä.

Liikkuminen on esteetöntä ja palvelut helposti saatavilla.

Viestimme toiminnastamme selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoivasti

Toimenpiteet

Asiakaspalvelun tehostaminen: Tarjotaan digitaalisia palveluita mm. Rakennusvalvonnassa ja eri vuokraustoiminnoissa.

Sujuvoitetaan arjen prosesseja laatimalla tavoiteorganisaatiomalli.

Liikuntahallin rakentaminen käynnistyy.

Esteettömyyden parantaminen katuverkolla (Sauvosaaren jalkakäytävät) ja Karihaaran koulun esteettömyys selvitys tulevan peruseräparannushankkeen pohjaksi.

Hankkeista ja projekteista tiedotetaan sisäisesti ja ulkoisesti sähköisten viestintäkanavien kautta.

Vastuu ja aikataulu

Ympäristöjohtaja, kaupunginarkkitehti, ympäristöpäällikkö ja johtava rakennustarkastaja /jatkuva

Ympäristöjohtaja, kaupunginarkkitehti, viranomaispäällikkö /2022-2024

Kaupunginarkkitehti / 2023

Ympäristöjohtaja ja kaupunginarkkitehti / jatkuva

Ympäristöjohtaja, kaupunginarkkitehti ja ympäristöpäällikkö/jatkuva

Mittarit, arviointi

Uuden ajanvarausohjelman hankinta ja käyttöönotto

Valmis organisaatiomalli.

Hallin käyttöönotto tavoiteaikataulussa

Jalkakäytävä risteysten määrä. Esteettömyys selvitys ja tehdyt toimet

Tiedotteiden määrä. Vuosittainen markkinointisuunnitelma

SDG

Strateginen päämäärä: SUJUVA ARKI, elinvoima

Tavoite

Sujuva, turvallinen ja mutkaton arki synnyttää vetovoimaa ja monipuolistaa sekä vahvistaa väestörakennetta.

Palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä.

Liikkuminen on esteetöntä ja palvelut helposti saatavilla.

Viestimme toiminnastamme selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoivasti.

Toimenpiteet

Hyvät yritysverkostot, osaamisen kehittäminen ja oppilaitosten tarjoama TKI-toimintaympäristö.

Matalankynnyksen yhden oven-palvelut Ohjaamossa ja Pointissa nuorille, työnhakijoille ja työnantajille.

Yrityksille tarjotaan palveluita yhden oven -periaatteella.

Matalan kynnyksen, monikanavaiset palvelut elinvoimatoimialalla. Joka arkipäivä mahdollisuus asioida ilman aikavarausta Ohjaamossa tai Pointissa. Sähköiset välineet käytössä asiakastyössä

Elinvoimatoimialan yhteinen ja eri palvelupisteiden monikanavainen viestintä.

Vastuu ja aikataulu

Toimialajohtaja, työllisyyspäällikkö, elinkeinopäällikkö, kaupungingeodeetti ja Kivalo-opiston rehtori / v.2021-2025

Jatkuvan parantamisen malli. Työllisyyspäällikkö / v.2021-2025

Business Kemi Elinkeinopäällikkö / v.2021-2025

Työllisyyspäällikkö, elinkeinopäällikkö, kaupungingeodeetti ja Kivalo-opiston rehtori / v.2021-2025

Toimialajohtaja, työllisyyspäällikkö, elinkeinopäällikkö, kaupungingeodeetti ja Kivalo-opiston rehtori / v.2021-2025

Mittarit, arviointi

Oppilaitosten kanssa tehty Kumppanuussopimus: määritellyt tavoitteet, mittarit ja arviointi.

Asiakasmäärä/ Jatkoon ohjatut asiakkaat

Yritysneuvontaan osallistuvien lukumäärä (Digipolis ja elinkeinopalvelut)

Asiakaskontaktien lkm.

Toimialan näkyminen intra-viestinnässä, kaupungin monikanavaisessa viestinnässä, Kemiläinen-lehdessä, tapahtumissa. Markkinointisuunnitelma

SDG

Strateginen päämäärä: SUJUVA ARKI, hyvinvointi

Tavoite

Sujuva, turvallinen arki synnyttää vetovoimaa ja monipuolistaa sekä vahvistaa väestörakennetta.

Olemme avoin ja luotettava arjen kumppani.

Palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä.

Liikkuminen on esteetöntä ja palvelut helposti saatavilla.

Viestimme toiminnastamme selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoivasti

Toimenpiteet

Tulevaisuuden kunnan palveluverkkoselvitys. Yhdyspintatyö hyvinvointialueen kanssa.

Tiedotamme oikea-aikaisesti kaupungin eri tiedotuskanavissa positiivisesti strategiset tavoitteet huomioiden

Valmistaudutaan uuden liikuntahallin palvelukokonaisuuksien muotoiluun. Harrastetoiminta kouluilla. Digitaalisuus palveluissa. Chat-palvelun kokeileminen. Omatoimikirjasto mahdollistaa palvelujen saatavuuden

Uuden tila- ja ajanvarausjärjestelmän käyttöönotto.

Markkinoinnin ja mainonnan yhtenäistäminen. Käytämme selkokieltä tiedotteissa. Hyvin Sanottu-Bra-sagt-keskustelukulttuurihanke (kv 3.5.2021 § 45) jalkautetaan systemaattisesti yksiköihin osallisuuden ja positiivisuuden lisäämiseksi.

Vastuu ja aikataulu

Hyvinvointijohtaja, tulosaluepäälliköt, lähiesihenkilöt, hyte-koordinaattori 2023-

Hyvinvointijohtaja, tulosaluepäälliköt, lähiesihenkilöt, henkilöstö 2023

Hyvinvointijohtaja, tulosaluepäälliköt, hyte-koordinaattori, lähiesihenkilöt, henkilöstö 2023

Hyvinvointijohtaja
Tulosaluepäälliköt
Lähiesihenkilöt
2023

Hyvinvointijohtaja
Tulosaluepäälliköt
Lähiesihenkilöt, henkilöstö
2023

Mittarit, arviointi

Selvityksen toimeenpano. Yhdyspintatyöryhmien lukumäärä.

Tiedotetaan positiivisesti palveluista paikallisessa mediassa/sanomalehdessä. Positiivisten uutisten lkm.

Liikuntahallin ja kaupungin muiden liikuntatilojen käytön uudelleen järjestelyt. Suunnitelma valmistuu 2023. Harrastetoimintaa joka koululla. Vähintään kahdessa eri palvelussa on kokeiltu chatin toimivuutta. Omatoimikirjaston käyntimäärät palveluajan ulkopuolella

Uusi järjestelmä on käyttöön otettu.

Otamme asteittain käyttöön liikkuvan kuvan markkinoinnissa/tiedottamisessa ja mainonnassa.

Kaikissa yksiköissä on käyttöön otettu ja hyödynnetty keskusteluhankkeen työkaluja ja koulutuksia. Sisäinen kysely.

SDG

Kemin kaupungin tapa toimia

Kaupunkimme tulot kattavat menot.

Toimintamme on prosessimaista, tehokasta ja vaikuttavaa.

Parannamme palvelujen sujuvuutta sekä digitaalista saavutettavuutta ja hyödynnettävyyttä.

Jatkuva parantaminen kehittää ja tehostaa toimintaamme arvioinnin avulla.

Kaupunkikonsernin kokonaisuus ohjaa toimintaamme koko konsernissa ja omistajaohjaus on vahvaa ja aktiivista.

Tunnistamme kehittämiskohteiden lisäksi myös olemassa olevat vahvuudet.

Viestimme toimialoittain aktiivisesti hyvistä asioista ja saavutuksista, myös arkisista.

Kaupunkimme päätökset, toiminta ja hankinnat perustuvat kestäväan kehitykseen, asukas- ja yrityslähtöisyyteen sekä sosiaalisten ja ympäristökriteereiden huomioon ottamiseen.

Mahdollistamme monimuotoiset vapaa-ajan toiminnot ja tapahtumat, luomme yhteenkuuluvuutta ja hyvinvointia.

Työyhteisöjen hyvinvointi on meille tärkeää ja olemme haluttu työnantaja.

Henkilöstömme on hyvin johdettua, sitoutunutta, motivoitunutta ja tunnistaa tekevänsä merkityksellistä työtä.

Olemme kaikki palvelutehtävissä. Annamme asiakkaillemme toimialakohtaisen palvelulupauksen.

Toimeenpano

Kaupunkistrategia on kaupunkikonsernin keskeisin toimintaa ohjaava asiakirja ja johtamisen väline.

Keskeiset toteuttamisohjelmat päivitetään uuden kaupunkistrategian mukaisiksi.

Meillä on yksi konsernitason strategia. Strategiaa toteutetaan ohjelmien kautta.

Koko kaupunkikonsernin tulee toteuttaa kaupunkistrategian linjauksia toiminnassaan.

Teemme toimintakulttuurissamme muutoksen nopeampaan ja ketterämpään kaupungille yhteiseen toimintakulttuuriin.

Kaupunkistrategia, sen päämäärät ja valinnat, ohjaavat jokapäiväistä toimintaamme. Jokainen työntekijä on tutustunut ja sitoutunut strategiaan ja sen tavoitteisiin.

Kaupunkistrategia toteutuu kehittämishankkeissa ja kumppanuuksissa.

Strategian toteutumista arvioidaan:

- lautakuntatasolla puolivuositain ja raportoidaan kaupunginhallitukselle.
- valtuusto arvioi strategian toteutumista tilinpäätöksen yhteydessä

Esihenkilöiden sitoutuminen ja laaja strategiaviestintä on edellytys strategian toteutumisessa käytännön toiminnaksi.

Toimeenpano, tavoitetila

Osallistaminen: Mahdollisimman moni tietää ja tunnistaa uuden kaupunkistrategian. Esimiehemme hallitsevat sen keskeisen sisällön.

Päämäärä: Strategian visio, missio ja arvot ovat selkeät ja olemme ne sisäistäneet. Strategia johtaa jokapäiväistä toimintaamme.

Ymmärrys ja näkemys: Ymmärrämme missä olemme tällä hetkellä ja meillä on näkemys siitä minne olemme menossa.

Valinnat ja toteutus: Tiedämme valitut strategiset päämäärät ja meillä on keinot saavuttaa ne.

Ketteryys: Arvioimme jatkuvasti toimintaympäristöämme, omaa suoritustamme ja haastamme itseämme parempaan suoritukseen (jatkuva parantaminen)

Viestintä: Esihenkilöidemme toimesta viestimme strategiasta ja sen toimeenpanosta ymmärrettävästi kaikilla organisaation tasoilla

Johtaminen: Johtamisemme mahdollistaa strategisten tavoitteiden saavuttamisen ja johtamisen piilevä potentiaali on saatu käyttöön.

TALOUSPALVELUIDEN JULKAISUT VUONNA 2022

1/2022	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 1/2022
2/2022	Toimintakertomus ja tilinpäätös 2021
3/2022	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 2/2022
4/2022	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 3/2022
5/2022	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 4/2022
6/2022	Tilastollinen vuosikirja 2021
7/2022	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 5/2022
8/2022	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 6/2022
9/2022	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 7/2022
10/2022	Katsaus Kemin muuttoliikkeeseen
11/2022	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 8/2022
12/2022	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 9/2022
13/2022	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 10/2022
14/2022	Talousarvio 2023 Taloussuunnitelma 2023-2026